

FEMINISTISK VALKOMPASS

KARTLÄGGNING AV PARTIERNAS JÄMSTÄLLDHETSPOLITIK INFÖR VALET 2026

Innehåll

INTRODUKTION	3
ABORTRÄTTEN	9
MÄNS VÅLD MOT KVINNOR	15
HBTQI-PERSONERS RÄTTIGHETER	29
FÖRÄLDRAFÖRSÄKRINGEN	35
EKONOMISK JÄMSTÄLLDHET	41
EXPLOATERING AV KVINNORS KROPPAR	49
GLOBAL SOLIDARITET	55
FEMINISTISK UTRIKESPOLITIK	61
KÄLLOR	64

Kvinna till Kvinna | 2026

LAYOUT: Linda Fredriksson
Kvinna till Kvinna, maj 2026
Mer info: kvinnatillkvinna.se

Kvinna till Kvinna är en partipolitisk och religiöst obunden stiftelse som har arbetat för kvinnors rättigheter sedan 1993. Tillsammans med över 100 partnerorganisationer arbetar vi på plats i områden drabbade av krig och konflikt för att uppnå hållbar fred genom att stärka kvinnors inflytande och makt.

Introduktion

Vilka områden har vi tittat på?

Vi har valt ut åtta områden som vi anser är feministiska nyckelfrågor: aborträtten, mäns våld mot kvinnor, hbtqi-personers rättigheter, föräldraförsäkringen, ekonomisk jämställdhet, exploatering av kvinnors kroppar, global solidaritet och feministisk utrikespolitik.

Jämfört med kompassen vi tog fram inför valet 2022¹ har vi valt att ta med ett nytt område om ekonomisk jämställdhet. Detta har vi gjort för att vi anser att det feministiska perspektivet på ekonomiska frågor förtjänar att lyftas fram långt mer i valrörelsen. Den ekonomiska ojämställdheten växer i Sverige, lönegapet mellan kvinnor och män blir större. Det är oacceptabelt och ovärdigt ett land som Sverige.

Metod och avgränsningar

Vi har primärt tittat på den politik som partierna själva presenterar på sina hemsidor, oftast under tematiska avsnitt och "Politik A-Ö". När det inte gått att få en tydlig bild av politiken och de frågor vi granskar på dessa sidor har vi gått vidare och tittat på riksdagsmotioner. I vissa fall har vi också tagit med uttalanden från ledande partirepresentanter och ställningstaganden i EU, när vi anser att dessa tydliggör partiets hållning.

I denna valkompass granskas regeringspartierna i första hand som självständiga aktörer, skilda från Tidösamarbetet. Syftet är att tydliggöra varje partis egna politiska positioner i stället för att presentera dem som ett gemensamt block, eftersom väljare röstar på enskilda partier, inte block. I vissa fall är det dock oundvikligt att ta med gemensamma ställningstaganden från Tidösamarbetet, och politik som regeringen presenterat och drivit tillsammans med Sverigedemokraterna. I dessa fall markerar vi tydligt att det rör sig om en Tidöposition, så att det går att skilja mellan

partiernas individuella linjer och de gemensamma överenskommelserna.

Vi har granskat och jämfört de åtta riksdagspartierna eftersom våra resurser inte möjliggjorde att inkludera mindre partier utanför riksdagen i undersökningen. Av resursskäl har vi heller inte möjlighet att ta med alla områden och frågor som är viktiga, och vi har valt att fokusera på de områden där Kvinna till Kvinna har mer kunskap och erfarenhet.

Bedömningen är gjord utifrån Kvinna till Kvinnas kunskap och expertis som kvinnorrättsorganisation, med över 30 års erfarenhet av att stötta kvinnors rättigheter. Vi har gjort en analys utifrån vårt feministiska perspektiv. Andra feministiska perspektiv kan göra andra tolkningar av dessa områden och frågor, och vi välkomnar fortsatt dialog och debatt om hur olika perspektiv kan stärka jämställdheten och kvinnors rättigheter.

Inom varje område har vi granskat partiernas politik inom en eller flera konkreta frågor, och ger dem utifrån svaren på dessa betyget godkänt, varning eller underkänt. För att få godkänt ska partiet få godkänt på alla frågor inom området, annars ger vi betyget varning. Vi ger betyget underkänt om partiet inte uppfyller någon av frågorna, och ger en varning om det är en blandning av godkänt, varning och underkänt inom samma område. Vi ger betyget varning när vår bedömning är att det finns viss politik på området, men att den antingen är otydlig eller inte tillräckligt ambitiös.

Samlad analys

Vår analys visar att svensk jämställdhetspolitik till stor del präglas av två olika synsätt: ett där jämställdhet ses som en central maktfråga som kräver aktiva politiska styrmedel, och ett där jämställdhet erkänns som viktigt men

¹ <https://kvinnatillkvinna.se/wp-content/uploads/2022/05/Kvinna-till-kvinna-feministisk-valkompass.pdf>

i högre grad lämnas åt individers val och mer generella politiska åtgärder. Denna skiljelinje går igen i nästan alla granskade områden – från utrikespolitik och bistånd till föräldraförsäkring, ekonomisk jämställdhet och rättigheter.

Kvinna till Kvinnas perspektiv är att styrning och konkreta reformer behövs, grundat i en analys av hur jämställdhet, makt och strukturer hänger ihop. Utan detta riskerar vi att bevara rådande ojämlikheter, eftersom forskning visar att normer och maktstrukturer sällan förändras utan politisk intervention.²

Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna utmärker sig genom att i flera centrala frågor inta positioner som antingen är otydliga eller går i mer restriktiv riktning, särskilt vad gäller föräldraförsäkringen, aborträtt, och hbtqi-personers rättigheter. Även på EU-nivå skiljer de sig åt, vilket blev tydligt vid den senaste omröstningen om införandet av en samtyckeslag enligt svensk modell då SD parlamentarikerna röstade nej och KD avstod.³

Vi vill särskilt lyfta vår oro över den övergripande utvecklingen att jämställdhet riskerar att nedprioriteras i ett förändrat politiskt och säkerhetspolitiskt läge. Nedskärningar i biståndet, avskaffandet av den feministiska utrikespolitiken och ett ökat fokus på militär säkerhet är exempel på detta. Samtidigt vet vi att just i tider av kris och konflikt ökar behovet av ett tydligt feministiskt perspektiv, eftersom kvinnors rättigheter annars ofta trängs undan.

Vi kan också se kopplingar mellan Sverige och den globala utvecklingen av en bredare backlash, där mänskliga rättigheter ifrågasätts, hatbrott ökar och konservativa värderingar får större genomslag. Det gäller inte minst hbtqi-personers rättigheter och aborträtten, men också synen på jämställdhet i ekonomiska frågor och familjepolitik. Det pågår en global mobilisering bland konservativa aktörer för att upprätthålla så kallade "traditionella familjevärden", där familjen ofta ställs i direkt opposition till feminismen. Kvinna till Kvinna menar att denna tolkning av familjebegreppet är djupt problematisk och att det därför är nödvändigt

att försvara och återta dess betydelse. Att värna familjevärden måste inkludera familjekonstellationer som sträcker sig bortom kärnfamiljen och får inte innebära ett bakslag för kvinnors rättigheter eller deras roller inom familjen.

Mot denna bakgrund är Kvinna till Kvinnas centrala budskap tydligt: jämställdhet kräver mer än ambitioner och retorik. Det kräver politiska prioriteringar, resurser och tydliga styrmedel. För partierna innebär det att inte nöja sig med att "stå för" jämställdhet, utan att aktivt driva reformer som förändrar maktförhållanden – i Sverige och globalt. Politiska val får konkreta konsekvenser för kvinnors liv, rättigheter och ekonomiska villkor. Vår analys visar att jämställdheten i Sverige inte är självklar eller färdig – utan i ständig rörelse och utveckling, där riktningen avgörs av vilka prioriteringar som görs idag.

Kvinna till Kvinnas krav

Jämställdhet blir inte verklighet utan tydliga politiska ramar – därför blir ett första övergripande krav att **införa ett sammanhållet feministiskt perspektiv i politiken.**

I fråga om aborträtten pekar vi på behovet av att gå längre än symboliska reformer. **Ett grundlagsskydd måste vara reellt**, vilket innebär att det inte får öppna för undantag som samvetsfrihet, sänkta tidsgränser eller exkludering av vissa grupper (till exempel papperslösa eller kvinnor som inte är svenska medborgare). Tillgång till abort måste garanteras i praktiken – inte bara i princip.

När det gäller mäns våld mot kvinnor blir rapportens övergripande slutsatser särskilt tydliga: det handlar inte om enskilda händelser utan om ett strukturellt samhällsproblem som kräver långsiktiga och samordnade insatser. Trots att Sverige ofta lyfts som ett jämställt land är våldet fortsatt omfattande. Utvecklingen visar att arbetet måste prioriteras.

Utifrån Kvinna till Kvinnas perspektiv behövs därför ett skifte från projektbaserade och kortsiktiga insatser till en mer sammanhållen och långsiktigt finansierad politik mot mäns våld

² <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2023/10/discussion-paper-social-norms-gender-and-development-a-review-of-research-and-practice>

³ <https://howtheyvote.eu/votes/189914>

mot kvinnor. Ett centralt krav är att **stärka och säkra finansieringen till kvinnojourer och tjejourer**, som ofta utgör den första och mest avgörande stödfunktionen för våldsut-satta kvinnor. Finansieringen bör vara stabil och flerårig, inte beroende av tillfälliga bidrag.

Vi vill också se reellt fokus på **det förebyg-gande arbetet**, inklusive att arbeta systema-tiskt med normförändring kring maskulinitet och våld, samt stärka skolans roll i det före-byggande arbetet kring relationer, samtycke och jämställdhet.

Vår analys visar också hur olika politikom-råden hänger ihop. Ekonomisk ojämlikhet, otrygga arbetsvillkor och bristande socialt skydd ökar kvinnors utsatthet och minskar möjligheten att lämna våldsamma relationer. Därför blir ett viktigt krav att **integrera arbe-tet mot mäns våld mot kvinnor i ekono-misk politik, bostadspolitik och socialpoli-tik**, till exempel genom att säkerställa tillgång till bostad och ekonomiskt stöd för våldsut-satta. Sverige bör också driva frågan globalt: öka stödet till kvinnorättsorganisationer som arbetar mot könsbaserat våld i konflikt- och krisområden, där våldet ofta är systematiskt och används som maktmedel.

Att försvara hbtqi-personers rättigheter får inte bara vara tomma ord, utan måste innebä-ra konkret politik. Det innebär att **fullt ut stå bakom och implementera könstillhörig-hetslagen**, stärka skyddet mot hatbrott och diskriminering samt genomföra aktiva åtgär-der för att förändra negativa attityder.

På det ekonomiska området och i familjepoli-tiken är vår slutsats att frivillighet inte räcker. Vi står därför bakom krav på **fler reservera-de dagar i föräldraförsäkringen, särskilda satsningar för att förbättra kvinnors pen-sioner, lagstiftning om rätt till heltid och arbetstidsförkortning**.

När det gäller exploatering av kvinnors kropp-ar pekar vi på behovet av en konsekvent linje: att **försvara sexköpslagstiftningen och motsätta sig alla former av surrogat-mödraskap**. Ett konkret politiskt krav är att kriminalisera svenska medborgares sexköp utomlands samt att arbeta internationellt för att motverka surrogatindustrin. Här blir också ett viktigt budskap att rättigheter för olika grupper (exempelvis hbtqi-personers möjlig-het att bilda familj) inte får lösas på bekost-nad av kvinnors kroppar.

Vi vill också se ett återinförande av en femi-nistisk utrikespolitik, där jämställdhet inte är ett tillägg utan styrande för hela utrikes-, säkerhets- och handelspolitiken. I ett skärpt säkerhetsläge bör detta kopplas till krav på att allt försvars- och säkerhetssamarbete inkluderar perspektiv på kvinnors säkerhet, deltagande i fredsprocesser och skydd mot sexuellt våld i konflikt.

På biståndsområdet är våra krav att **återgå till minst 1** procent av **BNI i bistånd** och säkerställa att en betydande andel öronmärks för jämställdhet och stöd till lokala kvin-norättsorganisationer. Sverige bör återta sin roll som ledande kraft för global jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter.

VÅRA TRE ÖVERGRIPANDE BUDSKAP:

- ▶ **Sätt jämställdhet i centrum, inte i marginalen** genom tydliga politiska ramverk och prioriteringar.
- ▶ **Driv aktiv jämställdhetspolitik**, särskilt i frågor där strukturell ojämställdhet är väl belagd.
- ▶ **Försvara och stärk rättigheter i en tid av backlash** både i Sverige och globalt.

PARTIERNAS BETYG:

	Godkänt
	Varning
	Underkänt

För att få **godkänt** ska partiet få godkänt på *alla frågor* inom området, annars ger vi betyget **varning**. Vi ger betyget **underkänt** om partiet inte uppfyller någon av frågorna, och ger en varning om det är en blandning av godkänt, varning och underkänt inom samma område. Vi ger betyget varning när vår bedömning är att det finns viss politik på området, men att den antingen är oklar eller inte tillräckligt ambitiös.

	S	SD	M	V	C	KD	MP	L
ABORTRÄTTEN	Godkänt	Varning	Godkänt	Godkänt	Godkänt	Varning	Godkänt	Godkänt
MÄNS VÅLD MOT KVINNOR	Varning	Varning	Varning	Varning	Varning	Varning	Varning	Varning
HBTQI-PERSONERS RÄTTIGHETER	Godkänt	Underkänt	Varning	Godkänt	Godkänt	Underkänt	Godkänt	Godkänt
FÖRÄLDRAFÖRSÄKRINGEN	Godkänt	Underkänt	Varning	Godkänt	Godkänt	Underkänt	Godkänt	Godkänt
EKONOMISK JÄMSTÄLLDHET	Varning	Underkänt	Underkänt	Godkänt	Varning	Varning	Varning	Varning
EXPLOATERING AV KVINNORS KROPPAR	Godkänt	Godkänt	Varning	Godkänt	Varning	Godkänt	Varning	Varning
GLOBAL SOLIDARITET	Varning	Underkänt	Underkänt	Varning	Godkänt	Varning	Godkänt	Varning
FEMINISTISK UTRIKESPOLITIK	Godkänt	Underkänt	Underkänt	Godkänt	Godkänt	Underkänt	Godkänt	Underkänt

DETALJERAD BETYGSTABELL:

ABORTRÄTTEN	S	SD	M	V	C	KD	MP	L
Emot alla inskränkningar av aborträtten	Blue	Yellow	Blue	Blue	Blue	Yellow	Blue	Blue
MÄNS VÅLD MOT KVINNOR								
Förebyggande	Yellow	Red	Blue	Blue	Yellow	Blue	Blue	Blue
Kvinnojurer	Blue	Yellow	Yellow	Blue	Blue	Yellow	Blue	Yellow
Rättsväsendet	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
Hedersrelaterat våld	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
HBTQI-PERSONERS RÄTTIGHETER								
Försvarar könstillhörighetslagen	Blue	Red	Yellow	Blue	Blue	Red	Blue	Blue
Politik mot diskriminering	Blue	Red	Blue	Blue	Blue	Red	Blue	Blue
FÖRÄLDRAFÖRSÄKRINGEN								
Ja till dagens föräldraförsäkring	Blue	Red	Blue	Blue	Blue	Red	Blue	Blue
Fler reserverade dagar	Blue	Red	Red	Blue	Blue	Red	Blue	Blue
EKONOMISK JÄMSTÄLLDHET								
Arbetstidsförkortning	Yellow	Red	Red	Blue	Red	Red	Blue	Red
Jämställda pensioner	Blue	Red	Red	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
Rätt till heltid	Blue	Red	Red	Blue	Red	Red	Yellow	Yellow
EXPLOATERING AV KVINNORS KROPPAR								
Står bakom sexköplagstiftningen	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
Emot surrogatmödraskap	Blue	Blue	Red	Blue	Red	Blue	Yellow	Red
GLOBAL SOLIDARITET								
1% BNI till biståndet med tidplan	Yellow	Red	Red	Yellow	Blue	Yellow	Blue	Yellow
FEMINISTISK UTRIKESPOLITIK								
Ja till feministisk utrikespolitik	Blue	Red	Red	Blue	Blue	Red	Blue	Red

will not go
quietly back
to the 1950s

YOU CAN
BAN
ABORTION

Aborträtten

Varför är aborträtten en viktig feministisk fråga?

Rätten att få bestämma över sin egen kropp och rätten till fri och säker abort är en förutsättning för att flickor och kvinnor ska kunna bestämma över sina egna liv. I Sverige har kvinnor haft rätt till fri abort sedan 1970-talet och enligt den svenska abortlagstiftningen har alla kvinnor rätt att göra abort fram till 18:e graviditetsveckan, samt möjlighet att göra abort med Socialstyrelsens tillåtelse fram till vecka 22.

Vad står på spel?

Globalt pågår en ständig kamp om aborträtten, där konservativa, högerpopulistiska och religiösa grupper vill bestämma över kvinnors kroppar och begränsa kvinnors och flickors rätt och tillgång till abort. Många av dessa grupper har haft stort genomslag och lyckats påverka politiken, och i vissa fall även förbjuda eller kraftigt begränsa rätten till abort i länder som tidigare haft stark lagstiftning, till exempel Polen och flera delstater i USA. Även i Sverige behöver vi vara extra vaksamma på grupper och partier som försöker begränsa aborträtten. Anti-abortlobbyen driver till exempel frågan om så kallad "samvetsfrihet" för vårdpersonal, det vill säga att ha möjlighet att vägra utföra abort med hänvisning till moraliska eller religiösa skäl, vilket i praktiken kan minska tillgången till abort. Andra exempel är att anti-abortaktörer propagerar för sänkta tidsgränser för när en abort får utföras och försöker ändra lagstiftning för att ge foster juridiskt skydd.

2025 lade regeringen fram ett förslag om att skriva in rätten till abort som en grundläggande fri- och rättighet i regeringsformen, vilket innebär ett skydd i grundlagen.⁴ Förslaget är en viktig signal om det breda politiska stödet

för aborträtten i Sverige, men har samtidigt mött kritik. Kritiken handlar dels om att lagtexten i praktiken inte säkrar kvinnors tillgång till abort och inte hindrar att begränsningar, till exempel så kallad "samvetsfrihet", införs genom vanlig lagstiftning eller att tidsgränsen för abort sänks. Dels handlar kritiken om att staten ges möjlighet att begränsa aborter för vissa grupper, såsom kvinnor i Sverige utan svenskt medborgarskap, asylsökande, papperslösa kvinnor och kvinnor som reser till Sverige från andra länder just för att göra en abort.⁵ Riksdagen behandlar just nu förslaget i konstitutionsutskottet, och debatterar och beslutar om förslaget den 20 maj 2026.⁶

Vad har vi granskat?

För att få godkänt i detta område ska partiet vara emot alla inskränkningar av aborträtten.

SOCIALDEMOKRATERNA

Är emot alla inskränkningar av aborträtten?

JA

Socialdemokraterna står tydligt bakom Sveriges nuvarande abortlagstiftning. S anser att lagen fungerar väl och ser inte behov av att ändra den. Partiet tar också avstånd från förslag som skulle öppna för vårdvägran/samvetsfrihet eller ändra olika tidsgränser, då sådana förslag innebär att någon annan ska bestämma över en kvinnas kropp än hon själv. De är för att aborträtten grundlagsskyddas.⁷

SVERIGEDEMOKRATERNA

Är de emot alla inskränkningar av aborträtten? OKLART

Sverigedemokraternas officiella hållning är att stå bakom svensk abortlagstiftning. Det sker dock trots detta fortfarande utspel från Sverigedemokrater i olika politiska samman-

⁴ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2025/12/prop.-20252678>

⁵ <https://sverigeskvinnoorganisationer.se/debatt-forslaget-om-att-grundlagsskydda-abortratten-bade-tandlost-och-diskriminerande/>

⁶ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/betankande/en-grundlagsskyddad-abortratt-samt-utokade_hd01ku34/

⁷ <https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/abort>

hang som tyder på att stödet för detta inte är helgjutet. I Sverigedemokraternas motion om familjerätt framhåller de att regeringen bör understödja möjlighet till och kunskap kring inhemska adoptioner, i relation till att "antalet aborter varit högt under senare år."⁸

I samband med kyrkovalet 2025 lyfte gruppleadaren för Sverigedemokraterna i Svenska kyrkan, abortfrågan och menade att Svenska kyrkan borde vara mer aktiv i debatten, och lyfta "ofödda fosters rätt till liv".⁹ De menade dock samtidigt att de stod bakom svensk abortlagstiftning.

I EU-parlamentet tillhör SD partigruppen ECR, Europeiska Konservativa och Reformister, som har varit konsekvent emot EU-lagstiftning om rätten till abort. I december 2025 röstade EU-parlamentet om en mekanism som ska kunna ge kvinnor ekonomiskt stöd för att kunna resa till ett annat EU-land för att göra abort.¹⁰ Alla svenska EU-parlamentariker utom SD:s röstade ja till den icke-bindande resolutionen.¹¹

Sverigedemokraternas biståndsorganisation Hepatica har en partnerorganisation i Brasilien, Institute for Conservative Action, som på sin hemsida beskriver att de är en del av en rörelse som vill skydda livet från tidpunkten för befruktningen, att de stödjer den "naturliga familjen" och att barn ska fredas från "sexualisering och indoktrinering" i skolan.¹² Detta är formuleringar som nära kopplas till anti-abortrörelsen.

MODERATERNA

Är de emot alla inskränkningar av aborträtten? JA

Moderaterna har inte med abort bland de frågor som de skriver om på sin hemsida under "Vår politik", och abort benämns inte i idéprogram-

met.¹³ Men Moderaterna har drivit olika förslag om att säkerställa rätten och tillgången till abort, bland annat att grundlagsskydda aborträtten i EU och att underlätta för kvinnor att själva utföra medicinska aborter i hemmet.¹⁴ Som del av Tidö-regeringen har de lagt fram en proposition om grundlagsskydd, som de beskriver syftar till att stärka gravidas självbestämmande och integritet.¹⁵ Den moderata finansministern Elisabeth Svantesson har en bakgrund i den abortkritiska organisationen Ja till Livet, på 1990-talet. Hon har senare uppgett att hon står bakom svensk abortlagstiftning.¹⁶

VÄNSTERPARTIET

Är de emot alla inskränkningar av aborträtten? JA

Vänsterpartiet står tydligt bakom Sveriges nuvarande abortlagstiftning och motsätter sig alla förslag som på något sätt kan inskränka aborträtten.¹⁷ V anser att fri abort är en förutsättning för kvinnors självbestämmande och motsätter sig alla inskränkningar, inklusive att medicinsk utveckling skulle användas för att "krympa" rätten. De vill stärka skyddet och är positiva till grundlagsskydd, och driver också att Sverige ska vara aktivt internationellt för säker abort.¹⁸

⁸ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/barnvanlig-familjeratt_ha02949/html/

⁹ <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/sd-svenska-kyrkan-for-forsiktig-i-abortdebatten>

¹⁰ <https://www.sverigesradio.se/artikel/eu-rostar-om-abortforstag-lat-kvinnor-fa-gratis-abort-i-grannlandet>

¹¹ <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20251211IPR32167/my-voice-my-choice-meps-support-citizens-initiative-on-accessible-abortion>

¹² <https://www.dn.se/sverige/sds-bistand-stottar-bolsonaros-abortmotstandare/>

¹³ <https://moderaterna.se/var-politik/>; https://moderaterna.se/app/uploads/2022/01/Idprogram_digitalt_9dec.pdf

¹⁴ <https://moderaterna.se/stockholm/artikel/vi-vill-grundlagsskydda-abortratten-i-eu/>

¹⁵ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/12/regeringen-foreslar-grundlagsskyddad-abortratt-och-nya-mojligheter-att-ingripa-mot-organiserad-brottslighet/>

¹⁶ <https://www.sverigesradio.se/artikel/5648778>

¹⁷ <https://www.vansterpartiet.se/var-politik/politik-a-o/abort/>

¹⁸ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/proposition/en-grundlagsskyddad-abortratt-samt-utokade_hd0378/?utm

CENTERPARTIET

Är de emot alla inskränkningar av aborträtten? JA

Centerpartiet står tydligt bakom Sveriges nuvarande abortlagstiftning. Centerpartiet menar att fria och säkra aborter ska ses som en mänsklig rättighet. De vill arbeta för att aborter ska tillåtas i alla EU:s medlemsstater så att kvinnor i Europa ska få rätt att bestämma över sina egna kroppar och ha tillgång till säkra aborter. C vill också att kvinnan som gör abort alltid ska erbjudas stödsamtal. Centerpartiet menar att det är viktigt att sträva efter att minska antalet aborter genom rådgivning och subventionerade preventivmedel, inte genom att försvåra för kvinnor att göra abort. De vill också garantera att kvinnor i Sverige som inte är svenska medborgare ska ha samma rätt till abort. C vill grundlagsskydda kvinnors rätt till fri och säker abort.¹⁹

KRISTDEMOKRATERNA

Är de emot alla inskränkningar av aborträtten? OKLART

Kristdemokraterna står officiellt bakom Sveriges nuvarande abortlagstiftning, men har en syn på abort som skiljer sig avsevärt från övriga riksdagspartier. De betonar att både kvinnan och fostret är skyddsvärda individer. De skriver att en abortsituation är en konflikt mellan rätten till liv och de blivande föräldrarnas situation och att det mot bakgrund av människovärdesprincipen är omöjligt för staten och lagstiftaren att ställa sig neutrala till det etiska dilemma som en abort innebär. De betonar också att en abort innebär att ett liv släcks.²⁰

Kristdemokraternas partiledare Ebba Busch gjorde 2022 ett utspel om att aborträtten borde grundlagsskyddas, och att alla partiledare skulle skriva under ett "abortkontrakt"²¹. I Tidö-avtalet har de fyra Tidö-partierna kommit överens om att aborträtten ska skrivas in i svensk

grundlag. Senare har dock både Busch och andra företrädare för Kristdemokraterna uttryckt tvekan kring grundlagsändringen.^{22 23} Som del av Tidö-regeringen har Kristdemokraterna nu röstat igenom förslaget till grundlagsändringen, som just nu behandlas i konstitutionsutskottet.²⁴

Flera ledande partiföreträdare har eller har haft engagemang i abortkritiska organisationer som Ja till Livet, Människovärde och Claphaminstitutet.^{25 26 27}

MILJÖPARTIET

Är de emot alla inskränkningar av aborträtten? JA

Miljöpartiet står tydligt bakom Sveriges nuvarande abortlagstiftning. MP vill grundlagsskydda aborträtten och kopplar den tydligt till feministisk politik och rätten att bestämma över sin kropp. Miljöpartiet föreslår ett antal konkreta reformer för att säkra tillgången till säker abort, bland annat subventionerad abort för kvinnor som inte är svenska medborgare och förenklade hemaborter.²⁸

LIBERALERNA

Är de emot alla inskränkningar av aborträtten? JA

Liberalerna står tydligt bakom Sveriges nuvarande abortlagstiftning och anser att det är kvinnan själv som ska bestämma om hon vill göra abort. De anser att bra sex- och samlevnadsundervisning, tillgängliga preventivmedel och ungdomsmottagningar är viktigt för att undvika oönskade graviditeter. Liberalerna säger också bestämt nej till samvetsfrihet, och menar att den som söker hälso- och sjukvård alltid ska vara säker på att få det utan sådana begränsningar. Liberalerna vill att Sverige ska vara pådrivande för rätten till abort i alla internationella sammanhang, att EU-medborgare ska ha rätt att göra abort i annat EU-land, och att aborträtten ska grundlagsskyddas även på EU-nivå.²⁹

¹⁹ <https://www.centerpartiet.se/centerpartiets-politik/centerpartiets-politik-a-o/jamstalldhet/abort>

²⁰ <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/abort>

²¹ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/ebba-busch-kd-bjuder-in-riksdagspartierna-att-skriva-under-abortkontrakt>

²² <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/LMega4/ebba-busch-abort-hor-inte-hemma-i-grundlagen>

²³ <https://www.varldenidag.se/nyheter/kd-ledamoter-beredda-rosta-nej-till-abortratt-i-grundlagen/393402>

²⁴ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/proposition/en-grundlagsskyddad-abortratt-samt-utokade_hd0378/

²⁵ <https://www.etc.se/inrikes/kd-toppen-abort-aer-avlivning>

²⁶ <https://www.dn.se/sverige/kd-topp-angav-felaktiga-uppgifter-om-sin-abortsyn/>

²⁷ <https://www.etc.se/inrikes/kd-topp-i-ledningen-foer-abortfientlig-tankesmedja>

²⁸ <https://www.mp.se/politik/abort/>

²⁹ <https://www.liberalerna.se/politik/abort>

KVINNA TILL KVINNAS

BETYG OCH ANALYS

ABORTRÄTTEN	S	SD	M	V	C	KD	MP	L
Emot alla inskränkningar av aborträtten	Godkänt	Varning	Godkänt	Godkänt	Godkänt	Varning	Godkänt	Godkänt

Det råder en relativt bred politisk enighet i Sverige om att stå bakom nuvarande abortlagstiftning, vilket signalerar ett starkt formellt skydd för kvinnors rätt till sin egen kropp. Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Moderaterna uttrycker alla tydligt motstånd mot inskränkningar, som t.ex. samvetsfrihet eller sänkta tidsgränser. Kvinna till Kvinna anser att detta är viktigt, eftersom sådana förändringar ofta är de första stegen i en gradvis nedmontering av aborträtten – något som setts internationellt.

Det finns också viktiga nyansskillnader. Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna har mer otydliga eller motsägelsefulla positioner. Båda partierna säger sig stå bakom lagen, men lyfter samtidigt argument eller kopplingar som vi ser ligger nära abortkritiska argument, exempelvis betoning på fostrets rättigheter. Detta ser vi som en risk, eftersom normförskjutningar ofta börjar i retoriken snarare än i lagstiftningen.

Frågan om att grundlagsskydda aborträtten, som de flesta partier nu stödjer, är i sig betydelsefull. Ett grundlagsskydd kan fungera som en viktig politisk markering och göra det svårare att snabbt försämra lagstiftningen. Samtidigt, enligt vår analys, avgörs den faktiska tillgången till abort inte enbart i grundlagen utan i hur lagar och vårdsystem utformas i praktiken. Det nuvarande förslaget kritiserar för att lämna öppningar för begränsningar, exempelvis genom samvetsfrihet eller genom att inte fullt ut inkludera alla kvinnor som befinner sig i Sverige.

Sammanfattningsvis innebär partiernas hållning att aborträtten i Sverige i nuläget är relativt stark, men inte ohotad. Vi menar att det inte bara är viktigt att bevara rätten till abort i sin nuvarande form, utan att aktivt försvara och stärka tillgången till abort i praktiken – särskilt i ett globalt sammanhang där rättigheten i ökande grad utmanas.

**STOP
FEMICIDE**

Mäns våld mot kvinnor

Varför är detta en viktig feministisk fråga?

Mäns våld mot kvinnor är den yttersta konsekvensen av ett ojämnt samhälle. Det faktum att mäns våld mot kvinnor är så pass vanligt förekommande i hela världen vittnar om att vi fortfarande har en enormt ojämnt maktstruktur. Bara i Sverige dödas en kvinna av en man var tredje vecka och 55 procent av alla kvinnor rapporterar att de har utsatts för våld av någon man.³⁰ År 2024 anmäldes 42 435 misshandelsbrott mot kvinnor och flickor, vilket innebar en ökning med 5 procent sedan året innan och en ökning med 15 procent sedan 2015.³¹ År 2024 anmäldes 9165 våldtäkter mot kvinnor och flickor i Sverige, en siffra som också ökar.³² Samtidigt uppskattar Brottsförebyggande rådet (Brå) att ungefär 80 procent av våldet mot kvinnor aldrig polisanmäls. För att kvinnor och flickor ska kunna bestämma över sina egna liv och leva sina liv fritt från våld och hot om våld måste vi bekämpa mäns våld mot kvinnor med alla medel.

Jämställdhetsmyndigheten, WHO och organisationen MÄN beskriver alla hur våldsförebyggande åtgärder med ett genusperspektiv är mer effektiva. Att förändra normer kring kön och sexualitet, och att ifrågasätta skadliga och begränsande idéer kopplade till maskulinitet och femininitet bidrar till att förebygga våld.^{33 34} WHO lyfter forskning som visar att främjandet av jämställdhet är en avgörande del av att motverka våld.³⁵

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett samlingsbegrepp för våld, tvång och kontroll som utövas mot en familjemedlem i syfte att upprätthålla familjens heder, ofta med stöd eller godkännande från en större grupp. Det kan drabba både kvinnor, män, flickor och pojkar, men bygger på en patriarkal och heteronormativ maktstruktur där män anses överordnade kvinnor. Det är en del av mäns våld mot kvinnor, men kan kräva särskilda åtgärder eftersom motiv och uttryck ibland skiljer sig.^{36 37}

Vad står på spel?

För att utrota mäns våld mot kvinnor är det viktigt att både stärka det förebyggande arbetet och det rättsliga arbetet. Samtidigt är det avgörande att kvinnojourerna får tillräckliga resurser och långsiktigt stöd för att kunna ge stöd och skydd åt våldsutsatta.

I april 2024 infördes nya regler för att driva skyddade boenden, som innebär nya krav och bestämmelser. Det krävs nu tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) för att bedriva skyddat boende, och det krävs bland annat att föreståndaren för boendet ska ha en högskoleexamen, och att lokalen uppfyller vissa krav på skalskydd.³⁸ Detta har gjort det svårare för ideella kvinnojourer att fortsätta bedriva verksamhet med skyddade boenden, medan allt fler privatägda vinstdrivande aktörer driver boenden. Enligt preliminära siffror från IVO har Sverige nu fler vinstdrivande än

³⁰ <https://roks.se/aktuellt/nyheter/roks-nya-studie-mans-vald-mot-kvinnor-har-okat-de-senaste-20-aren>

³¹ <https://bra.se/rapporter/arkiv/2025-04-25-brottsutvecklingen-till-och-med-2024>

³² <https://bra.se/amnen/sexualbrott>

³³ <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/mans-vald-mot-kvinnor/att-forebygga-mans-vald-mot-kvinnor/valdsforebyggande-arbete/>

³⁴ <https://mfj.se/vara-fragor1/vara-fragor/forebygga-vald>

³⁵ <https://iris.who.int/server/api/core/bitstreams/986454cc-6871-40cf-bdeb-32fb0e96d58b/content>

³⁶ <https://nshrv.jamstalldhetsmyndigheten.se/hedersrelaterat-vald-och-fortryck/vad-ar-hedersrelaterat-vald-och-fortryck/>

³⁷ <https://nshrv.jamstalldhetsmyndigheten.se/hedersrelaterat-vald-och-fortryck/vanliga-fragor-och-svar-om-hedersrelaterat-vald-och-fortryck/>

³⁸ <https://roks.se/assets/files/Tillsta%CC%8Andsplikten-folder-2025.pdf>

ideella skyddade boenden, för första gången någonsin.³⁹ Sedan lagändringen har minst 37 skyddade boenden tvingats stänga.⁴⁰

Vad gäller hedersrelaterat våld och förtryck har mycket politik presenterats på området av nuvarande regering, men vi ser brister när det kommer till att ha ett helhetsperspektiv på frågan, bortom lagstiftande åtgärder.

Vad har vi granskat?

Vi har tittat på partiernas politik vad gäller:

Har de ett tydligt fokus på förebyggande arbete?

Här har vi tittat på om partierna i sin politik för att bekämpa mäns våld mot kvinnor inkluderar en analys av att våldet är strukturellt, och att förebyggande handlar om att stärka jämställdheten i samhället samt att motverka våldsamma maskulinitetsnormer. Mycket av partiernas politik som beskrivs som "förebyggande" handlar egentligen om hanteringen av redan våldsamma män, och att utsatta kvinnor ska få skydd, inte om att minska förekomsten av mäns våld mot kvinnor.

För att få betyget godkänt ska partierna ha konkreta förslag om långsiktigt förebyggande arbete mot det strukturella våldet mot kvinnor.

Vill de säkerställa ett långsiktigt stöd till kvinnojourerna?

Här har vi granskat om partierna driver frågan om långsiktigt finansiellt stöd till kvinnojourer, det vill säga om de lyfter detta på sina hemsidor eller i relevanta riksdagsmotioner. Vi har också tittat på om partierna värnar kvinnojourernas roll i att driva skyddade boenden, alltså om de vill begränsa privata vinstdrivande aktörers möjlighet att konkurrera ut kvinnojourerna, bland annat genom de ändrade reglerna med tillståndsplikt.

För att få betyget godkänt krävs att partierna driver båda dessa frågor. Enbart ökade resurser räcker inte om kraven för kvinnojourerna för att driva skyddade boenden är så höga att

kvinnojourer slås ut och konkurreras bort av vinstdrivande aktörer.

Vill de stärka rättsväsendet?

Här har vi tittat på om partierna har politiska förslag som förbättrar kvinnors och flickors skydd i rättssystemet, genom ökad kunskap och kompetens om mäns våld mot kvinnor inom polis, åklagare och domstolar.

För att få betyget godkänt ska partierna driva politik som stärker rättsväsendets arbete mot mäns våld mot kvinnor. Det räcker inte med förslag om skärpta straff.

Har de en politik som långsiktigt förebygger och skyddar mot hedersrelaterat våld och förtryck?

Här har vi tittat dels på om partierna driver förslag som kan stärka det direkta arbetet mot våld och förtryck i hederns namn, som stärkt kompetens inom sjukvården och skolan, och tydligare lagstiftning gällande tvångsäktenskap och könsstympning. Dels har vi tittat på om partierna har presenterat någon politik för att förebygga våldet, och långsiktigt stärka skyddet och motverka utsattheten hos målgrupper med högre risk för att utsättas, t.ex. inom migrations- och integrationspolitiken eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

För att få betyget godkänt ska partiernas politik innehålla både förslag om det direkta arbetet mot våldet och en bredare analys av hur hedersrelaterat våld kan förebyggas samt hur utsatta gruppers skydd kan stärkas bortom skärpt lagstiftning.

SOCIALDEMOKRATERNA

Har de ett tydligt fokus på förebyggande arbete? OKLART

Socialdemokraterna vill se en nollvision mot mäns våld mot kvinnor, och att "varje signal om våld ska tas på största allvar och följas av snabba och kraftfulla åtgärder från samhället".⁴¹ De vill också att alla kommuner ska ha handlingsplaner för att förebygga mäns våld mot kvinnor och hedersförtryck,⁴² samt ett nationellt

³⁹ <https://data.riksdagen.se/fil/A4500671-FB81-41B9-AED3-CAF98B802D47>

⁴⁰ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/37-kvinnojourer-har-fatt-stanga>

⁴¹ <https://www.socialdemokraterna.se/nyheter/nyheter/2026-01-20-s-lagger-fram-fyra-forslag-for-att-stoppa-mans-vald-mot-kvinnor>

⁴² <https://www.socialdemokraterna.se/nyheter/nyheter/2022-09-03-reformer-for-att-stoppa-hedersrelaterat-vald-och-fortryck>

våldsförebyggande program för att förstärka det tidiga våldsförebyggande arbetet, insatserna mot de som har förhöjd risk att utöva våld samt åtgärderna mot dem som har utsatt en närstående för våld. De skriver även att för att bekämpa våldet måste insatser göras både mot de normer och värderingar som våldet ger uttryck för.⁴³ Men Socialdemokraternas politik innehåller inga konkreta förslag om långsiktigt förebyggande arbete, som att motverka våldsamma maskulinitetsnormer eller att stärka samtyckeskulturen i skolor.

Vill de säkerställa ett långsiktigt stöd till kvinnojourerna? JA

Socialdemokraterna vill införa ett långsiktigt och permanent stöd till landets kvinno- och tjejjourer.⁴⁴ De vill värna jourernas långa erfarenhet och höga kompetens, och stoppa kommersiella aktörers möjlighet att driva skyddade boenden. Partiet vill att skyddade boenden ska reserveras idéburna organisationer, och se över ansökningsprocesser och kostnader för upphandlingar av drift av skyddade boenden ska ses över så att vi skyddar de unika kvinnojoursverksamheterna.⁴⁵

Vill de stärka rättsväsendet? JA

Socialdemokraterna har flera förslag för att stärka rättsväsendets arbete mot mäns våld mot kvinnor. Partiet vill bland annat skärpa straffen för brott som misshandel, våldtäkt, sexköp, grov kvinnofridskränkning och överträdelse av kontaktförbud. De vill också satsa på fler poliser och ge polis och andra myndigheter utökade verktyg i brottsbekämpningen, exempelvis genom hemlig dataavläsning och realtidskameraövervakning med ansiktsigenkänning samt avläsning av registrerings skyltar. När det finns en hög hotbild ska områdesarrest kunna införas, vilket begränsar gärningsmannens rörlighet och inte kvinnans. Partiet vill även stärka det straffrättsliga skyddet mot psykiskt våld.^{46 47 48}

Har de en politik som långsiktigt förebygger och skyddar mot hedersrelaterat våld och förtryck? OKLART

Socialdemokraterna har lyft fram förslag om förbud mot religiösa friskolor, skärpt lagstiftning mot oskuldskontroller, och kriminaliserande av kontrollerande beteende.⁴⁹ De vill även att tid och resurser ska prioriteras till utbildning och fortbildning för vuxna som kan komma i kontakt med barn och unga som utsätts för hedersvåld, såsom inom skolan, vården, socialtjänster eller fritidsaktiviteter. De vill också se ett nationellt förebyggande program som riktar sig mot unga pojkar och flickor som befinner sig i sammanhang där strukturer och normer kring heder är tonsättande.⁵⁰

SVERIGEDEMOKRATERNA

Har de ett tydligt fokus på förebyggande arbete? NEJ

Sverigedemokraterna är det enda partiet som inte har någon politik om mäns våld mot kvinnor redovisad på sin hemsida. I en motion från 2024 vill de göra en översyn av begreppet, för att också kunna inkludera "kvinnors våld mot män, våld i samkönade relationer och andra våldsformer".⁵¹ De presenterar inga förslag kring förebyggande arbete.

Vill de säkerställa ett långsiktigt stöd till kvinnojourerna? OKLART

I motionen från 2024 skriver Sverigedemokraterna att landets kvinnojourer spelar en central och mycket viktig roll genom att erbjuda skydd, stöd och rådgivning. De vill tilldela kvinnojourerna fleråriga statliga anslag för att säkerställa en stabil och långsiktig finansiering. För att säkerställa att de tilldelade medlen används på rätt sätt behöver också en tydlig och enhetlig återrapporteringsplikt införas för alla kvinnojourer som mottar statliga medel.⁵² De har samtidigt stöttat regeringens politik kring driften av skyddade boenden, som inte värnar kvinnojourernas roll.

⁴³ <https://data.riksdagen.se/fil/DB63F576-E13E-45B1-937A-1BDCDF7126CB>

⁴⁴ <https://data.riksdagen.se/fil/DB63F576-E13E-45B1-937A-1BDCDF7126CB>

⁴⁵ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/kvinnojourernas-mojlighet-att-bedriva-skyddade_hd021356/

⁴⁶ <https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/vald-i-nara-relationer>

⁴⁷ <https://www.socialdemokraterna.se/nyheter/nyheter/2026-01-20-s-lagger-fram-fyra-forslag-for-att-stoppa-mans-vald-mot-kvinnor>

⁴⁸ <https://www.socialdemokraterna.se/nyheter/nyheter/2025-01-20-s-vill-se-nytt-jamstalldhetspolitiskt-mal>

⁴⁹ <https://www.socialdemokraterna.se/nyheter/nyheter/2025-01-20-s-vill-se-nytt-jamstalldhetspolitiskt-mal>

⁵⁰ <https://data.riksdagen.se/fil/DB63F576-E13E-45B1-937A-1BDCDF7126CB>

⁵¹ <https://data.riksdagen.se/fil/A4500671-FB81-41B9-AED3-CAF98B802D47>

⁵² <https://data.riksdagen.se/fil/A4500671-FB81-41B9-AED3-CAF98B802D47>

Vill de stärka rättsväsendet? JA

Sverigedemokraterna vill bland annat införa ekonomiskt våld som eget lagrum, införa haverikommission vid varje fall av dödligt våld och äldrevåldtakter⁵³, se skärpt lagstiftning och effektiva rättsliga åtgärder för att minimera risken för eftervåld.⁵⁴

Har de en politik som långsiktigt förebygger och skyddar mot hedersrelaterat våld och förtryck? OKLART

Sverigedemokraterna föreslog i en riksdagsmotion från 2024 om "krafttag mot hedersrelaterat våld" ett antal åtgärder, bland annat utvecklat arbete mot könsstämpning, mot barnäktenskap och förbud mot att bära slöja inom för- och grundskolan.⁵⁵

MODERATERNA

Har de ett tydligt fokus på förebyggande arbete? JA

Moderaterna lyfter mäns våld mot kvinnor som ett av de mest akuta jämställdhetsproblemen och vill bekämpa det "med samma kraft" som gängkriminalitet.⁵⁶ De har som ingående i regeringen inrättat ett Ministerråd för Kvinnofrid.⁵⁷

Som del av regeringen står Moderaterna bakom regeringens nationella strategi *Frihet från våld, förtryck och utnyttjande*, mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, utnyttjande i prostitution och människohandel samt hedersrelaterat våld och förtryck, som presenterades i april 2026. Strategin innehåller flera målsättningar och åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor, bland annat med målet att uppnå en nollvision för det dödliga våldet mot kvinnor. I detta ingår att stärka det våldsförebyggande arbetet,

särskilt för barn och unga, genom kunskapsbaserade insatser i skolan såsom normkritik och undervisning om kön, makt, sexualitet, relationer, digitalt våld och stärkandet av en samtyckeskutlur, samt riktade åtgärder för att motverka destruktiva maskulinitetsnormer, särskilt bland pojkar och unga män.⁵⁸

Vill de säkerställa ett långsiktigt stöd till kvinnojourerna? OKLART

Som del av regeringen står Moderaterna bakom budgetförslag om en permanent förstärkning till kvinno- och tjejjourer med 20 miljoner kronor per år.⁵⁹ Partiet driver inte någon politik för att värna kvinnojourernas drift av skyddade boenden. Den moderata socialtjänstministern försvarar de nya lagkraven som tvingat minst 37 kvinnojourer att lägga ner sina skyddade boenden med att det funnits gott om tid för kvinnojourerna att anpassa sig, men säger också att den nya lagen ska följas upp.⁶⁰

Vill de stärka rättsväsendet? JA

Moderaterna vill bland annat införa en ny huvudregel i kontaktförbudslagen som innebär automatiskt kontaktförbud för den som döms för allvarliga brott mot närstående. De vill också ge polisen utökade möjligheter att använda elektronisk fotboja och skärpa straffen för grovt barnfridsbrott och för överträdelse av kontaktförbud.⁶¹ Som del av regeringen har de föreslagit åtgärder om stärkt straffrättsligt skydd mot psykiskt våld. En av målsättningarna i regeringens åtgärdsprogram är en effektivare brottsbekämpning, och innehåller bland annat förslag om en översyn av kontaktförbudslagstiftningen, stärkt rätt till målsägandebiträde vid våld i nära relationer, stärkt kompetens och förbättrad förmåga inom Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.⁶²

⁵³ <https://www.svd.se/a/7p7rkv/sd-vill-se-haverikommission-om-aldrevaldtakter>

⁵⁴ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/mans-vald-mot-kvinnor-och-vald-i-nara-relationer_hc021414/

⁵⁵ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/krafttag-mot-hedersrelaterat-vald-och-fortryck_hc021413/

⁵⁶ <https://www.regeringen.se/artiklar/2024/03/mans-vald-mot-kvinnor-maste-bekampas-med-samma-kraft-som-gangkriminaliteten/>

⁵⁷ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2026/01/statsministern-inrattar-ett-rad-for-kvinnofrid/>

⁵⁸ <https://www.regeringen.se/contentassets/7e9c8191b8e94a91aada09bfdd56e97a/frihet-fran-vald-fortryck-och-utnyttjande-utdrag-ur-en-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-utnyttjande-i-prostitution-och-manniskohandel-samt-hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf>

⁵⁹ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/09/okade-resurser-till-kvinno--och-tjejjourer/>

⁶⁰ <https://www.sverigesradio.se/artikel/ministerns-svar-nar-skyddade-boenden-stangs-nodvandiga-lagkrav>

⁶¹ <https://moderaterna.se/var-politik/jamstalldhet/>

⁶² <https://www.regeringen.se/contentassets/a82a7847ffc24e9b93f92750f94a1ea9/fri-och-trygg-utan-vald-och-fortryck-atgardsprogram-for-att-forebygga-och-bekampa-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-och-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-samt-prostitution-och-manniskohandel-20242026.pdf>

Har de en politik som långsiktigt förebygger och skyddar mot hedersrelaterat våld och förtryck? OKLART

Moderaterna vill skärpa straffen ytterligare för hedersrelaterat våld och förtryck, och införa "äktenskapsresebrott" som ett nytt brott. Partiet vill att hemliga tvångsmedel ska få användas vid utredningar om äktenskapstvång, och höja straffskalorna.⁶³

Regeringens strategi lägger stor vikt vid arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck, där samordnade åtgärder för tidig upptäckt betonas, bland annat genom att stärka skolans, socialtjänstens och hälso och sjukvårdens arbete. Vidare lyfts förebyggande insatser såsom informationsgivning till nyanlända om relevant lagstiftning, individers rättigheter och skyldigheter, liksom behovet av ökad kunskap och kompetens hos myndigheter för att förebygga och lagföra brott.⁶⁴ De har också infört hedersvåld som ett nytt jämställdhetspolitiskt delmål.^{65 66 67}

VÄNSTERPARTIET

Har de ett tydligt fokus på förebyggande arbete? JA

Vänsterpartiet föreslår bland annat en ny kvinnofridskommission som med ett brett uppdrag ska föreslå åtgärder för att förebygga och motverka mäns våld mot kvinnor och barn. Partiet vill införa en handlingsplan mot sexualiserat våld, se arbete för att bryta destruktiva maskulinitetsnormer och förbättra den ekonomiska jämställdheten så att kvinnor i våldsamma relationer inte ska vara ekonomiskt beroende av sin partner och därför inte kunna lämna. Vidare vill Vänsterpartiet prioritera utbildning av personal inom vård och omsorg för ökad upptäckt av våld.⁶⁸ Partiet föreslår också att regeringen ger kommunerna i uppdrag att utveckla förebyggande insatser

inom förskolor, skolor, fritidsverksamheter och inom idrottsrörelsen för ett aktivt normkritiskt arbete mot våld.

Vill de säkerställa ett långsiktigt stöd till kvinnojourerna? JA

Vänsterpartiet vill att kvinnojourerna ska garanteras långsiktiga och stabila ekonomiska lösningar, och är emot en privatisering av skyddade boenden. De lyfter särskilt vikten av de ideella kvinno- och tjejjourerna, och lägger förslag om mer pengar till jourerna i sina budgetmotioner.⁷⁰ Partiet menar att den kunskap, erfarenhet och det ideella engagemang som finns inom jourerna riskerar att konkurreras ut till förmån för privata vinstintressen när skyddet för våldsutsatta kvinnor, tjejer och barn konkurrensutsätts.⁷¹

Vill de stärka rättsväsendet? JA

Vänsterpartiet har bl.a. föreslagit en översyn av hur polis och åklagare arbetar, att samla kompetens i särskilda stödcenter samt att utveckla polisens arbetssätt för att kartlägga och punktmarkera våldsamma högriskmän. De vill införa ett särskilt femicid-paket för polis, åklagare och domare, i syfte att stärka arbetet mot mäns våld mot kvinnor, sexköp och människohandel för sexuella ändamål, med ökad våldskompetens, rättssäkerhet och seriositet i hela rättskedjan.

Har de en politik som långsiktigt förebygger och skyddar mot hedersrelaterat våld och förtryck? OKLART

Vänsterpartiet vill att regeringen ger Brottsförebyggande rådet i uppdrag att kartlägga omfattningen av hedersrelaterat förtryck, att det tas fram riktlinjer för hur myndigheter ska agera när det finns risk för unga att giftas bort utanför Sverige, och har föreslagit införande av obligatorisk utbildning om könsstympning

⁶³ <https://moderaterna.se/nyhet/hedersrelaterat-vald-och-fortryck-maste-bekampas-med-full-kraft/>

⁶⁴ <https://www.regeringen.se/contentassets/7e9c8191bbe94a91aada09bfdd56e97a/frihet-fran-vald-fortryck-och-utnyttjande-utdrag-ur-en-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-utnyttjande-i-prostitution-och-manniskohandel-samt-hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf>

⁶⁵ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/01/nytt-delmal-for-att-bekampa-hedersvaldet/>

⁶⁶ <https://www.regeringen.se/contentassets/a82a7847ffc24e9b93f92750f94a1ea9/fri-och-trygg-utan-vald-och-fortryck-atgardsprogram-for-att-forebygga-och-bekampa-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-och-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-samt-prostitution-och-manniskohandel-20242026.pdf>

⁶⁷ <https://moderaterna.se/nyhet/hedersrelaterat-vald-och-fortryck-maste-bekampas-med-full-kraft/>

⁶⁸ <https://www.vansterpartiet.se/var-politik/politik-a-o/mans-vald-mot-kvinnor/>

⁶⁹ https://data.riksdagen.se/fil/2E307FE6-EAD2-4203-889E-5FF779490055_s_7

⁷⁰ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/mans-vald-mot-kvinnor-och-andra-former-av-vald-i_hc021925/html/#_Toc200616858

⁷¹ https://data.riksdagen.se/fil/2E307FE6-EAD2-4203-889E-5FF779490055_s_10

för personal inom hälso- och sjukvården, skolväsendet, socialtjänsten och skolhälsovården. Partiet vill också se en utredning om möjligheten att inrätta regionala resurscentrum med kompetens om hedersrelaterat våld och förtryck, och stärka utbildningen i de yrkeskåror som möter människor som är utsatta. Vänsterpartiet menar också att hederskulturen hänger ihop med klassamhället, och att man behöver driva en politik för ökad jämlikhet för att luckra upp hederskulturen.^{72 73}

CENTERPARTIET

Har de ett tydligt fokus på förebyggande arbete? OKLART

Centerpartiet vill stoppa våldet tidigt genom att kriminalisera kontrollerande och isolerande beteende. Partiet vill utveckla Nationellt centrum för kvinnofrids (NCK:s) uppdrag för att höja kunskapen om mäns våld mot kvinnor på nationell nivå och utveckla metoder för omhändertagande av våldsutsatta kvinnor. Målet är att yrkesgrupper som möter våldsutsatta, till exempel polis, jurister, socialsekreterare och läkare, ska ha en grundläggande förståelse för bland annat normaliseringsprocessen och våldsutsatthet.⁷⁴ Samtidigt innehåller politiken inga förslag om långsiktigt förebyggande arbete som norm-, kultur- eller attitydförändrande arbete.

Vill de säkerställa ett långsiktigt stöd till kvinnojourerna? JA

En av Centerpartiets prioriterade frågor på området är att säkra ett långsiktigt och stabilt ekonomiskt stöd till tjej- och kvinnojourer i hela landet.⁷⁵ I den senaste budgetmotionen skriver partiet att de ideella jourerna har en unik erfarenhet och stor kompetens och är en viktig resurs i kampen mot våldet, men det är det offentliga skyldighet att trygga en långsiktig och mer stabil finansiering.⁷⁶ Partiet är kritiskt till konsekvenserna av den lag de själva var

med och röstade igenom om ökad kvalitet på skyddade boenden, eftersom resultatet blivit att boenden behövt stänga. Centerpartiet vill inte att ideella kvinnojourer ska behöva trola med knäna för att uppfylla nya lagkrav.⁷⁷

Vill de stärka rättsväsendet? JA

Centerpartiet vill bland annat kriminalisera kontrollerande beteende, införa skärpta straff för sexualbrott och kvinnofridsbrott, och göra elektronisk fotboja obligatorisk vid kontaktförbud (särskilt vid allvarigare brott). Partiet vill också garantera att den som anmäler brott ska få brottsofferstöd inom ett dygn, och att poliser och jurister har ökad förståelse för våldsutsatthet.⁷⁸ De driver också frågan om stärkt kontaktförbud för att bättre skydda utsatta.⁷⁹

Har de en politik som långsiktigt förebygger och skyddar mot hedersrelaterat våld och förtryck? OKLART

Centerpartiet vill stoppa hedersförtryck tidigt genom att kriminalisera kontrollerande beteende, säkerställa att kunskap och handlingsplaner finns hos skola och socialtjänst, och skärpa lagar för att skydda barn mot könsstympning och tvångsäktenskap. De vill att fokus ligger på att bekämpa tvång och kontrollerande beteende, inte på människors klädval eller religiösa symboler.⁸⁰

KRISTDEMOKRATERNA

Har de ett tydligt fokus på förebyggande arbete? JA

Under rubriken "jämställdhet" beskrivs våld i nära relation som ett allvarligt och till stora delar dolt samhällsproblem. Under de förslag som sedan listas finns dock bara punkten "hedersförtrycket måste bekämpas" med.⁸¹ Under avsnittet om "våld i nära relationer" beskrivs våld mot kvinnor och allt våld i nära relationer som oacceptabelt och att det måste bekämpas med full kraft. Dock beskrivs inga förebyggan-

⁷² <https://data.riksdagen.se/fil/4032A06B-D1CC-4EFD-A1C2-37ED2C42067D>

⁷³ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/atgarder-for-att-stoppa-mans-vald-mot-kvinnor-och_hd022782/html/#_Toc228362521

⁷⁴ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/utgiftsomrade-13-integration-och-jamstalldhet_hd023738/

⁷⁵ <https://www.centerpartiet.se/centerpartiets-politik/centerpartiets-politik-a-o/lag-och-ratt/mans-vald-mot-kvinnor>

⁷⁶ [https://www.centerpartiet.se/download/18.3faeb63c19c2c67585c10ef3/1770652277509/Centerpartiets_budgetmotion_2026_webb%20\(1\).pdf](https://www.centerpartiet.se/download/18.3faeb63c19c2c67585c10ef3/1770652277509/Centerpartiets_budgetmotion_2026_webb%20(1).pdf)

⁷⁷ <https://www.centerpartiet.se/nyheter/aktiv-2026/2026-03-08-tomma-ord-fran-regeringen-raddar-inga-kvinnoliv>

⁷⁸ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/vald-i-nara-relation-ett-samhallsproblem_h8022958/

⁷⁹ <https://data.riksdagen.se/fil/F5A0C3D1-A0BB-4D6B-AC78-A4008B789C59>

⁸⁰ <https://www.centerpartiet.se/centerpartiets-politik/centerpartiets-politik-a-o/lag-och-ratt/hedersrelaterat-vald-och-fortryck>

⁸¹ <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politikomraden/jamstalldhet>

de åtgärder eller politiska förslag, utan stöd till de som utsätts, utvidgade kontaktförbud, prioritering inom rättsväsendet och att säkra tillgång till bl.a. skyddade boenden.⁸² De har även som ingående i regeringen inrättat ett Ministerråd för Kvinnofrid.⁸³

Som del av regeringen står KD bakom regeringens nationella strategi *Frihet från våld, förtryck och utnyttjande*, mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, utnyttjande i prostitution och människohandel samt hedersrelaterat våld och förtryck, som presenterades i april 2026. Strategin innehåller flera målsättningar och åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor, bland annat med målet att uppnå en nollvision för det dödliga våldet mot kvinnor. I detta ingår att stärka det våldsförebyggande arbetet, särskilt för barn och unga, genom kunskapsbaserade insatser i skolan såsom normkritik och undervisning om kön, makt, sexualitet, relationer, digitalt våld och stärkandet av en samtyckeskultur, samt riktade åtgärder för att motverka destruktiva maskulinitetsnormer, särskilt bland pojkar och unga män.⁸⁴

Vill de stärka rättsväsendet? JA

Kristdemokraterna vill se utvidgade kontaktförbud och att rättsväsendet ska prioritera snabb och effektiv handläggning av fall av våld i nära relationer.⁸⁵

Som del av regeringen har de föreslagit åtgärder om stärkt straffrättsligt skydd mot psykiskt våld. En av målsättningarna i regeringens åtgärdsprogram är en effektivare brottsbekämpning. Programmet innehåller bland annat förslag om en översyn av kontaktförbudslagstiftningen, stärkt rätt till målsägandebiträde vid våld i nära relationer, stärkt kompetens och

förbättrad förmåga inom Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.⁸⁶

Vill de säkerställa ett långsiktigt stöd till kvinnojourerna? OKLART

I Kristdemokraternas politik rörande kvinnojourer framgår inte några konkreta förslag om hur kvinnojourer ska finansieras.⁸⁷ Som del av regeringen står Kristdemokraterna bakom budgetförslag om en permanent förstärkning till kvinno- och tjejjourer med 20 miljoner kronor per år.⁸⁸ De driver inte någon politik för att värna kvinnojourernas drift av skyddade boenden.

Har de en politik som långsiktigt förebygger och skyddar mot hedersrelaterat våld och förtryck? OKLART

Kristdemokraterna anser att hedersrelaterat våld är en av de mest extrema formerna av förtryck, och att lagstiftningen behöver skärpas. De vill förbättra stödet till utsatta och effektivisera myndigheternas arbete, och införa en specialenhet mot tvångsåktenskap hos polisen. De vill förbjuda kusinäktenskap, skapa fler skyddade boenden och mer resurser till utbildning kring våld och hedersrelaterat våld bland personal inom stat, kommun och landsting.⁸⁹

Regeringens nya strategi lägger stor vikt vid arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck, där samordnade åtgärder för tidig upptäckt betonas, bland annat genom att stärka skolans, socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete. Vidare lyfts förebyggande insatser såsom informationsgivning till nyanlända om relevant lagstiftning, individers rättigheter och skyldigheter, liksom behovet av ökad kunskap och kompetens hos myndigheter för att förebygga och lagföra brott.⁹⁰ De har också infört hedersvåld som ett nytt jämställdhetspolitiskt delmål.⁹¹

⁸² <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/vald-i-nara-relationer>

⁸³ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2026/01/statsministern-inrattar-ett-rad-for-kvinnofrid/>

⁸⁴ <https://www.regeringen.se/contentassets/7e9c8191bbe94a91aada09bfd56e97a/frihet-fran-vald-fortryck-och-utnyttjande-utdrag-ur-en-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-utnyttjande-i-prostitution-och-manniskohandel-samt-hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf>

⁸⁵ <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/vald-i-nara-relationer>

⁸⁶ <https://www.regeringen.se/contentassets/a82a7847ffc24e9b93f92750f94a1ea9/fri-och-trygg-utan-vald-och-fortryck-atgardsprogram-for-att-forebygga-och-bekampa-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-och-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-samt-prostitution-och-manniskohandel-20242026.pdf>

⁸⁷ <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/kvinnjourer>

⁸⁸ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/09/okade-resurser-till-kvinn--och-tjejjourer/>

⁸⁹ <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/hedersrelaterat-vald>

⁹⁰ <https://www.regeringen.se/contentassets/7e9c8191bbe94a91aada09bfd56e97a/frihet-fran-vald-fortryck-och-utnyttjande-utdrag-ur-en-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-utnyttjande-i-prostitution-och-manniskohandel-samt-hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf>

⁹¹ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/01/nytt-delmal-for-att-bekampa-hedersvaldet/>

MILJÖPARTIET

Har de ett tydligt fokus på förebyggande arbete? JA

Miljöpartiet vill öka det våldsförebyggande arbetet och stärka samtyckeskulturen. De menar att arbetet med att stärka samtyckeskulturen och motverka destruktiva mansnormer är utgångspunkten för att förebygga våld mot kvinnor på samhälls nivå. Miljöpartiet vill också stärka insatserna för att förebygga återfall, och menar att det kräver mer än höjda straff.⁹² Partiet vill att alla relevanta yrkesgrupper ska få kunskap om mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och samtyckeslagstiftningen.⁹³

Vill de säkerställa ett långsiktigt stöd till kvinnojourerna? JA

Miljöpartiet har i motioner lyft kvinnojourernas unika roll och vill värna deras verksamhet. De vill stärka kvinnojourerna och säkra tillgången till skyddat boende, bl.a. genom att staten ska ta hälften av kommunernas kostnader för placeringar av kvinnor och barn.⁹⁴ De vill också förbjuda privata aktörer med vinstintresse att driva skyddade boenden.⁹⁵

Vill de stärka rättsväsendet? JA

Miljöpartiet vill att polisens förebyggande och uppsökande arbete ska prioriteras och få mer pengar. Partiet vill också öka stödet till brottsoffer och göra det enklare att leva med skyddad identitet. De vill skärpa minimistraffet för grov kvinnofridskränkning till två års fängelse, utöka möjligheterna till kontaktförbud, och begränsa straffreduktionen för flerfaldiga förövare. De vill också införa psykisk misshandel som en ny brottstyp, och tillsätta en bred utredning om att kriminalisera olika former av "eftervåld", inklusive psykiskt, ekonomiskt och materiellt våld. Dessutom vill Miljöpartiet ta fram utbildningsinsatser för verksamma jurister i domstolarna.⁹⁶

Har de en politik som långsiktigt förebygger och skyddar mot hedersrelaterat våld och förtryck? OKLART

Miljöpartiet vill bl.a. skärpa straffen för brott med hedersmotiv, och göra det lättare för barn som blivit bortgifta utomlands att komma hem.⁹⁷ Partiet vill utvidga utreseförbudet (som ska förhindra att barn förs ut ur Sverige för tvångsgifte eller könsstympning) till att omfatta även t.ex. omvändelseförsök och uppfostringsresor.⁹⁸

LIBERALERNA

Har de ett tydligt fokus på förebyggande arbete? JA

Enligt Liberalernas hemsida vill de satsa på förebyggande arbete mot våld och förtryck, men specificerar inte hur.⁹⁹ I partiprogrammet lyfter de hur mäns våld och förtryck mot kvinnor är det mest extrema uttrycket för kvinnors utsatthet och har sin grund i synen på kön, makt och sexualitet, och att alla former av våld i relationer och könsrelaterat våld ska förebyggas.¹⁰⁰ De har även som ingående i regeringen inrättat ett Ministerråd för Kvinnofrid.¹⁰¹

⁹² <https://www.mp.se/just-nu/valdet-i-hemmen-maste-tas-pa-samma-allvar-som-valdet-pa-gatan/>

⁹³ <https://www.mp.se/politik/jamstalldhet/>

⁹⁴ <https://www.mp.se/just-nu/valdet-i-hemmen-maste-tas-pa-samma-allvar-som-valdet-pa-gatan/>

⁹⁵ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/med-anledning-av-prop-20232431-starkta_hb022783/

⁹⁶ <https://data.riksdagen.se/fil/0DC8ED85-F191-440E-A26E-7E4628BF8FC>

⁹⁷ <https://www.mp.se/politik/jamstalldhet/>

⁹⁸ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/starkt-arbete-mot-hedersrelaterat-vald-och_hb02924/

⁹⁹ <https://www.liberalerna.se/politik/jamstalldhet>

¹⁰⁰ <https://www.liberalerna.se/wp-content/uploads/liberalernas-partiprogram-2025.pdf>

¹⁰¹ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2026/01/statsministern-inrattar-ett-rad-for-kvinnofrid/>

Som del av regeringen står Liberalerna bakom regeringens nationella strategi *Frihet från våld, förtryck och utnyttjande* mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, utnyttjande i prostitution och människohandel samt hedersrelaterat våld och förtryck, som presenterades i april 2026. Strategin innehåller flera målsättningar och åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor, bland annat med målet att uppnå en nollvision för det dödliga våldet mot kvinnor. I detta ingår att stärka det våldsförebyggande arbetet, särskilt för barn och unga, genom kunskapsbaserade insatser i skolan såsom normkritik och undervisning om kön, makt, sexualitet, relationer, digitalt våld och stänkandet av en samtyckeskultur, samt riktade åtgärder för att motverka destruktiva maskulinitetsnormer, särskilt bland pojkar och unga män.¹⁰²

Vill de säkerställa ett långsiktigt stöd till kvinnojourerna? OKLART

Liberalerna skriver på sin hemsida att de vill ge landets kvinnojourer långsiktiga och rimliga ekonomiska villkor.¹⁰³ Som del av regeringen står Liberalerna bakom budgetförslag om en permanent förstärkning till kvinno- och tjejjourer med 20 miljoner kronor per år.¹⁰⁴ De driver inte någon politik för att värna kvinnojourernas drift av skyddade boenden, och har som del av regeringen stått bakom lagändringarna som försvårat för många kvinnojourer att bedriva skyddade boenden.

Vill de stärka rättsväsendet? JA

Liberalerna vill införa särskilda domartjänster för sexualbrott och våld i nära relationer, skärpa straffen och höja maxstraffet för våldtäkt. De vill ge fler som förföljer sin ex-partner elektronisk fotboja.¹⁰⁵ Liberalerna vill också se

obligatoriska haverikommissioner varje gång en kvinna blir mördad, en systematisk genomlysning av vad som brustit, för att det inte ska kunna ske igen.¹⁰⁶ En av målsättningarna i regeringens åtgärdsprogram är en effektiva-re brottsbekämpning, och innehåller bland annat förslag om en översyn av kontaktförbudslagstiftningen, stärkt rätt till målsägandebiträde vid våld i nära relationer, stärkt kompetens och förbättrad förmåga inom Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.¹⁰⁷

Har de en politik som långsiktigt förebygger och skyddar mot hedersrelaterat våld och förtryck? OKLART

Liberalerna anser att bryta det hedersrelaterade förtrycket är en av vår tids stora frihetsfrågor. De vill stärka kunskapen inom förskola, skola, sjukvård, socialtjänst, polis och domstolar, de vill täppa till luckor i lagstiftningen och att brott med hedersmotiv oftare ska leda till utvisning. De vill ge ökat stöd till organisationer som arbetar mot hedersrelaterat våld och förtryck, och att information om rättigheter och skyldigheter till nyanlända tydliggörs.¹⁰⁸

Regeringens nya strategi lägger stor vikt vid arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck, där samordnade åtgärder för tidig upptäckt betonas, bland annat genom att stärka skolans, socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete. Vidare lyfts förebyggande insatser såsom informationsgivning till nyanlända om relevant lagstiftning, individers rättigheter och skyldigheter, liksom behovet av ökad kunskap och kompetens hos myndigheter för att förebygga och lagföra brott.¹⁰⁹ De har också infört hedersvåld som ett nytt jämställdhetspolitiskt delmål.¹¹⁰

¹⁰² <https://www.regeringen.se/contentassets/7e9c8191bbe94a91aada09bfdd56e97a/frihet-fran-vald-fortryck-och-utnyttjande-utdrag-ur-en-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-utnyttjande-i-prostitution-och-manniskohandel-samt-hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf>

¹⁰³ <https://www.liberalerna.se/politik/jamstalldhet>

¹⁰⁴ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/09/okade-resurser-till-kvinno--och-tjejjourer/>

¹⁰⁵ <https://www.liberalerna.se/politik/jamstalldhet>

¹⁰⁶ <https://www.liberalerna.se/simona-mohamsson/liberalerna-en-haverikommission-for-varje-dodad-kvinna#:~:text=Liberalerna%20vill%20se%20en%20nollvision,f%C3%B6r%20det%20d%C3%B6dliga%20kvinnov%C3%A5ldet%20omfattar.>

¹⁰⁷ <https://www.regeringen.se/contentassets/a82a7847ffc24e9b93f92750f94a1ea9/fri-och-trygg-utan-vald-och-fortryck-atgardsprogram-for-att-forebygga-och-bekampa-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-och-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-samt-prostitution-och-manniskohandel-20242026.pdf>

¹⁰⁸ <https://www.liberalerna.se/politik/hedersrelaterat-vald-och-fortryck>

¹⁰⁹ <https://www.regeringen.se/contentassets/7e9c8191bbe94a91aada09bfdd56e97a/frihet-fran-vald-fortryck-och-utnyttjande-utdrag-ur-en-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-utnyttjande-i-prostitution-och-manniskohandel-samt-hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf>

¹¹⁰ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/01/nytt-delmål-for-att-bekampa-hedersvaldet/>

KVINNA TILL KVINNAS

BETYG OCH ANALYS

MÄNS VÅLD MOT KVINNOR	S	SD	M	V	C	KD	MP	L
Förebyggande	Godkänt	Uderkänt	Godkänt	Godkänt	Varning	Godkänt	Godkänt	Godkänt
Kvinnojurer	Godkänt	Varning	Varning	Godkänt	Godkänt	Varning	Godkänt	Varning
Rättsväsendet	Godkänt	Godkänt	Godkänt	Godkänt	Godkänt	Godkänt	Godkänt	Godkänt
Hedersrelaterat våld	Varning	Varning	Varning	Varning	Varning	Varning	Varning	Varning

	Godkänt
	Varning
	Uderkänt

Mäns våld mot kvinnor är inte ett isolerat problem, utan en direkt följd av ett ojämnt samhälle. Att bekämpa våldet hänger ihop med många strukturella och långsiktiga frågor om att förändra könsroller samt politiska och ekonomiska maktförhållanden.

Vi kan konstatera att detta område får mycket mer uppmärksamhet än inför förra valet. Regeringen har inrättat ett Nationellt råd för kvinnofrid, och nyligen infört en tioårig nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, utnyttjande i prostitution och människohandel samt hedersrelaterat våld och förtryck. Detta är välkomna steg för att frågan ska upp på dagordningen och för att mäns våld mot kvinnor ska få den politiska uppmärksamhet som det förtjänar. Då hela regeringen står bakom denna strategi har vi gett alla regeringspartier betyg utifrån politiken som beskrivs där. Vi kan dock se

skillnader i hur partierna beskriver frågorna på sina hemsidor, där Liberalerna (som också innehar ansvarigt statsråd i form av Jämställdhetsministern) har betydligt mer utförliga förslag än Kristdemokraterna och Moderaterna.

Vi vill också lyfta den kritik som kvinnoorganisationer och kvinno- och tjejjourer har riktat mot strategin och den bredare politiken på området. Sveriges Kvinnoorganisationer och Unizon har båda lyft att vårändringsbudgeten inte innehåller några större satsningar på området.^{111 112} De 20 miljoner kronor som öronmärks för arbetet mot mäns våld mot kvinnor kan jämföras med satsningar på sänkt skatt på bensin och diesel för 1,6 miljarder, och elstöd för 2,4 miljarder.

Vi delar också Roks oro över att för mycket fokus i regeringens nationella strategi hamnar på straffskärpningar¹¹³, trots att det inte finns

¹¹¹ <https://www.instagram.com/unizonjourer/p/DXEikFMlfxe/>

¹¹² <https://sverigeskvinnoorganisationer.se/bilen-vinnare-och-kvinnor-forlorare-i-regeringens-varbudget/>

¹¹³ <https://roks.se/aktuellt/nyheter/roks-kommenterar-ny-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor>

någon evidens för att det minskar våldet, utan blir ett populistiskt argument som talar till en magkänsla att det känns bra att låsa in brottslingar under längre tid. Men det kommer alltså inte att göra att färre kvinnor och flickor utsätts.

Vår genomgång visar att samtliga riksdagspartier i dag lyfter mäns våld mot kvinnor som en prioriterad fråga, och att det finns en bred politisk enighet om behovet av åtgärder. Samtidigt skiljer sig partiernas analyser och prioriteringar åt på avgörande punkter. Särskilt tydligt är att många partier i praktiken lägger större vikt vid reaktiva åtgärder som straffskärpningar och utökade befogenheter inom rättsväsendet än vid långsiktigt förebyggande arbete som angriper våldets grundorsaker. Detta är problematiskt, då forskning tydligt visar att våldsförebyggande arbete med genusperspektiv är avgörande för att minska förekomsten av våld.

Vi delar också kritiken från bland annat Nationellt Centrum för Kvinnofrid mot regeringens förslag att nedmontera skolans sexualundervisning.¹¹⁴ Det kan vara förödande för unga människors förståelse av samtycke och relationer, särskilt i en tid när vi ser att unga mäns attityder i jämställdhets- och könsrollsfrågor går i en bakåtsträvande riktning.

När det gäller stödet till kvinno- och tjejjourer finns en relativt bred enighet om deras centrala roll. Flera partier lyfter behovet av långsiktig finansiering, men det finns samtidigt motsägelser i politiken. De förändrade regelverken för skyddade boenden har i praktiken försvårat för ideella jourer att bedriva verksamhet, samtidigt som vinstdrivande aktörer har fått ett ökat utrymme. Detta riskerar att på sikt underminera den kunskap och det förtroende som byggts upp inom jourrörelsen.

Vad gäller rättsväsendet presenterar samtliga partier olika förslag på förstärkningar, och det finns en tydlig politisk tyngdpunkt på

skärpta straff och utökade kontrollåtgärder. Samtidigt ser vi att satsningar på ökad kunskap, kompetens och förbättrade arbetsätt inom rättskedjan inte alltid ges samma utrymme, trots att detta är avgörande för att säkerställa ett effektivt skydd för våldsutsatta kvinnor och flickor.

Sammantaget visar analysen att det finns ett ökat politiskt fokus på frågan, men att det fortfarande saknas en tillräckligt sammanhållen och långsiktig politik som tar ett helhetsgrepp om mäns våld mot kvinnor. För att på allvar minska våldet krävs att politiken i högre grad prioriterar förebyggande arbete, säkerställer hållbara villkor för kvinnojourerna och stärker rättsväsendets förmåga att möta våldets komplexitet.

När det kommer till politik mot hedersrelaterat våld och förtryck ger vi inget parti fullt godkänt när vi tittar på helhetsbilden. Alla partier presenterar någon politik på området, och regeringen har sjösatt mycket politik på området kopplat till det direkta arbetet, men vi menar att de brister i det långsiktiga och förebyggande arbetet. Vi har därför valt att ge alla partier en varning, då både analys och politik skulle kunna stärkas utifrån ett helhetsperspektiv att stärka rättigheterna och skyddet för dem som utsätts.

En rapport från Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck menar att man har haft stark tilltro till lagstiftning som verktyg, samtidigt som Brottsförebyggande rådet (Brå) har visat på brister i det förebyggande arbetet, bland annat bland kommuner och polis.¹¹⁵

Vissa delar av regeringens politik på området är också motsägelsefull. I regeringens nationella strategi beskrivs att jämställt föräldraskap förebygger våld, och att i en jämställd föräldrarelation är risken för utnyttjande, våld, förtryck, inklusive hedersrelaterat våld mindre¹¹⁶. Samtidigt vill både SD och KD slopa

¹¹⁴ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/kritiken-mot-regeringens-nya-strategi-leder-inte-till-trygghet>

¹¹⁵ <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.1dda0708198e5f6fa81fc2c/1756362295585/omvarldsanalys-hrv-2025.pdf>

¹¹⁶ <https://www.regeringen.se/contentassets/7e9c8191bbe94a91aada09bfd56e97a/frihet-fran-vald-fortryck-och-utnyttjande-utdrag-ur-en-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-utnyttjande-i-prostitution-och-manniskohandel-samt-hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf> s.20

pappamånaderna, som är det mest effektiva verktyget för att uppnå ett jämställt föräldraskap.

Ett annat exempel är att regeringen föreslagit att sexualundervisningen tas bort från skolans mål och uppdrag, något som RFSU beskrivit som det värsta angreppet på sexualundervisningen i modern tid.¹¹⁷ Sexualundervisningen i skolan bör i stället stärkas utifrån att lära alla skolelever i Sverige om jämställdhet, samtycke och relationer, eftersom det skulle stärka förebyggandet av och arbetet mot våld och förtryck i hederns namn.

Våld i hederns namn ska motarbetas av hela samhället, med kraftfulla och träffsäkra åtgärder som stärker skyddet för dem som utsätts. Samtidigt delar vi bl.a. Roks uppfattning att det är problematiskt att i alltför hög grad särskilja hedersrelaterat våld från mäns våld mot kvinnor. En sådan uppdelning riskerar att osynliggöra de gemensamma patriarkala strukturer som ligger till grund för allt våld mot kvinnor. Det kommer till uttryck i regeringens nationella strategi, där hedersrelaterat våld tydligt beskrivs som kopplat till patriarkala normer, medan motsvarande analys inte görs lika tydlig för annat våld som män utövar mot kvinnor. Vi vänder oss mot detta synsätt.

Vi ser också en oroande glidning i hur begreppet hedersrelaterat våld och förtryck används. Det finns en tendens att inkludera företeelser som inte nödvändigtvis ingår i begreppet och att använda detta som grund för politiska förslag som i praktiken riskerar att inskränka snarare än stärka individers rättigheter. Förslag om slöjförbud är ett exempel på detta.

Vidare kan vi konstatera att politik inom andra politikområden riskerar att negativt påverka skyddet av grupper som riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld. Sveriges Kvinnoorganisationer har exempelvis lyft hur nedskärningar inom Arbetsförmedlingen försämrar möjligheterna för kvinnor med migrationsbakgrund att etablera sig på arbetsmarknaden, vilket i sin tur kan öka deras ekonomiska beroende och sårbarhet.¹¹⁸ Sverige har också fått internationell kritik, från Europarådets expertgrupp GREVIO (Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence) som gett en stark rekommendation att se till att politiken inte leder till stigmatisering av vissa migrantgrupper.¹¹⁹

Regeringens migrationspolitik får konsekvenser för skyddet av våldsutsatta kvinnor och flickor. Utvisningar av unga kvinnor till länder där deras rättigheter kraftigt begränsas är djupt problematiska och bör upphöra omedelbart. Dessutom innebär en generellt mer restriktiv migrationspolitik att många kvinnor och flickor lever med en osäker rättslig status, vilket påverkar deras trygghet och handlingsutrymme. Osäkerheten kring rätten att stanna i Sverige kan i praktiken begränsa möjligheten att lämna en våldsam relation. Politiska förslag om att till exempel underlätta för utvisningar av de som begår hedersrelaterade brott, måste ses i ljuset av detta, det vill säga en mer restriktiv migrationspolitik också slår mot utsatta kvinnor och flickor.

¹¹⁷ <https://www.rfsu.se/om-rfsu/press/pressmeddelanden/2025/stoppa-nedmonteringen-av-sexualundervisningen/>

¹¹⁸ <https://sverigeskvinnoorganisationer.se/bilen-vinnare-och-kvinnor-forlorare-i-regeringens-varbudget/>

¹¹⁹ <https://rm.coe.int/first-thematic-evaluation-report-on-building-trust-by-delivering-suppo/1680b29c62>

Photo: Fight for Rights/Maria Borsova

Hbtqi-personers rättigheter

Varför är detta en viktig feministisk fråga?

Hbtqi-personer kämpar ständigt för rätten att få vara sig själva och att få bestämma över sin egen kropp och sexualitet, vilket är i grunden samma frågor som kvinnorörelsen kämpar för runt om i världen. Att kunna bestämma över sin egen kropp och sexualitet och att ha frihet att välja hur man vill leva sitt liv, utan att begränsas av normer kring könstillhörighet och könsuttryck, är i allra högsta grad feministiska nyckelfrågor. Dessa frågor väcker starka känslor och stort motstånd, även i Sverige, och marginaliserade grupper kan lätt bli slagträn i den politiska debatten. Globalt syns en tydlig backlash: fler hatbrott, hårdare lagar, censur av hbtqi-innehåll och nedmontering av rättigheter. Runt om i världen kan vi se auktoritära regimer attackera hbtqi-personers rättigheter med anti-feministiska budskap om "traditionella värderingar". Gruppen kvinnor och gruppen hbtqi-personer är förstås inte heller två helt olika grupper, och om vi vill kämpa för alla kvinnors rättigheter måste vi se till de olika hinder och motstånd som olika kvinnor möter.

Vad står på spel?

Hbtqi-personer möter ökande hot både i Sverige och internationellt. Brå visar att 13 procent av hatbrotten i Sverige riktas mot hbtqi personer,¹²⁰ samtidigt som homofobi ökar i skolor¹²¹ och ett politiskt förslag från Sverigedemokraterna vill avskaffa lagen om hets mot folkgrupp när det kommer till sexuell

läggning.¹²² Globalt syns en tydlig backlash: fler hatbrott, hårdare lagar, censur av hbtqi-innehåll och nedmontering av rättigheter. Länder som Ungern, Georgien och Ryssland inför direkta förbud och kriminalisering, medan Storbritannien och USA genomför omfattande begränsningar av transpersoners och andra hbtqi-personers rättigheter.¹²³ Tillsammans visar utvecklingen en snabb och oroande försämring av hbtqi-rättigheter världen över.

I ett flertal kommuner har Sverigedemokrater protesterat mot och stoppat sagostunder för barn där drag queens läser sagor, med hänvisning till att "skydda minderåriga [från] sexuell exponering".¹²⁴¹²⁵ Denna retorik om att skydda barn, familjer, och att implicit koppla ihop hbtqi-personer med pedofili förekommer runt om i världen, inte minst i USA där konservativa politiker drivit att helt kunna förbjuda dragshower.¹²⁶

I februari 2026 kom en rapport från Forum för levande historia som visade att negativa attityder mot hbtqi-personer kraftigt ökat bland unga, där 14 procent har svarat att de har sådana attityder.¹²⁷

2024 fattade Riksdagen beslut om en reformerad könstillhörighetslag, som gör det enklare att byta juridiskt kön. Initiativet till en ny lag bygger inte fullt ut på individens självbestämmande vid ändring av juridiskt kön, men ger individen möjlighet till en förenklad prövning som ska utföras av behörig vårdpersonal, som läkare

¹²⁰ <https://bra.se/statistik/statistik-om-rattsvasendet/hatbrottsstatistik>

¹²¹ <https://omni.se/varnar-homofobi-allt-vanligare-i-svenska-skolor/a/Rz35Pa>

¹²² <https://www.qx.se/samhalle/sverige/15370224/sd-vill-avskaffa-hetskyddet-for-homo-bi-och-transpersoner/>

¹²³ <https://www.equaldex.com/timeline/2025>

¹²⁴ <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/zEoKdb/sd-politikerns-utspel-mot-dragqueenartisten-hor-inte-hemma-i-sverige>

¹²⁵ <https://www.svt.se/kultur/sd-politiker-stoppa-sagostund-i-trelleborg>

¹²⁶ <https://www.theguardian.com/world/2023/sep/19/us-states-attack-drag-shows-lgbtq-rights>

¹²⁷ <https://www.rfsl.se/aktuellt/alarmerande-attityder-mot-hbtqi-personer-i-ny-rapport-rfsl-kraver-atgarder/>

eller psykolog. SD och KD var de enda partier som röstade emot.¹²⁸ Sedan dess har dock Moderaterna backat i frågan, och vill se över lagens konsekvenser.¹²⁹ Detta skedde efter flera uppmärksammade mord, där de misstänkta eller dömda brottslingarnas eventuella transidentitet lyfts fram av media, vilket kritiserats av transrättsorganisationer för att generalisera kring gruppen transpersoner utifrån ett fåtal fall av våldsamma brottslingar.¹³⁰

Vad har vi granskat?

Vi har tittat på partiernas ställning gällande följande frågor:

- Står partiet bakom köntillhörighetslagen?
- Har de en tydlig politik för att minska negativa attityder och diskriminering mot hbtqi-personer?

SOCIALDEMOKRATERNA

Står de bakom köntillhörighetslagen? JA

Har de en tydlig politik för att minska negativa attityder mot hbtqi-personer? JA

Socialdemokraterna har en tydligt rättighetsbaserad hbtqi-politik. På sin hemsida skriver de att de vill "säkerställa att varje ung människa kan fatta självständiga beslut om vem de är, vem de älskar och sin könsidentitet, utan att begränsas av patriarkala normer eller hederskultur". De vill också kräva krafttag mot hatbrott grundade i homofobi eller sexuell läggning.¹³¹ Socialdemokraterna driver också frågan om att kriminalisera omvändelseförsök.¹³²

SVERIGEDEMOKRATERNA

Står de bakom köntillhörighetslagen? NEJ

Sverigedemokraterna röstade emot, och driver nu på för att riva upp lagen.¹³³

Har de en tydlig politik för att minska negativa attityder mot hbtqi-personer? NEJ

Det finns ingen tydlig nationell politik från

Sverigedemokraterna i denna fråga. Under 2025 gjorde de ett utspel om att begränsa hetsmot-folkgrupp-skyddet så att det inte omfattar sexuell läggning,¹³⁴ vilket går i motsatt riktning mot att skydda mot normalisering av hat.

Sverigedemokraterna i Stockholm har velat stoppa hbtqi-satsningar för unga i stadens skolor.¹³⁵ Tidigare har många Sverigedemokrater på kommunal nivå verkat för att begränsa myndigheters medverkan i Pridefestivaler, stoppa genomförandet av lokala Pridefestivaler, hindra genomförandet av hbtqi-utbildningar i offentlig sektor och användandet av Prideflaggor.¹³⁶ Sverigedemokraterna har också utmärkt sig som det enda svenska parti som inte röstade för Europaparlamentets fördömande av Polens hbtqi-fria zoner.¹³⁷

MODERATERNA

Står de bakom köntillhörighetslagen?

OKLART

Moderaterna röstade ursprungligen för den nya köntillhörighetslagen, som trädde i kraft sommaren 2025 och förenklade möjligheten att byta juridiskt kön. Nu vill partiet se över lagen och öppnar för förändringar, med motiveringen att biologiskt kön bör vara avgörande i fler situationer än i dag. Moderaterna vill bland annat utreda regler för anstaltsplacering inom kriminalvården, omklädningsrum och idrott, samt överväga att begränsa dömda brottslingars möjlighet att byta juridiskt kön.¹³⁸

Har de en tydlig politik för att minska negativa attityder mot hbtqi-personer? JA

Moderaterna lyfter i första hand trygghets- och rättsfrågor i sin hbtqi-politik. På partiets hemsida skriver de att offentliga bidrag till organisationer som hatar eller hotar hbtqi-personer ska stoppas, att kunskapen om hatbrottslagstiftningen i rättsväsendet ska öka och att obligatorisk samhällskunskap för

¹²⁸ <https://www.rfsl.se/verksamhet/trans/konstillhorighetslagen-en-historia/>

¹²⁹ <https://bra.se/statistik/statistik-om-rattsvasendet/hatbrottsstatistik>

¹³⁰ <https://omni.se/varnar-homofobi-allt-vanligare-i-svenska-skolor/a/Rz35Pa>

¹³¹ <https://www.qx.se/samhalle/sverige/15370224/sd-vill-avskaffa-hetskyddet-for-homo-bi-och-transpersoner/>

¹³² <https://www.equaldex.com/timeline/2025>

¹³³ <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/zEoKdb/sd-politikerns-utspel-mot-dragqueenartisten-hor-inte-hemma-i-sverige>

¹³⁴ <https://www.svt.se/kultur/sd-politiker-stoppar-sagostund-i-trelleborg>

¹³⁵ <https://www.theguardian.com/world/2023/sep/19/us-states-attack-drag-shows-lgbtq-rights>

¹³⁶ <https://www.rfsl.se/aktuellt/alarmerande-attityder-mot-hbtqi-personer-i-ny-rapport-rfsl-kraver-atgarder/>

¹³⁷ <https://www.rfsl.se/verksamhet/trans/konstillhorighetslagen-en-historia/>

¹³⁸ <https://www.rfsl.se/verksamhet/trans/konstillhorighetslagen-en-historia/>

Foto: Kvinna till Kvinna/Emma Durmo

nyanlända ska tydliggöra hbtqi-personers rättigheter. De skriver också att omvändelse-terapi som sker under hot eller tvång inte ska förekomma.¹³⁹

I riksdagsmotioner från moderata ledamöter finns dessutom krav på att överväga förbud mot omvändelse-terapi, minska hat mot hbtqi-personer och intensifiera arbetet mot hedersförtryck riktat mot unga hbtqi-personer.^{140 141}

VÄNSTERPARTIET

Står de bakom könstillhörighetslagen? JA

Har de en tydlig politik för att minska negativa attityder mot hbtqi-personer? JA

Vänsterpartiet driver en tydligt rättighetsbaserad hbtqi-politik och skriver på sin hemsida att alla ska ha samma rättigheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Partiet vill bland annat att ändring av juridiskt kön ska vara ett administrativt förfarande,

att åldersgränserna för ändring av juridiskt kön och medicinsk könskorrigerande avskaffas samt att ett tredje juridiskt kön införs. I sina riksdagsmotioner lyfter Vänsterpartiet också behovet av starkare skydd mot diskriminering, bättre tillgång till könsbekräftande vård och särskilda insatser för hbtqi-personers trygghet och hälsa. De har dessutom krävt ett förbud mot omvändelseförsök som ska omfatta alla hbtqi-personer.^{142 143}

CENTERPARTIET

Står de bakom könstillhörighetslagen? JA

Har de en tydlig politik för att minska negativa attityder mot hbtqi-personer? JA

Centerpartiet har en tydligt rättighetsbaserad hbtqi-politik. På partiets hemsida skriver de att politiken aktivt måste skydda hbtqi-personer från hat, hot och diskriminering, att vården och myndigheter ska ha hög kunskap och att lagstiftningen ska vara modern och inkluderande.

¹³⁹ <https://moderaterna.se/var-politik/hbtqi/>

¹⁴⁰ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/omvandelse-terapi-riktad-mot-hbtqi-personer_hc021968/

¹⁴¹ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/atgarder-for-att-minska-hat-mot-hbtqi-personer_hc021946/

¹⁴² <https://www.vansterpartiet.se/var-politik/politik-a-o/hbtqi/>

¹⁴³ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/hbtqi-fragor-i-varlden_ha0253/html/

De vill bland annat kriminalisera omvändelseförsök, skärpa straffen för hatbrott, utveckla könstillhörighetslagen och utreda ett tredje juridiskt kön.^{144 145} I en riksdagsmotion driver partiet också frågor om en modern föräldrabalk och ett tredje juridiskt kön.¹⁴⁶

KRISTDEMOKRATERNA

Står de bakom könstillhörighetslagen? NEJ

Kristdemokraterna var emot lagen när den röstades igenom, och driver nu på för att riva upp lagen.¹⁴⁷ Partiledare Ebba Busch sade på Kristdemokraternas senaste riksting att "Vi har rört oss från en berättigad kamp för kvinnan, till att vi nu genom lag försöker utplåna de biologiska skillnaderna mellan män och kvinnor", och att "könstillhörighetslagens normlöshet är fel". Hon sa vidare att möjligheten för transpersoner att ändra juridiskt kön utan ingrepp är ett uttryck för det hon kallade "vilse PK-politik".¹⁴⁸

Har de en tydlig politik för att minska negativa attityder mot hbtqi-personer? NEJ

Som del av regeringen står Kristdemokraterna bakom handlingsplanen "Stolt och trygg" 2024–2027, med åtgärder mot bland annat diskriminering och otrygghet.¹⁴⁹ Som enskilt parti har KD inte lika tydlig politik. KD:s egen "HBT+"-sida är mycket knapphändig och nämmer inga konkreta åtgärder. I februari 2025 skickade Kristdemokraternas partiledare Ebba Busch ett brev till Socialdemokraternas Magdalena Andersson, för att initiera ett samtal om "hur vi säkerställer kvinnors trygghet i Sverige". Denna retorik kritiserar av bland andra Miljöpartiet för att framställa en mycket utsatt grupp, transkvinnor, som ett generellt hot mot alla kvinnor.¹⁵⁰

KD har även företrädare som sitter i Claphaminstitutets styrelse.¹⁵¹ Claphaminstitutet har varit aktivt mot hbtqi-personers rättigheter.

De har tagit ställning för fortsatt tvångssterilisering av transpersoner,¹⁵² och menat att Pridefestivalen är skadlig för folkhälsan.¹⁵³

MILJÖPARTIET

Står de bakom könstillhörighetslagen? JA

Har de en tydlig politik för att minska negativa attityder mot hbtqi-personer? JA

Miljöpartiet har en tydligt rättighetsbaserad hbtqi-politik och vill kombinera lagstiftning med åtgärder som förändrar normer och motverkar diskriminering. På partiets hemsida och i riksdagsmotioner lyfter de bland annat att hbtqi-kompetensen ska förbättras i hälso- och sjukvården, skolan och förskolan, att polisens arbete mot hatbrott ska stärkas och att omvändelseförsök ska kriminaliseras. De skriver också att homofobi, bifobi och transfobi i förskolan och skolan ska motverkas genom ett normkritiskt arbetssätt.^{154 155} I en riksdagsmotion betonar partiet dessutom att lagstiftning måste kompletteras med förebyggande och kunskapshöjande insatser i bland annat skola, vård och arbetsliv för att minska hbtqi-personers utsatthet och motverka negativa attityder.¹⁵⁶

LIBERALERNA

Står de bakom könstillhörighetslagen? JA

Har de en tydlig politik för att minska negativa attityder mot hbtqi-personer? JA

Liberalerna har en tydligt rättighetsbaserad hbtqi-politik. På sin hemsida lyfter de bland annat stärkt skydd mot diskriminering, hatbrott och hedersrelaterat förtryck, höjd hbtqi-kompetens i offentlig verksamhet, inkluderande sexualundervisning och att de vill verka för ett förbud mot omvändelseförsök i hela EU. Partiet betonar även lika juridiska möjligheter att bilda familj.^{157 158}

¹⁴⁴ <https://www.centerpartiet.se/centerpartiets-politik/centerpartiets-politik-a-o/diskriminering/hbtqi>

¹⁴⁵ <https://omni.se/centerpartiet-infor-ett-tredje-juridiskt-kon/a/wgqGyG>

¹⁴⁶ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/familjeratt-socialtjanst-hbtqi-fragor-och_hc022951/

¹⁴⁷ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/konstillhorighetslagen_hd023463/

¹⁴⁸ <https://www.qx.se/samhalle/sverige/15370271/ebba-busch-vill-backa-konstillhorighetsbandet/>

¹⁴⁹ <https://data.riksdagen.se/dokument/HD023770.html>

¹⁵⁰ <https://www.qx.se/samhalle/sverige/15380582/busch-trappar-upp-striden-om-transkvinnor-och-vill-mota-andersson/>

¹⁵¹ <https://www.etc.se/inrikes/kd-topp-i-ledningen-foer-abortfientlig-tankesmedja>

¹⁵² <https://claphaminstitutet.se/tvangssterilisering-ar-en-felformulerad-problemställning/>

¹⁵³ <https://www.dagenssamhalle.se/samhalle-och-valfard/sjukvard/kristen-moralpanik-om-pride-claphaminstitutet/>

¹⁵⁴ <https://www.mp.se/politik/hbtqi/>

¹⁵⁵ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/forbud-mot-omvandelseforsok_hd023528/

¹⁵⁶ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/hbtqi-personers-utsatthet-i-sverige-och-varlden_hd021505/

¹⁵⁷ <https://www.liberalerna.se/politik/hbtqi>

¹⁵⁸ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/ministern-oppnar-for-ny-lag-mot-omvandelseforsok>

KVINNA TILL KVINNAS

BETYG OCH ANALYS

HBTQI-PERSONERS RÄTTIGHETER

	S	SD	M	V	C	KD	MP	L
Försvarar könstillhörighetslagen	Godkänt	Underkänt	Varning	Godkänt	Godkänt	Underkänt	Godkänt	Godkänt
Politik mot diskriminering	Godkänt	Underkänt	Godkänt	Godkänt	Godkänt	Underkänt	Godkänt	Godkänt

	Godkänt
	Varning
	Underkänt

Hbtqi-personers rättigheter är en tydlig feministisk skiljelinje i svensk politik, trots att många partier uttrycker stöd i princip. Enligt vår analys har Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Socialdemokraterna, Centerpartiet och Liberalerna alla en relativt konsekvent rättighetsbaserad politik. De stödjer den reformerade könstillhörighetslagen och kombinerar lagstiftning med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering, såsom utbildningsinsatser, stärkta skydd mot hatbrott och förbud mot omvändelseförsök. Utifrån Kvinna till Kvinnas sätt att se innebär detta ett erkännande av att kampen för kroppslig autonomi och frihet från normer är gemensam för kvinnor och hbtqi-personer.

Samtidigt syns en tydlig spricka när det gäller transpersoners rättigheter. Moderaterna, som initialt stödde den nya könstillhörighetslagen, har senare öppnat för att rulla tillbaka delar av den. Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna motsätter sig lagen och vill riva upp den, samtidigt som de saknar tydliga politiska förslag för att motverka diskrimine-

ring mot hbtqi-personer. Vi menar att detta illustrerar en bredare tendens av tomma ord: ett generellt stöd för hbtqi-personers rättigheter i retoriken som inte alltid omsätts i konkret politik – särskilt inte när det gäller transpersoners rättigheter, där motståndet är större. I ett läge där motståndet globalt ökar blir skillnaden mellan symboliskt stöd och konkret politik avgörande för hur starkt skyddet faktiskt är i praktiken.

¹¹¹ <https://www.instagram.com/unizonjourer/p/DXEikFMlfxe/>

¹¹² <https://sverigeskvinnoorganisationer.se/bilen-vinnare-och-kvinnor-forlorare-i-regeringens-varbudget/>

¹¹³ <https://roks.se/aktuellt/nyheter/roks-kommenterar-ny-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor>

Föräldraförsäkringen

Varför är detta en viktig feministisk fråga?

Att dela lika på ansvaret för hem och barn är en central jämställdhetsfråga och helt avgörande för att kvinnor ska få en bättre ställning på arbetsmarknaden, en högre livsinkomst och en högre pension. Försäkringskassans analyser visar också att den faktor som har störst inverkan på pappors uttag av föräldradagar är införandet av de reserverade månaderna i föräldraförsäkringen. Därför är partiernas syn på just föräldraförsäkringen en feministisk nyckelfråga.

Vad står på spel?

1974 infördes föräldraförsäkringen i Sverige. För första gången fick båda föräldrarna då rätt till ekonomisk ersättning för att vara hemma med sina barn. Män tog då i snitt ut 0,5 procent av föräldrapenningen. 1995 infördes "pappamånaden" då 30 dagar reserverades för pappor. 2016 utökades detta till 90 dagar reserverade för respektive förälder. Detta har lett till att män numera (2025) tar ut 31 procent av föräldrapenningen.¹⁵⁹ Nu vill flera partier fortsätta utvecklingen med att reservera fler dagar och ta nästa steg mot ett mer jämställt föräldraskap och familjeliv, medan andra partier vill gå åt andra hållet och ta bort de reserverade dagarna. Genom att ta bort alla reserverade dagar riskerar vi att backa utvecklingen och återgå till normen om att barnen och hemmet är kvinnans ansvar.

Vad har vi granskat?

Vi har tittat på partiernas ställning gällande följande frågor:

- Står de bakom dagens föräldraförsäkring med reserverade dagar?
- Vill de se fler reserverade dagar?

SOCIALDEMOKRATERNA

Står de bakom dagens föräldraförsäkring med reserverade dagar? JA

Vill de se fler reserverade föräldradagar? JA

Socialdemokraterna vill att föräldraförsäkringen ska individualiseras och beskriver en riktning där den på sikt ska delas i tre lika delar: en tredjedel till vardera föräldern och en tredjedel som kan tas ut av båda vårdnadshavarna.¹⁶⁰ I riksdagen har S även drivit motioner om att bygga ut och individualisera föräldraförsäkringen enligt en tydlig tidsplan.^{161 162}

SVERIGEDEMOKRATERNA

Står de bakom dagens föräldraförsäkring med reserverade dagar? NEJ

Vill de se fler reserverade föräldradagar? NEJ

Sverigedemokraterna driver en tydlig linje mot kvotering, då de vill avskaffa öronmärkning och därmed göra föräldraledigheten "friare".¹⁶³ Samtidigt har SD varit med i Tidö-överenskommelsen bakom reformerna som trädde i kraft 1 juni 2024, som bland annat inkluderat fler dubbeldagar och mer överlåtelse. I Sverigedemokraternas tidigare information om deras politik A-Ö skrev de att "Föräldrar är bättre lämpade än politiker när det gäller att avgöra barnets bästa." I principprogrammet från 2023 bekräftas att "kärnfamiljen är den samlevnadsform som har bäst grundförutsättningar att ge barnen en stabil och trygg uppväxtmiljö", och att "politikens uppgift är att stötta familjerna utan att inkräkta på deras handlingsfrihet".¹⁶⁴

¹⁵⁹ <https://www.forsakringskassan.se/privatperson/foralder/det-som-ar-bra-delar-man-lika-pa#:~:text=2016%20tog%20mammor%20ut%20cirka,sitt%20uttag%20till%2031%20procent.>

¹⁶⁰ <https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/foraldrarforsakring/>

¹⁶¹ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/individualiserad-foraldrarforsakring_hc021800/

¹⁶² https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/individualiserad-foraldrarforsakring_hd021912/

¹⁶³ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/avskaffande-av-kvotering-i-foraldrarforsakringen_hd02138/

¹⁶⁴ <https://www.sd.se/wp-content/uploads/2024/01/sverigedemokraternas-principprogram-2023.pdf>

MODERATERNA

Står de bakom dagens föräldraförsäkring med reserverade dagar? JA

Vill de se fler reserverade föräldradagar? NEJ

Moderaterna betonar valfrihet i sin familjepolitik och en mer flexibel föräldraförsäkring. Som regeringsparti har de beslutat att totalt 90 dagar av föräldraförsäkringen kan överlämnas till en närstående vuxen, i syfte att göra vardagspusslet enklare för familjen, vilket de kallar för en kvinnoreform.¹⁶⁵ De har även utökat antalet dubbeldagar till 60 stycken. De vill dock inte kvotera föräldraförsäkringen eller införa flera pappadagar eftersom "föräldrar och familjer måste få möjlighet att planera sitt liv på det sätt som passar just dem bäst".¹⁶⁶

VÄNSTERPARTIET

Står de bakom dagens föräldraförsäkring med reserverade dagar? JA

Vill de se fler reserverade föräldradagar? JA

Vänsterpartiet vill ha en individualiserad föräldraförsäkring där föräldrar delar lika på dagarna, och de hänvisar till att fler reserverade månader och mer uttag tidigt i barnets liv är steg mot ett mer jämställt uttag. De lyfter också behovet av reformer för familjer med fler än två föräldrar så att försäkringen fungerar bättre för olika familjekonstellationer.¹⁶⁷

CENTERPARTIET

Står de bakom dagens föräldraförsäkring med reserverade dagar? JA

Vill de se fler reserverade föräldradagar? JA

Centerpartiet vill att föräldraförsäkringen ska delas i tre lika delar: en del till vardera förälder och en som kan fördelas mellan föräldrarna eller till en annan närstående vuxen. De vill även avskaffa snabbhetspremien som pressar familjer att skaffa barn tätt samt taket för dubbeldagar, så att föräldrar kan vara lediga tillsammans mer om de vill. De vill också att 80 procent av dagarna tas ut innan barnet fyller tre, samt fasa ut lägstanivådagarna och istället förstärka ersättningen under den sjukpenninggrundande tiden.¹⁶⁸

KRISTDEMOKRATERNA

Står de bakom dagens föräldraförsäkring med reserverade dagar? NEJ

Vill de se fler reserverade föräldradagar? NEJ

Kristdemokraterna säger tydligt nej till kvotering av föräldraförsäkringen: "Staten ska inte bestämma vem som ska vara hemma med barnen". Istället vill de att föräldraförsäkringen ska vara mer flexibel genom att föräldrar fritt ska kunna överlåta föräldrapenningdagar till varandra eller till annan närstående vuxen. De vill också förlänga föräldraförsäkringen med 6 månader och fördubbla dubbeldagarna från 30 till 60 dagar. De vill att föräldraledigas SGI-grundande inkomst ska skyddas under tre år och rätten till föräldraledighet på heltid utvidgas till tre år.¹⁶⁹ Kristdemokraterna har uttalat att de kommer att kräva att pappamånaderna avskaffas, om de är med och bildar regering efter valet.¹⁷⁰

MILJÖPARTIET

Står de bakom dagens föräldraförsäkring med reserverade dagar? JA

Vill de se fler reserverade dagar? JA

Miljöpartiet vill ha ett mer jämställt uttag av föräldradagarna genom att öronmärka dagar så att minst en tredjedel används av vardera förälder, medan en tredjedel ska kunna

¹⁶⁵ <https://moderaterna.se/nyhet/moderaterna-driver-valfrihet-i-foraldrasforsakringen/>

¹⁶⁶ <https://moderaterna.se/var-politik/jamstalldhet/>

¹⁶⁷ <https://www.vansterpartiet.se/var-politik/politik-a-o/foraldrasforsakringen/>

¹⁶⁸ <https://www.centerpartiet.se/centerpartiets-politik/centerpartiets-politik-a-o/familj/foraldrasforsakring>

¹⁶⁹ <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/foraldrasforsakring>

¹⁷⁰ <https://www.sverigesradio.se/artikel/kristdemokraterna-pappamanader-bor-avskaffas>

användas fritt av antingen vårdnadshavarna eller en annan vuxen som är del av barnets familj.¹⁷¹

LIBERALERNA

Står de bakom dagens föräldraförsäkring med reserverade dagar? JA

Vill de se fler reserverade föräldradagar? JA

Liberalerna står bakom dagens reserverade dagar men ser att uttaget av föräldraledigheten inte är jämställt. De vill införa en modell där familjen kan välja mellan en kortare föräldraförsäkring med fullt inkomstskydd eller

en längre försäkring med lägre ersättning, vilket ska leda till att fler kvinnor går tillbaka till jobbet tidigare. De vill även stimulera ett jämställt uttag av VAB-dagarna genom att höja ersättningen till föräldrapenningsnivå. För att föräldraförsäkringen ska kunna anpassas till olika familjekonstellationer har Liberalerna även bidragit till att den överlåtbara föräldrapenningen nu kan ges till vårdnadshavarens maka/make, sambo eller registrerad partner som inte är vårdnadshavare.¹⁷² På Liberalernas landsmöte 2025 röstade de även för att införa en fjärde pappamånad.¹⁷³

¹⁷¹ <https://www.mp.se/politik/jamstalldhet/>

¹⁷² <https://www.liberalerna.se/politik/familjepolitik>

¹⁷³ <https://www.sverigesradio.se/artikel/l-vill-infora-en-fjarde-pappamanad>

KVINNA TILL KVINNAS

BETYG OCH ANALYS

FÖRÄLDRAFÖRSÄKRINGEN	S	SD	M	V	C	KD	MP	L
Ja till dagens föräldraförsäkring	Godkänt	Underkänt	Godkänt	Godkänt	Godkänt	Underkänt	Godkänt	Godkänt
Fler reserverade dagar	Godkänt	Underkänt	Underkänt	Godkänt	Godkänt	Underkänt	Godkänt	Godkänt

	Godkänt
	Varning
	Underkänt

Kvinna till Kvinna anser att föräldraförsäkringen är en avgörande feministisk fråga eftersom den direkt påverkar maktfördelningen mellan kvinnor och män – både i hemmet och på arbetsmarknaden. Trots att alla partier erkänner vikten av jämställdhet går de isär i huruvida de vill använda föräldraförsäkringen som ett verktyg för att uppnå mer jämställdhet. Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Socialdemokraterna, Centerpartiet och Liberalerna vill alla se fler reserverade dagar, vilket innebär en tydlig ambition att använda politiska styrmedel för att förändra normer och beteenden. Att även Centerpartiet och Liberalerna nu rört sig i denna riktning är särskilt betydelsefullt, då det signalerar en bredare politisk enighet om att kvotering faktiskt fungerar. Vi tycker att detta är viktigt, eftersom statistiken visar att just reserverade dagar är det mest effektiva verktyget för att öka pappors uttag och därmed minska kvinnors ekonomiska underläge.

Moderaterna intar en mellanposition. De står bakom dagens system men motsätter sig fler reserverade dagar och betonar istället flexibilitet och valfrihet. Den här linjen riskerar att bevara dagens ojämställdhet, eftersom forskning tydligt visar att utan styrning fortsätter kvinnor ta huvudansvaret för barn och hem.

Samtidigt vill Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna gå längre och avskaffa de reserverade dagarna helt. Kristdemokraterna har till och med gjort avskaffandet av "pappamånaderna" till en valfråga. Ur ett feministiskt perspektiv innebär detta en tydlig risk för tillbakagång, där normer om kvinnors huvudansvar för omsorg förstärks.

Kvinna till Kvinna menar att ojämställdheten i föräldraskapet får långtgående konsekvenser för kvinnors ekonomi, karriärmöjligheter och makt i relationer – och att det därför krävs kraftfulla reformer. Mot den bakgrunden ger vi högst värdering till de partier som vill öka antalet reserverade dagar och därmed ta nästa steg mot ett mer jämställt samhälle.

Ekonomisk jämställdhet

Varför är detta en viktig feministisk fråga?

Efter en positiv trend under 15 år, där lönegapet mellan kvinnor och män minskat, ökar nu löneskillnaderna.¹⁷⁴ Kvinnor tjänar idag i genomsnitt 90 procent av mäns löner.¹⁷⁵ Skillnaderna följer dessutom med upp i högre åldrar: kvinnors pensioner uppgår i genomsnitt till endast 76 procent av männens, och endast 52 procent för tjänstepensionen.¹⁷⁶ Den större skillnaden i pensionen beror till stor del på att kvinnors arbetsvillkor tidigare varit betydligt sämre än mäns. Det har lett till lägre livsinkomster, fler år med deltidsarbete och mindre möjlighet att tjäna in både allmän- och tjänstepension, vilket i sin tur har förstärkt pensionsgapet. I kvinnodominerade yrken som inom omsorg eller service är det vanligare att arbeta deltid för att man helt enkelt inte blir erbjuden en heltidstjänst.¹⁷⁷

Det är en stor skillnad mellan arbetare och tjänstemän när det kommer till jämställda löner. Arbetarkvinnor (hälften av landets kvinnor) tjänar 67 procent av männens löneinkomster (något som stått stilla över tid), medan tjänstemannakvinnorna har gått fram från 85 till 94 procent av mäns löneinkomster mellan 2000–2022. Därför är det viktigt att politik för att öka den ekonomiska jämställdheten riktas till kvinnor med lägst löner och sämst arbetsvillkor – dvs. arbetarkvinnor som

jobbar inom t.ex. vård, omsorg, handel och service.¹⁷⁸

Arbetstidsförkortning är en feministisk fråga eftersom kvinnor fortfarande bär ett oproportionerligt stort ansvar för det obetalda arbetet i hemmet. De ägnar mer tid åt att laga mat, städa, tvätta och ge omsorg av barn och husdjur.¹⁷⁹ Kvinnor går även oftare ner till deltid för att ta hand om barn och få ihop vardagen, vilket påverkar deras inkomst, karriärmöjligheter och pensioner.¹⁸⁰ Kvinnor arbetar dessutom oftare i yrken där distansarbete inte är möjligt, som vård, omsorg och skola, vilket gör deras arbetsvillkor mindre flexibla. Samtidigt är kvinnor kraftigt överrepresenterade i sjukskrivningsstatistiken: 65 procent av alla sjukskrivna i oktober 2025 var kvinnor,¹⁸¹ och de vanligaste yrkena att sjukskrivas från är kvinnodominerade, såsom undersköterskor, förskollärare och andra omsorgsyren.^{182 183} Kvinnor löper mer än dubbelt så stor risk att bli sjukskrivna för stressrelaterad psykisk ohälsa; bland dem är det främst mammor i åldern 30–39 som drabbas.¹⁸⁴

Kvinnor upplever mer stress på grund av att de har för mycket att göra jämfört med män, oavsett om de är ensamstående, sammanboende eller har barn. Bland sammanboende med barn är det 39 procent av kvinnor som upplever stress på grund av detta, jämfört

¹⁷⁴ <https://sverigeskvinnoorganisationer.se/debatt-lonegapet-mellan-man-och-kvinnor-okar-igen/>

¹⁷⁵ https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__AM__AM0110__AM0110A/LonYrkeRegion4AN/

¹⁷⁶ https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__LE__LE0201__LE0201EKO/Tema22/

¹⁷⁷ https://www.lo.se/media/vzok0w5d/sveriges_jamstalldhetsbarometer_2023.pdf sida 20

¹⁷⁸ <https://www.jamstalldhetsinstitutet.se/rapport/>

¹⁷⁹ <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning-och-levnadsforhallanden/jamstalldhet/jamstalldhetsstatistik/produktrelaterat/rapporter/lathund2024/#Obetalt-hem--och-omsorgsarbete-6>

¹⁸⁰ <https://www.plussa.app/ordlista/foraldrasfallan>

¹⁸¹ <https://www.forsakringskassan.se/statistik-och-analys/statistikdatabas#!/sjuk/sjp-pagaende-sjukfall-diagnos-alder-langd/SJPPagSjukfallAlder>

¹⁸² <https://via.tt.se/pressmeddelande/4016241/yrkena-dar-man-ar-sjuk-mest-statistik-for-alla-yrken?publisherId=277952&lang=sv>

¹⁸³ <https://www.tv4.se/artikel/52K4Lj2TrFzABXKb15tLr0/haer-aer-yrkena-daer-flest-sjukskriver-sig-se-listan>

¹⁸⁴ <https://www.forsakringskassan.se/nyhetsarkiv/nyheter-press/2024-11-18-rekordmanga-sjukskrivs-for-stress>

med 23 procent av männen.¹⁸⁵ En generell arbetstidsförkortning kan minska belastningen på kvinnor, bidra till mer jämlika villkor mellan kvinnodominerade och mansdominerade yrken och skapa bättre förutsättningar för en jämnare fördelning av det obetalda arbetet.

Vad står på spel?

Det som står på spel är kvinnors ekonomiska självständighet – genom hela livet. Om utvecklingen med ökande löneskillnader och ojämställda arbetsvillkor fortsätter riskerar kvinnor att få lägre inkomster, sämre karriärmöjligheter och en otryggare pension. Det påverkar inte bara individen utan också maktförhållanden i relationer, möjligheten att lämna destruktiva situationer och kvinnors inflytande i samhället i stort.

Frågan om jämställda löner är central i detta sammanhang, men svår att använda som ett enskilt politiskt kriterium eftersom lönesättning i hög grad sker genom arbetsmarknadens parter snarare än genom direkt politiska beslut. Samtidigt spelar politiken en viktig roll genom lagstiftning och strukturella reformer. Ett aktuellt exempel är EU:s lönetransparensdirektiv, som syftar till att öka insynen i lönesättning och motverka osakliga löneskillnader. Direktivet har potential att stärka kvinnors ställning på arbetsmarknaden, men det finns kritik mot hur den svenska regeringen valt att genomföra det, där ambitionen anses ha sänkts snarare än stärkts.¹⁸⁶

Sammantaget handlar frågan om vilken riktning Sverige tar: om politiken aktivt ska bidra till att minska ekonomiska klyftor mellan kvinnor och män, eller om utvecklingen tillåts gå långsammare – med risk för att ojämställdheten består eller till och med ökar.

Vad har vi granskat?

Vi har tittat på partiernas ställning gällande följande frågor:

¹⁸⁵ <http://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning-och-levnadsforhallanden/jamstalldhet/jamstalldhetsstatistik/produktre-laterat/rapporter/lathund2024/#Tidsanvandning-6.2>

¹⁸⁶ <https://sverigeskvinnoorganisationer.se/sveriges-regering-motarbetar-jamstallda-loner-vill-omforhandla-eus-lonetransparensdirektiv/>

¹⁸⁷ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/s-vill-se-kortare-arbetstid-men-sager-nej-till-lagstiftning>

¹⁸⁸ <https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/pension>

¹⁸⁹ <https://data.riksdagen.se/fil/DB63F576-E13E-45B1-937A-1BDCDF7126CB>

¹⁹⁰ <https://www.socialdemokraterna.se/download/18.66b0e5c8197581879ca15ce/1749742402637/Socialdemokraternas%20partiprogram%202025.pdf> s.26

¹⁹¹ <https://www.socialdemokraterna.se/vart-parti/lattlast/klimatet-och-miljon/jobben>

- Vill de lagstifta om en generell arbetstidsförkortning?

- Har de konkreta förslag för mer jämställda pensioner?

- Driver de frågan om rätt till heltid?

SOCIALDEMOKRATERNA

Vill de lagstifta om en generell arbetstidsförkortning? OKLART

Socialdemokraterna är positiva till kortare arbetstid, men linjen är ofta att det i första hand ska ske via kollektivavtal, inte som lagkrav. Internt finns även olika förslag om att nå en 35-timmarsvecka på sikt.¹⁸⁷

Har de konkreta förslag för mer jämställda pensioner? JA

Socialdemokraterna vill se över grundskyddet för de med lägst pensioner, stärka den allmänna pensionen och införa en "arbetsrepension" för de med tunga och slitsamma jobb. Detta beskrivs inte som en jämställdhetsreform, men resultatet av att höja pensionerna för de med lägst pension blir mer jämställda pensioner, eftersom kvinnor utgör en majoritet av de med lägst pensioner.¹⁸⁸

Socialdemokraterna är tydliga i att de vill minska "pensionsgapet", det vill säga kvinnors lägre pensioner, och talar då om mer långsiktiga åtgärder kring lägre löner och deltidsarbete, bland annat att dela lika på föräldraföräkring och VAB.¹⁸⁹

Driver de frågan om rätt till heltid? JA

Socialdemokraterna skriver i sitt partiprogram att de vill att heltid ska vara norm på svensk arbetsmarknad.¹⁹⁰ På hemsidan går att läsa att alla som vill jobba heltid ska få jobba heltid.¹⁹¹

SVERIGEDEMOKRATERNA

Vill de lagstifta om en generell arbetstidsförkortning? NEJ

SD säger nej till en generell arbetstidsförkortning som politisk reform och står tillsammans med övriga Tidöpartier på linjen att detta inte ska lagstiftas fram nationellt.¹⁹²

Har de konkreta förslag för mer jämställda pensioner? NEJ

Sverigedemokraterna beskriver sin pensionspolitik som en fråga om värdighet och att arbete ska löna sig: pensionen ska vara hög och det ska "synas" på pensionen att man arbetat ett helt liv. De pekar ut massinvandring som en kostnad för pensionssystemet och menar att stoppad massinvandring förbättrar pensionerna, men säger också att man samtidigt behöver öka pensionsavsättningarna och ge större stöd till utsatta äldre som inte kunnat arbeta fullt ut. Partiet vill dessutom underlätta privat pensionssparande, se över äldreförsörjningsstödet/undantagsregler, och betonar att personer som "kommit utifrån" inte ska få hög pension utan att ha arbetat.¹⁹³ Några specifika förslag om kvinnors pension finns inte med i valplattformen.

Driver de frågan om rätt till heltid? NEJ

Vi hittar ingen politik på nationell nivå från Sverigedemokraterna på detta område.

MODERATERNA

Vill de lagstifta om en generell arbetstidsförkortning? NEJ

Moderaterna säger att de inte är emot kortare arbetstid i sig, men motsätter sig att politiken lagstiftar om arbetstidsförkortning och vill i stället värna den svenska modellen där parterna kan ta fram branschanpassade lösningar (t.ex. inom vården). De varnar för att en lagstadgad arbetstidsförkortning skulle ge ett betydande produktionsbortfall och slå extra hårt i en tid med kompetensbrist. Därför vill de hellre fokusera på åtgärder som förbättrar arbetsmiljön så att fler kan och vill arbeta ett helt arbetsliv.¹⁹⁴

Har de konkreta förslag för mer jämställda pensioner? NEJ

I pensionsfrågan är M:s linje inte att höja pensionsavgiften utan att värna ett stabilt system och förbättra pensionärens ekonomi bl.a. via sänkt skatt på pension och införandet av en 'gas' i pensionssystemet.¹⁹⁵ De har dock ingen politik som leder till en mer jämställd pension.

Driver de frågan om rätt till heltid? NEJ

Vi hittar ingen politik på nationell nivå från Moderaterna på detta område.

VÄNSTERPARTIET

Vill de lagstifta om en generell arbetstidsförkortning? JA

Vänsterpartiet vill införa en generell arbetstidsförkortning med bibehållen lön för att skapa ett mer hållbart och jämställt arbetsliv där människor orkar arbeta till pensionsåldern. De menar att produktivitetsökningen sedan 1970-talet gör reformen möjlig, och att arbetstiden på sikt behöver påverka den lagstadgade normalarbetstiden för att undvika nya klyftor mellan branscher och grupper. Behovet motiveras med ökad stress och ohälsa i arbetslivet, fortsatt ojämnt obetalt hemarbete och kvinnors högre deltidsarbete, samt klimat- och hållbarhets-skäl. V vill därför tillsätta en utredning som tar fram en modell

¹⁹² <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/s-oppnar-for-kortare-arbetsvecka-med-bibehallen-lon>

¹⁹³ <https://www.sd.se/vad-vi-vill/sverige-for-aldre/>

¹⁹⁴ <https://moderaterna.se/var-politik/jobb-och-arbetsmarknad/>

¹⁹⁵ <https://moderaterna.se/var-politik/aldres-villkor-och-pensioner/>

för arbetstidsförkortning med bibehållen lön och låter parterna utforma detaljerna utifrån branschernas olika förutsättningar.¹⁹⁶

Har de konkreta förslag för mer jämställda pensioner? JA

Vänsterpartiet vill höja inbetalningarna/pensionsrätterna till 18,5 procent av bruttoinkomsten och lyfter att kvinnors genomsnittliga pension är lägre än mäns och att pensionerna behöver höjas generellt. De beskriver det som ett centralt verktyg för både högre pensioner och minskat pensionsgap.¹⁹⁷ Partiet vill även höja garantipensionen och lyfter fram att kvinnor är överrepresenterade bland mottagarna, då 47 procent av kvinnliga pensionärer har garantipension till någon del. Vänsterpartiet driver därför frågan om höjd garantipension, som en kvinnofråga, eftersom majoriteten av de pensionärer med lägst inkomst är kvinnor.¹⁹⁸

Driver de frågan om rätt till heltid? JA

Vänsterpartiet driver frågan om rätt till heltid som en feministisk fråga, då kvinnors sämre inkomster delvis beror på att kvinnor inte erbjuds heltidstjänster även när de vill arbeta heltid.¹⁹⁹

CENTERPARTIET

Vill de lagstifta om en generell arbetstidsförkortning? NEJ

Centerpartiets linje är att arbetstidsförkortning inte ska drivas fram via politiken, utan hanteras av arbetsmarknadens parter utifrån branschernas förutsättningar.^{200 201}

Har de konkreta förslag för mer jämställda pensioner? JA

Centerpartiets konkreta jämställdhetsförslag är att utreda automatisk delning av pensionsrätter mellan föräldrar under småbarnsåren och ge Pensionsmyndigheten uppdrag att

rikta informationsinsatser om hur föräldradeltid/deltid påverkar pensionen.²⁰²

Driver de frågan om rätt till heltid? NEJ

I sin arbetsmarknadspolitiska motion från i höstas uttrycks att Centerpartiet arbetar för att deltidsnormen för kvinnor på arbetsmarknaden bryts.²⁰³ De driver dock inte denna fråga aktivt på nationell nivå.

KRISTDEMOKRATERNA

Vill de lagstifta om en generell arbetstidsförkortning? NEJ

KD säger nej till en generell arbetstidsförkortning som politisk reform och står tillsammans med övriga Tidöpartier på linjen att detta inte ska lagstiftas fram nationellt.²⁰⁴

Har de konkreta förslag för mer jämställda pensioner? JA

KD vill dela intjänad pension (inklusive premiepension) lika mellan föräldrar, makar eller sambor med gemensamma barn samt utöka barnaåren för att minska pensionsfällor vid ojämn fördelning av omsorg och deltidsarbete.^{205 206}

Driver de frågan om rätt till heltid? NEJ

Vi hittar ingen politik på nationell nivå från Kristdemokraterna på detta område.

MILJÖPARTIET

Vill de lagstifta om en generell arbetstidsförkortning? JA

Miljöpartiet vill driva en stegvis arbetstidsförkortning till 35 timmar, med fyradagarsvecka som långsiktig vision, och föreslår en utredning med arbetsmarknadens parter, forskare och myndigheter som ska ta fram en konkret handlingsplan för en modern arbetstidslagstiftning. De betonar att reformen ska genomföras inom ramen för den svenska modellen, där parterna får incitament att

¹⁹⁶ <https://www.vansterpartiet.se/var-politik/politik-a-o/arbetstidsforkortning/>

¹⁹⁷ <https://www.vansterpartiet.se/wp-content/uploads/2022/08/pensionssystemet.pdf>

¹⁹⁸ <https://www.vansterpartiet.se/pensionerna-maste-upp-2/fragor-och-svar-garantitillagget/>

¹⁹⁹ <https://www.vansterpartiet.se/var-politik/politik-a-o/feminism/>

²⁰⁰ <https://arbetet.se/2026/02/05/kortare-arbetstid-kan-bli-valfraga-nar-naringslivet-sager-tvarnej/>

²⁰¹ <https://www.expressen.se/nyheter/sverige/c-topp-kortad-arbetstid-hindrar-samarbete-med-s/>

²⁰² <https://www.centerpartiet.se/centerpartiets-politik/centerpartiets-politik-a-o/trygghetssystem/pensioner>

²⁰³ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/arbetsmarknad_hd023191/

²⁰⁴ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/s-oppnar-for-kortare-arbetsvecka-med-bibehallen-lon>

²⁰⁵ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/jamstallda-pensioner_hc021662/

²⁰⁶ <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/pension>

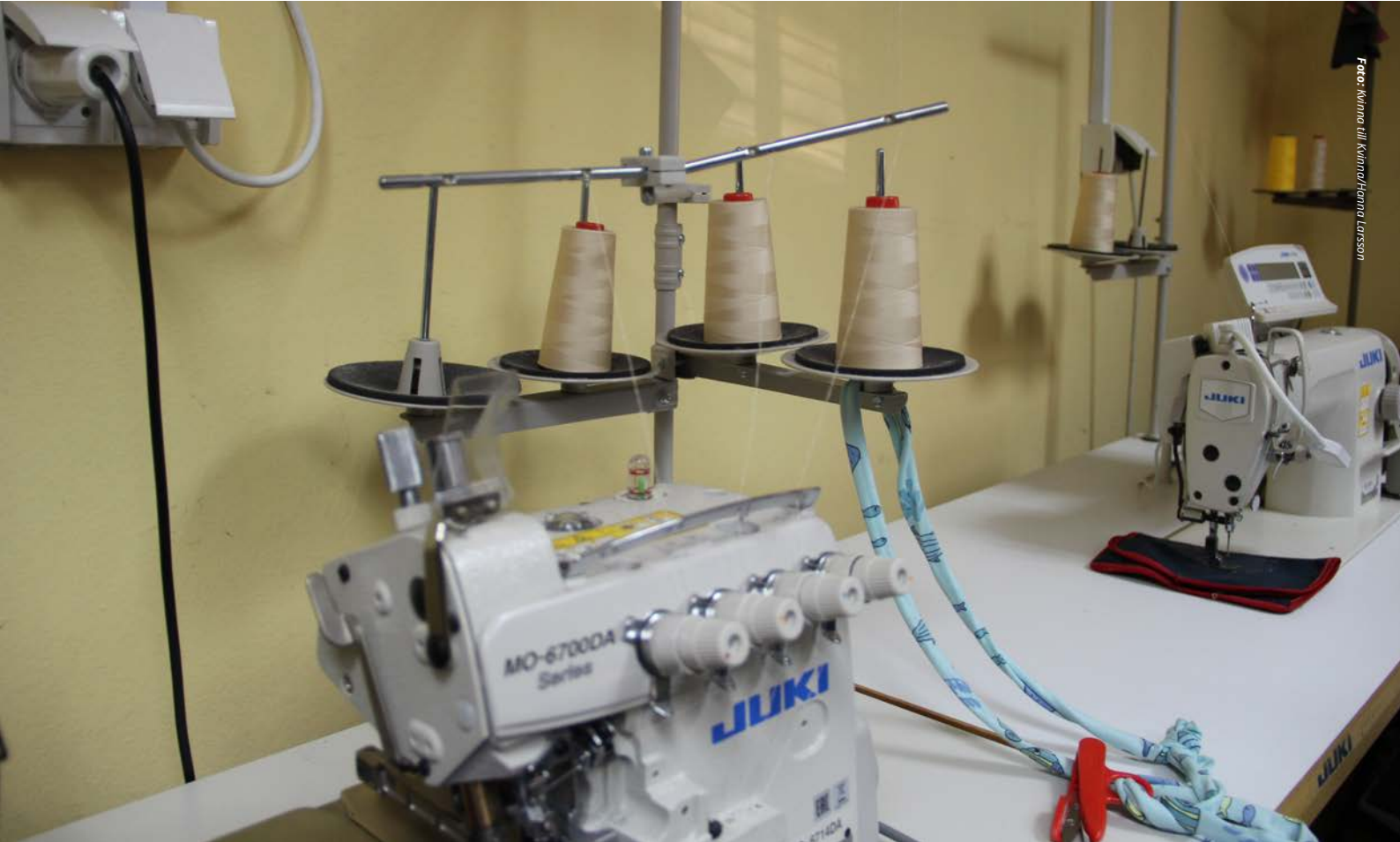

Foto: Kvinna till Kvinna/Hanna Larsson

förhandla fram branschanpassade lösningar så att arbetstiden kan minska med så liten negativ påverkan som möjligt – och där staten bidrar till en rättvis och samhällsekonomiskt effektiv kostnadsdelning. För MP är kortare arbetstid i grunden en frihets- och livskvalitetsreform som ska ge bättre hälsa och mer rättvisa genom att människor får mer makt över sin tid.²⁰⁷

Har de konkreta förslag för mer jämställda pensioner? JA

MP har konkreta förslag för att höja pensionerna, särskilt de lägsta: att höja garantipensionen och bostadstillägget samt reformera systemet med fokus på låginkomstpensioner, vilket de uttryckligen kopplar till jämställdhet då 4 av 5 av de fattigaste pensionärerna är kvinnor.^{208 209}

Driver de frågan om rätt till heltid? OKLART

På sin hemsida skriver MP att de vill att offentliga arbetsgivare inför rätt till heltid.²¹⁰ Det är dock ingen fråga som drivs aktivt gällande alla arbetsgivare.

LIBERALERNA

Vill de lagstifta om en generell arbetstidsförkortning? NEJ

Liberalerna säger nej till en generell arbetstidsförkortning med bibehållen lön och menar att det skulle leda till kostnadsökningar i både offentlig och privat sektor.²¹¹

Har de konkreta förslag för mer jämställda pensioner? JA

Liberalerna har ett konkret förslag på att pensionerna ska bli mer jämställda genom att pensionspoäng/pensionsrätter fördelas lika mellan makar vid skilsmässa. Partiet menar att tillväxt, en mer jämställd arbetsmarknad och jämnare uttag av föräldraledighet och VAB på sikt ska förbättra pensionerna för alla.²¹²

Driver de frågan om rätt till heltid? OKLART

Liberalerna vill "sätta press på kommuner och regioner, där många kvinnor jobbar i offentlig sektor, att kartlägga den ofrivilliga deltiden och planera för hur den kan minska." Det framgår dock inte om detta ska innebära lagkrav gällande rätt till heltid.²¹³

²⁰⁷ <https://www.mp.se/just-nu/dags-for-en-frihetsreform-sverige-ar-redo-for-kortare-arbetstid/>

²⁰⁸ <https://www.mp.se/politik/pensioner/>

²⁰⁹ <https://www.mp.se/politik/jamstalldhet/>

²¹⁰ <https://www.mp.se/politik/jamstalldhet/>

²¹¹ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/s-oppnar-for-kortare-arbetsvecka-med-bibehallen-lon>

²¹² <https://www.liberalerna.se/politik/pensioner>

²¹³ <https://www.liberalerna.se/politik/jamstallda-loner>

KVINNA TILL KVINNAS

BETYG OCH ANALYS

EKONOMISK JÄMSTÄLLDHET	S	SD	M	V	C	KD	MP	L
Arbetstidsförkortning	Godkänt	Underkänt	Underkänt	Godkänt	Underkänt	Underkänt	Godkänt	Underkänt
Jämställda pensioner	Godkänt	Underkänt	Underkänt	Godkänt	Godkänt	Godkänt	Godkänt	Godkänt
Rätt till heltid	Godkänt	Underkänt	Underkänt	Godkänt	Underkänt	Underkänt	Varning	Varning

■	Godkänt
■	Varning
■	Underkänt

Kvinnors och mäns ojämställda ekonomi är en stor och komplex fråga som kräver komplexa och långsiktiga åtgärder. Frågor om föräldraförsäkring, barnomsorg, äldreomsorg, normer kring hemarbete och låga löner i kvinnodominerade yrken hänger ihop och leder till att kvinnors löner och pension är lägre än mäns. I princip alla riksdagens partier är överens om denna problembild och säger att de vill förändra den. För att kunna jämföra partiernas politik har vi valt ut tre konkreta frågor och tittat på partiernas ståndpunkt i dessa: arbetstidsförkortning, rätt till heltid och konkreta förslag för mer jämställda pensioner.

Vi kan då se att bara V får fullt godkänt i alla tre frågor. I frågan om jämställda pensioner driver de rödgröna partierna V, MP och S detta mindre med riktade insatser mot just kvinnor, utan genom bredare reformer som att höja garantipensionen eller inkomstpensionstilläget. Detta är reformer som syftar till att höja pensionerna för de fattigaste pensionärerna, och kvinnor är överrepresenterade i denna grupp. V och MP beskriver det därför som jämställdhetsreformer, även om de gynnar alla. C, L och KD har mer riktade förslag som syftar till att göra hushållens intjänade pensioner mer

jämställda, genom olika förslag som att automatiskt dela pensionsrätter mellan föräldrar under småbarnsåren, eller att pensionspoäng fördelas lika mellan makar vid skilsmässa. Vi menar att det är viktigt att driva specifika och uttryckliga jämställdhetsreformer inom pensionsområdet, som både på lång och kort sikt kan förbättra kvinnors pensioner.

I frågan om kvinnors lägre löner har vi tittat på rätten till heltid. Deltidsarbete är ett av de tydligaste strukturella jämställdhetsproblemen. Särskilt kvinnor i välfärdsyrken jobbar oftare deltid, vilket innebär sämre lön och ekonomisk trygghet.²¹⁴ Det är bara L i Tidösamarbetet som tar upp denna fråga, då man vill "kartlägga den ofrivilliga deltiden och planera för hur den kan minska." V och S driver det tydligt som en politisk fråga.

Vad gäller arbetstidsförkortning är det V och MP som tydligt driver att införa en generell arbetstidsförkortning med bibehållen lön. S är positiva till kortare arbetstid, men linjen är ofta att det i första hand ska ske via kollektivavtal, inte som lagkrav. C, L, M, KD och SD är alla negativa till arbetstidsförkortning och vill inte se någon lagstiftning om detta.

²¹⁴<https://www.xn--jrnstlldhetsinstitutet-51bd.se/wp-content/uploads/2026/02/Herrarna-forst.pdf> s. 10

Exploatering av kvinnors kroppar

Varför är detta en viktig feministisk fråga?

Kvinnors och flickors kroppar ska inte vara till salu vare sig för sexuella ändamål eller för reproduktiva ändamål. Med Sveriges sexköpslag från 1998 tog Sverige tydligt ställning mot exploateringen av kvinnors kroppar och alla svenska riksdagspartier står fortfarande bakom den svenska sexköpslagen. Frågan om surrogatmödraskap handlar också om hur vi ser på kvinnors kroppar och om kvinnors kroppar ska användas för att tillfredsställa andra människors behov eller om kvinnor faktiskt har rätt att helt och hållet äga sin egen kropp.

Vad står på spel?

Idag finns det inte möjlighet att använda surrogatmödrar i Sverige och vi har på så vis lyckats förhindra att kvinnor känner sig tvingade eller pressade att bära och föda ett barn åt någon annan. Alla partier i riksdagen inser faran med att tillåta kommersiellt surrogatmödraskap, där mindre bemedlade kvinnor öppet erbjuds pengar i utbyte mot att bära och föda barn åt andra. Vi har sett många varnande exempel på denna inhumana industri i andra länder. FN har varnat för hur internationellt surrogatmödraskap riskerar att göra barn till handelsvaror, och riskerar ökad exploatering av både barn och kvinnor.²¹⁵ Däremot vill nu ett flertal partier tillåta så kallat altruistiskt surrogatmödraskap. Det är mycket oroväckande. Det kommer att vara omöjligt att säkerställa att pengar inte byter hand och dessutom kommer vissa kvinnor att hamna under enormt stor press att erbjuda sin kropp om detta tillåts.

²¹⁵ <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2018/03/children-risk-being-commodities-surrogacy-spreads-un-rights-expert-warns?Lang-Id=E&NewsID=22763>

²¹⁶ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/undantag-fran-kravet-pa-dubbel-straffbarhet-vid_hd021162/

²¹⁷ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/kriminalisering-av-sexkop-utomlands_hb021060/

²¹⁸ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/surrogatmodraskap_hc021806/

²¹⁹ <https://www.sd.se/norrtalje/prostitution-ar-inte-frihet-det-ar-exploatering/#:~:text=Genom%20att%20kriminalisera%20k%C3%B6paren,%20inte%20s%C3%A4ljaren,%20erk%C3%A4nner,om%20frivillighet,%20utan%20om%20utnyttjande%20av%20utsatta>

²²⁰ <https://howtheyvote.eu/votes/157975>

Vad har vi granskat?

Vi har tittat på partiernas ställning gällande följande frågor:

- Står de bakom Sveriges sexköplagstiftning?
- Är de emot alla former av surrogatmödraskap?

SOCIALDEMOKRATERNA

Står de bakom Sveriges sexköplagstiftning? JA

Socialdemokraterna driver också att kriminalisera sexköp utomlands, inklusive att ta bort kravet på dubbel straffbarhet.^{216 217}

Vill de fortsatt förbjuda alla typer av surrogatmödraskap? JA

I en motion från 2024 föreslår Socialdemokraterna att Sverige inför ett totalt förbud mot både altruistiskt och kommersiellt surrogatmödraskap, samt ett förbud mot surrogatförmedlingar. De vill också att staten genomför informationsinsatser för att motverka att svenskar ingår surrogatarrangemang utomlands och att Sverige ska arbeta för internationella överenskommelser som förbjuder surrogatmödraskap.²¹⁸

SVERIGEDEMOKRATERNA

Står de bakom Sveriges sexköplagstiftning? JA²¹⁹

Det ska dock noteras att två av tre av SD:s EU-parlamentariker röstade nej tillförslaget om reglering av sexköp och prostituerades rättigheter.²²⁰

Vill de fortsatt förbjuda alla typer av surrogatmödraskap? JA

Sverigedemokraterna vill se ett totalförbud av surrogatmödraskap. De anser att "barn inte ska hanteras som handelsvaror och kvinnor aldrig ska betraktas som barnfabriker för att producera barn åt barnlösa i mer välbärgade länder".²²¹

MODERATERNA

Står de bakom Sveriges sexköplagstiftning? JA²²²

Vill de fortsatt förbjuda alla typer av surrogatmödraskap? NEJ

Moderaterna vill möjliggöra altruistiskt surrogatmödraskap i Sverige. De anser att lagstiftningen har släpat efter när det gäller familjebildning och att många familjer som i dag skaffar barn genom surrogatmödraskap utomlands hamnar i en rättsosäker situation, där både föräldrar och barn hamnar i kläm. De anser att altruistiska

surrogatmödraskap bör föregås av en omsorgsfull lämplighetsprövning.²²³

VÄNSTERPARTIET

Står de bakom Sveriges sexköplagstiftning? JA

Vänsterpartiet driver också att svenskars sexköp utomlands kriminaliseras och att ett nationellt exitprogram införs för personer som vill lämna sexhandeln.²²⁴

Vill de fortsatt förbjuda alla typer av surrogatmödraskap? JA

Vänsterpartiet tycker att surrogatmödraskap riskerar att göra kvinnors kroppar till en handelsvara, och att stoppa denna form av exploatering är avgörande för kvinnors rätt till kroppslig integritet och frigörelse.²²⁵ När det gäller altruistiskt surrogatmödraskap ser partiet en risk att det ändå kan förekomma ekonomisk ersättning och missförhållanden vad gäller makt och påtryckningar.^{226 227}

²²¹ <https://omni.se/m-l-och-c-vill-legalisera-surrogatmodraskap-i-sverige/a/Rzy5lr>

²²² <https://sverigeskvinnoorganisationer.se/wp-content/uploads/2018/05/Moderaterna.pdf> s1

²²³ <https://moderaterna.se/var-politik/hbtq/>

²²⁴ <https://www.vansterpartiet.se/var-politik/politik-a-o/sexuella-overgrepp-och-sexkop/>

²²⁵ <https://www.vansterpartiet.se/resursbank/partiprogram/>

²²⁶ <https://www.qx.se/samhalle/223605/aleksa-moter-vansterpartiets-nooshi-dadgostar-vi-ar-emot-surrogatmodraskap/>

²²⁷ <https://www.dn.se/insidan/politikerna-splittade-i-fragan-om-surrogatmodraskap/>

Foto: Matthew Kaplan Photography

CENTERPARTIET

Står de bakom Sveriges sexköplagstiftning?

JA

Centerpartiet vill också höja straff för sexköp och skapa bättre exitprogram för personer i prostitution.²²⁸

Vill de fortsatt förbjuda alla typer av surrogatmödraskap? NEJ

Centerpartiet anser att altruistiskt surrogatmödraskap bör tillåtas i Sverige förutsatt att det finns starka rättsliga garantier för såväl barnet som den födande kvinnans rättigheter. De anser att om altruistiskt surrogatmödraskap tillåts i Sverige minskar också risken att surrogatarrangemang genomförs i länder där surrogatarrangemanget bygger på att surrogatmodern ersätts ekonomiskt och därmed har sämre förutsättningar att fatta ett självständigt beslut.²²⁹

KRISTDEMOKRATERNA

Står de bakom Sveriges sexköplagstiftning?

JA²³⁰

Vill de fortsatt förbjuda alla typer av surrogatmödraskap? JA

I en motion från 2024 kräver Kristdemokraterna ett totalförbud mot surrogatmödraskap i Sverige, inklusive ett förbud mot surrogatförmedlingar och ett förbud för svenska medborgare att ingå surrogatarrangemang utomlands. Motionen lyfter att surrogatmödraskap innebär risk för exploatering av ekonomiskt utsatta kvinnor och ojämlika maktförhållanden där kvinnors kroppar riskerar att kommersialiseras.²³¹ De tycker även att det behövs närmare utredning kring hur barnets intressen tas tillvara i dessa fall, exempelvis rätten till sitt ursprung och för att säkerställa att barnets rättigheter skyddas när de kommer till Sverige.²³²

²²⁸ <https://www.centerpartiet.se/centerpartiets-politik/centerpartiets-politik-a-o/lag-och-ratt/prostitution>

²²⁹ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/familjeratt-hbtqi-fragor-och-funktionsratt_hb022481/

²³⁰ <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/sexkop>

²³¹ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/nej-till-surrogatmodraskap_hc021593/

²³² https://kristdemokraterna.se/download/18.f8efd6818d54c0e06d1ca6/1706694351520/Familjepolitiskt_program.pdf

MILJÖPARTIET

Står de bakom Sveriges sexköplagstiftning?

JA

Miljöpartiet driver också att svenskar som köper sex utomlands ska kunna ställas till svars och att kvinnor och andra som utnyttjas i prostitution alltid ska betraktas som brottsoffer.^{233 234}

Vill de fortsatt förbjuda alla typer av surrogatmödraskap? OKLART

Miljöpartiet säger nej till kommersiellt surrogatmödraskap men har inte tagit tydlig ställning när det gäller altruistiskt surrogatmödraskap.²³⁵ I en motion från 2021 vill MP se en utredning kring konkreta förslag på hur altruistiskt surrogatmödraskap skulle kunna utformas i Sverige. När ett förslag finns kommer partiet att ta ställning till om det bör införas eller inte.²³⁶ Något konkret förslag har inte inkommit ännu och partiets ställning är därför fortsatt oklar.

LIBERALERNA

Står de bakom Sveriges sexköplagstiftning?

JA

Liberalerna vill även öka Sveriges samarbete med andra EU-länder för att stärka möjligheten för offer för sexhandel att få tillfälligt uppehållstillstånd i samband med rättsprocessen.²³⁷

Vill de fortsatt förbjuda alla typer av surrogatmödraskap? NEJ

Liberalerna vill att surrogatmödraskap ska tillåtas i Sverige, men endast i altruistisk form. De betonar att alla graviditeter innebär risker och att regler behövs för att skydda både den som bär barnet och barnet. Partiet framhåller att många svenskar i dag söker surrogatarrangemang utomlands och att Sverige därför behöver en tydlig och reglerad modell nationellt. De vill också tillsätta en utredning om surrogatfrågor, bland annat för att stärka rättigheterna för barn som fötts genom surrogatmödraskap utomlands.²³⁸

²³³ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/vagen-till-jamstalldhet_h8022696/

²³⁴ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/manniskor-som-utnyttjas-i-prostitution_hd023361/

²³⁵ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/sa-tycker-partierna-i-surrogatfragan>

²³⁶ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/altruistiskt-surrogat-varmoderskap_h9024072/

²³⁷ <https://www.liberalerna.se/politik/prostitution>

²³⁸ <https://www.liberalerna.se/politik/assisterad-befruktning>

KVINNA TILL KVINNAS

BETYG OCH ANALYS

EXPLOATERING AV KVINNORS KROPPAR

	S	SD	M	V	C	KD	MP	L
Står bakom sexköplagstiftningen	Godkänt	Godkänt	Godkänt	Godkänt	Godkänt	Godkänt	Godkänt	Godkänt
Emot surrogatmödraskap	Godkänt	Godkänt	Underkänt	Godkänt	Underkänt	Godkänt	Varning	Underkänt

	Godkänt
	Varning
	Underkänt

Det finns en bred samsyn mellan riksdagspartierna när det gäller att stå bakom den svenska sexköplagstiftningen, vilket innebär ett gemensamt erkännande av prostitution som en form av exploatering av kvinnors kroppar. Vi kan dock se en skiljelinje när det kommer till att utvidga lagstiftningen till EU – här är Sverigedemokraterna emot.

Vi ser också en tydlig skiljelinje i frågan om surrogatmödraskap, särskilt kring så kallat altruistiskt surrogatmödraskap. Vänsterpartiet, Socialdemokraterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna vill fortsatt förbjuda alla former av surrogatmödraskap. Vi menar att det är den feministiska hållningen, där kvinnors kroppsliga integritet sätts i centrum och där risken för ekonomisk, social eller relationell press på kvinnor tas på allvar – även i fall som beskrivs som "altruistiska".

Centerpartiet, Liberalerna och Moderaterna vill tillåta altruistiskt surrogatmödraskap, ofta med argument om individens frihet, familjebildning och att minska oreglerade arrangemang utomlands. Även Miljöpartiet har en oklar position men har öppnat för att utreda

frågan. Enligt Kvinna till Kvinna innebär denna linje en risk att exploatering normaliseras i ny form, eftersom det i praktiken är svårt att garantera att inga ekonomiska incitament eller påtryckningar förekommer. Sammanfattningsvis visar frågan om surrogatmödraskap två olika synsätt: ett där kvinnors kroppar konsekvent skyddas från att användas för andras behov, och ett där andra rättigheter (såsom rätten till familjebildning) ges större utrymme, även om det kan innebära nya risker för exploatering.

Global solidaritet

Varför är detta en viktig feministisk fråga?

Bistånd spelar en avgörande roll för att stärka kvinnor och flickor i utvecklings- och konflikt-drabbade länder och ge dem bättre förutsättningar i livet. Det är en viktig feministisk fråga eftersom biståndet når många av de kvinnor som lever med störst ojämlikhet och utsatthet i världen. Bistånd har möjlighet att nå lokala kvinnorättsorganisationer, som i sin tur kan använda sin närvaro och expertis för att stödja kvinnor i sina samhällen. När biståndet fokuserar på jämställdhet bidrar det inte bara till att förbättra kvinnors livsvillkor. Det bidrar också till bättre ekonomi, starkare demokrati och mer fredliga samhällen.

Vad står på spel?

Sverige har länge varit en stor biståndsgivare, och ett av länderna i världen som stöttat jämställdhet mest. Vårt starka bistånd har gett oss stor trovärdighet, röst och inflytande i det internationella samfundet och bidragit till att skapa ett prejudikat för solidaritet mellan rika länder och världens fattigaste. Under många decennier följde Sverige linjen att ge 1 procent av bruttonationalinkomsten i bistånd. Sedan 2022 har vi dock frångått denna linje. Regeringen har istället valt att sätta en fast summa i bistånd för kommande år, vilket innebär en rejäl sänkning av biståndet. Prognoser har visat att biståndet 2028 kommer att vara 25 miljarder mindre än om Sverige hade behållit enprocentmålet.²³⁹ Samtidigt minskar även stödet till jämställdhetsarbete. År 2025 gick 7 miljarder mindre till bistånd med jämställdhets syfte, än när det var som högst 2019.²⁴⁰

I december 2025 beslutade regeringen för att sänka Sidas anslag med 4 miljarder kronor, vilket följer en global trend att kraftigt minska biståndet. Flera av de största givarna, såsom USA, Storbritannien och Tyskland, har gjort stora minskningar. USA:s sänkning från 68 till 32 miljarder dollar kommer framför allt att enormt påverka utvecklingsarbete runt om i världen. Resultatet av det minskade biståndet kan komma att orsaka 22 miljoner undvikbara dödsfall före 2030.²⁴¹ I en studie från UN Women (2025) uppgav nästan hälften av de tillfrågade kvinnorättsorganisationerna i krisområden att de riskerar att tvingas stänga inom sex månader, och 90 procent hade redan drabbats ekonomiskt.²⁴²

Vad har vi granskat?

Vi har tittat på partiernas ställning gällande om de vill återgå till att avsätta en procent av BNI till biståndet och om de i så fall har en tydlig tidsplan för när det målet ska nås. För att få godkänt räcker det inte bara att partiet vill återgå till enprocentmålet; de måste även ha en konkret plan för det.

SOCIALDEMOKRATERNA

Vill de avsätta en procent av BNI till biståndet och har de en tydlig tidsplan för det? OKLART

Socialdemokraterna är tydliga med att de vill att Sverige åter ska avsätta 1 procent av BNI till internationellt bistånd. På partiets egen politik-sida skriver de att de "står fast vid att svenskt bistånd ska uppgå till en procent av BNI" och att biståndet ska användas både till långsiktigt utvecklingssamarbete och humanitärt stöd. Deras biståndspolitik har ett starkt

²³⁹ <https://concord.se/analys-av-hostbudgeten-2024>

²⁴⁰ <https://kvinnatillkvinna.se/wp-content/uploads/2026/04/Kvinna-till-Kvinna-Sveriges-jamstalldhetsbistand-lagesbild-2026.pdf>

²⁴¹ [https://www.thelancet.com/journals/langlo/article/PIIS2214-109X\(26\)00008-2/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/langlo/article/PIIS2214-109X(26)00008-2/fulltext)

²⁴² <https://www.unwomen.org/sites/default/files/2025-05/at-a-breaking-point-the-impact-of-foreign-aid-cuts-on-womens-organizations-in-humanitarian-crises-worldwide-en.pdf>

jämställdhetsfokus, där de betonar att allt bistånd ska bidra till jämställdhet och att minst 50 procent ska gå till satsningar för kvinnor och barn.²⁴³ I riksdagsmotionen om utgiftsområde 7 för 2026 driver partiet samtidigt linjen om en stegvis återgång till enprocentsmålet, vilket visar att Socialdemokraterna vill tillbaka till målet men inte beskriver återgången som omedelbar.²⁴⁴ Socialdemokraterna har dock inte angett någon tidslinje för när biståndet kommer att återgå till enprocentsmålet.

SVERIGEDEMOKRATERNA

Vill de avsätta en procent av BNI till biståndet och har de en tydlig tidsplan för det? NEJ

Sverigedemokraterna anser att Sverige ska prioritera inhemsk välfärd och finansiera "storskaliga satsningar" genom sänkt bistånd och en stramare migrationspolitik.²⁴⁵ Samtidigt betonar partiet att bistånd ska vara kravbaserat, resultatutrett och riktat till behövande, med fokus på effektivitet, "hjälp till självhjälp" och att undvika att bistånd indirekt frigör resurser för icke-demokratiska regimer.²⁴⁶ I EU-politiken lyfter SD att EU ska använda bistånd och handel som hävstång för återvändandepolitik – i praktiken: inga biståndsmedel till länder som inte tar tillbaka sina medborgare.²⁴⁷ I riksdagen syns den här linjen i motioner som vill avsluta biståndet till Palestina och se över Sida, samt i en separat motion om SD:s biståndspolitik kopplad till reformagendan "Bistånd för en ny era".²⁴⁸ I praktiken har SD, genom Tidösamarbetet, varit med och genomfört beslutet om att sänka ramen till 53 mdr/år från 2026, vilket är en tydlig markering bort från enprocentsmålet.²⁴⁹

MODERATERNA

Vill de avsätta en procent av BNI till biståndet och har de en tydlig tidsplan för det? NEJ

Moderaterna säger tydligt att de inte vill låsa

biståndet vid enprocentsmålet och argumenterar att den tidigare modellen med ett enprocentsmål försvårar långsiktig planering och bidrar till sämre kvalitet. De hänvisar även till rapporter som visat att det inte går att följa exakt vad det svenska biståndet faktiskt går till, och tycker att "resultat handlar inte om utbetalda kronor, utan om hur de används och vilka resultat de uppnår".²⁵⁰ I regeringen har de drivit omläggningen via Reformagendan ("bistånd för en ny era") och samtidigt beslutat om en lägre, flerårig biståndsram på 53 miljarder kronor per år. Inom Reformagendan nämns stärkandet av kvinnors och flickors frihet och egenmakt som ett prioriterat område.²⁵¹

VÄNSTERPARTIET

Vill de avsätta en procent av BNI till biståndet och har de en tydlig tidsplan för det? OKLART

Vänsterpartiet är tydliga med att Sverige ska tillbaka till enprocentsmålet, dvs. att 1 procent av BNI ska avsättas till internationellt bistånd, och kritiserar att regeringen (med SD) övergett målet och styr biståndet mot svenska intressen.²⁵² I sin budgetmotion för utgiftsområde 7 skriver V att det är "själv-

²⁴³ <https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/bistand>

²⁴⁴ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/utgiftsomrade-7-internationellt-bistand_hd023622/

²⁴⁵ <https://www.sd.se/vad-vi-vill/>

²⁴⁶ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/sverigedemokraternas-bistandspolitik_hc023030/

²⁴⁷ <https://www.sd.se/vad-vi-vill/generell-eu-politik/>

²⁴⁸ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/upphorande-av-bistand-till-palestina-och-oversyn_hd02280/

²⁴⁹ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/09/regeringen-justerar-bistandsramen-fran-2026/>

²⁵⁰ <https://moderaterna.se/var-politik/utrikespolitik/>

²⁵¹ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/09/regeringen-justerar-bistandsramen-fran-2026>

²⁵² <https://www.vansterpartiet.se/var-politik/politik-a-o/bistand/>

klart” att Sverige ska nå 1 procent av BNI i bistånd, men att regeringens sänkningar gör att återgången behöver ske över tid; de föreslår samtidigt att biståndsanslaget höjs med 4 miljarder kronor 2026 som ett steg i den riktningen.²⁵³ Vänsterpartiet har dock inte angett någon tydlig tidsplan för när biståndet kommer att återgå till enprocentmålet.

CENTERPARTIET

Vill de avsätta en procent av BNI till biståndet och har de en tydlig tidsplan för det? JA

Centerpartiet vill att Sverige ska återgå till enprocentmålet för biståndet och avsätta 1 procent av BNI till den internationella utvecklingsagendan. I partiets egen politik skriver Centerpartiet att biståndet ska trappas upp stegvis så att det åter når 1 procent av BNI senast 2028. Samtidigt vill partiet att stödet till Ukraina ska hanteras separat från den ordinarie biståndsbudgeten. På partiets biståndssida föreslår Centerpartiet en separat, lånefinansierad Ukraina-fond motsvarande 1 procent av BNP per år, just för att stödet till Ukraina inte ska tränga undan annat internationellt bistånd.²⁵⁴ Samma linje återkommer i Centerpartiets motion om utgiftsområde 7 för 2026, där partiet skriver att biståndet ska trappas upp stegvis tills det når 1 procent av BNI, exklusive Sveriges stöd till Ukraina som ska hanteras separat.²⁵⁵

KRISTDEMOKRATERNA

Vill de avsätta en procent av BNI till biståndet och har de en tydlig tidsplan för det? OKLART

Kristdemokraterna säger i sin egen politik att de stödjer målet att 1 procent av BNI ska avsättas till bistånd i statens budget.²⁵⁶ Samtidigt är KD en del av den regering som har övergett enprocentmålet i praktiken och lagt fram budgetar där biståndet i stället styrs

genom en fastställd budgettram, bland annat i budgetpropositionen för 2026.²⁵⁷

MILJÖPARTIET

Vill de avsätta en procent av BNI till biståndet och har de en tydlig tidsplan för det? JA

Miljöpartiet är tydliga med att de vill återinföra en biståndsram på minst 1 procent av BNI. På partiets egen politikside skriver Miljöpartiet uttryckligen att de vill ”återinföra en biståndsram på minst en procent av BNI” och kopplar detta till klimat, fattigdomsbekämpning, jämställdhet och en feministisk utrikespolitik.²⁵⁸ I partiets budgetmotion för 2026 upprepas linjen: ”I Miljöpartiets budget återinför vi målet om att svenskt bistånd ska uppgå till minst en procent av BNI”, samtidigt som motionen anger en förstärkning av utgiftsområde 7 Internationellt bistånd med 19,14 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag för 2026.²⁵⁹ De är det enda partiet som står fast vid omedelbar återgång till enprocentmålet.²⁶⁰

LIBERALERNA

Vill de avsätta en procent av BNI till biståndet och har de en tydlig tidsplan för det? OKLART

Liberalerna säger i sin egen politik att de vill se ett svenskt bistånd som motsvarar 1 procent av BNI och beskriver ett generöst bistånd som en del av arbetet för demokrati, frihet och mänskliga rättigheter. På partiets hemsida står det att ”Liberalerna vill se bistånd som motsvarar 1 procent av BNI”.²⁶¹ Samtidigt stod Liberalerna som regeringsparti bakom den omläggning av biståndet som presenterades i regeringens reformagenda ”Bistånd för en ny era” i december 2023, där regeringen beslutade om stora nedskärningar i biståndet.

²⁵³ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/utgiftsomrade-7-internationellt-bistand_hd023162/

²⁵⁴ <https://www.centerpartiet.se/centerpartiets-politik/centerpartiets-politik-a-o/utrikes--och-bistandsfragor/bistand>

²⁵⁵ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/utgiftsomrade-7-internationellt-bistand_hd023606/

²⁵⁶ <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/bistand-och-utvecklingssamarbete>

²⁵⁷ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/proposition/budgetpropositionen-for-2026-utgiftsomrade-7_hd031d9/

²⁵⁸ <https://www.mp.se/politik/bistand/>

²⁵⁹ <https://data.riksdagen.se/dokument/HD023770.html>

²⁶⁰ <https://concord.se/oppositionspartiernas-bistandsbudgetar>

²⁶¹ <https://www.liberalerna.se/politik/bistand>

You Will
NEVER
Silence
The Truth

AT
A
SJÄL

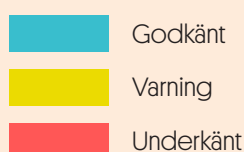
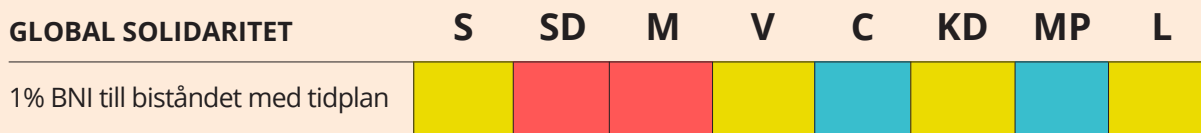
Green Resort

MARKET POCKY

FOOD

KVINNA TILL KVINNAS

BETYG OCH ANALYS

Partiernas hållning till enprocentsmålet för bistånd visar en tydlig konflikt om huruvida global solidaritet – och därmed kvinnors rättigheter globalt – ska prioriteras. Miljöpartiet utmärker sig genom att vilja återinföra målet omedelbart, medan Centerpartiet vill att det ska stegvis återinföras med mål att det nås senast 2028. Vänsterpartiet och Socialdemokraterna också vill tillbaka till en procent av BNI genom en stegvis återgång, men saknar någon tidslinje som egentligen visar när målet kommer att nås. Där ser vi ett glapp mellan politik och praktik.

Vi ser att det finns en politisk vilja att återupp-
rätta Sveriges roll som en stark global röst för
jämsällldhet och stöd till kvinnorrättsorgani-
sationer. Samtidigt varierar tempot. Det får
direkta konsekvenser för hur snabbt resurser

kan nå kvinnor i kris- och konfliktområden.
Moderaterna och Sverigedemokraterna har en
tydligt avvisande hållning till enprocentsmålet,
medan Liberalerna och Kristdemokraterna
har en mer motsägelsefull position där de
uttrycker stöd i princip, men samtidigt står
bakom nedskärningar i praktiken. Enligt Kvin-
na till Kvinna riskerar denna politik att kraftigt
försvaga stödet till global jämsällldhet, särskilt
i ett läge där globala biståndsnivåer redan
minskar och behoven ökar.

Sammanfattningsvis innebär partiernas olika
linjer ett vägval mellan att åter stärka global
solidaritet och jämsällldhetsarbete genom
ökade resurser, eller att fortsätta på en linje
där biståndet minskar och därmed begränsar
möjligheterna att stödja kvinnor i världens
mest utsatta situationer.

Feministisk utrikespolitik

Varför är detta en viktig feministisk fråga?

År 2014 införde Sverige en feministisk utrikespolitik vilket innebar att hela utrikespolitiken var utformad med målet att stärka kvinnors och flickors rättigheter, representation och resurser globalt.²⁶² Den handlade inte om en separat kvinnofråga, utan om att jämställdhet ses som en förutsättning för fred, utveckling och demokrati. Under de åtta år som Sverige bedrev en feministisk utrikespolitik betonades jämställdhet mer i regeringens direktiv, ambassaders och myndigheters jämställdhetsarbete ökade och jämställdhetsarbetet intensifierades inom alla tre politikområden, särskilt inom handelsområdet.²⁶³ Det har även stärkt Sveriges internationella ledarskap i jämställdhetsfrågor. Idag bedriver drygt tio länder en feministisk utrikespolitik, men Sverige är inte längre ett av dem.²⁶⁴

År 2022 avskaffade regeringen den feministiska utrikespolitiken. Utrikesminister Maria Malmer Stenergard säger att Sverige fortfarande har jämställdhet som ett kärnvärde i utrikespolitiken men att "det är inte läge att fokusera på etiketter i en tid som den här".²⁶⁵ Studier har visat att sedan den feministiska utrikespolitiken avskaffades har Sveriges röst för jämställdhetsfrågor i EU blivit svagare.²⁶⁶ Stödet till jämställdhet genom biståndet har också sjunkit kraftigt sedan 2022, och är nu det lägsta på 16 år.²⁶⁷ Det är alltså inte bara etiketten som förändrats i regeringens utrikespolitik. Samtidigt är själva etiketten viktig eftersom den synliggör och normaliserar feminism som en självklar del av utrikespolitiken. Genom att uttryckligen använda begreppet "feministisk" säkerställs att kvinnors rättigheter alltid finns tydligt med på den utrikespolitiska agendan; att det inte är något som kan glömmas

bort när andra frågor tar plats.

Vad står på spel?

I ett alltmer instabilt globalt säkerhetsläge är det avgörande att Sverige återinför en feministisk utrikespolitik. När konflikter ökar och upprustning prioriteras riskerar kvinnors rättigheter och deltagande i fredsprocesser att trängas undan, trots att forskning visar att hållbar fred kräver jämställdhet och inkludering.

Sveriges förändrade säkerhets- och försvarspolitik, inklusive ett ökat fokus på militärt samarbete och avskräckning, gör det ännu viktigare att balansera detta med ett tydligt feministiskt perspektiv. En feministisk utrikespolitik kan säkerställa att frågor om mänskliga rättigheter, kvinnors säkerhet och skydd mot sexuellt våld i konflikter inte nedprioriteras. Genom att åter sätta jämställdhet i centrum kan Sverige bidra till att stärka civilsamhället, stödja kvinnorätsorganisationer i konfliktområden och verka för långsiktig fred och säkerhet – något som i längden gynnar både nationell och global stabilitet.

Vad har vi granskat?

Vi har tittat på partiernas ställning gällande om de vill återinföra den feministiska utrikespolitiken.

SOCIALDEMOKRATERNA

Vill de återinföra den feministiska utrikespolitiken? JA

Socialdemokraterna var det parti som lanserade Sveriges feministiska utrikespolitik och har lovat att återinföra den vid valvinst.²⁶⁸ Enligt deras politik A-Ö beskriver Socialdemokraterna hur den feministiska utrikespolitiken ska säkerställa

²⁶² https://www.swedenabroad.se/globalassets/ambassader/zimbabwe-harare/documents/handbok_sveriges-feministiska-utrikespolitik.pdf

²⁶³ <https://eba.se/rapporter/more-than-a-label-less-than-a-revolution-swedens-feminist-foreign-policy/20624/>

²⁶⁴ <https://concord.se/forskning-visar-sverige-ar-inte-langre-ledande-for-jamstalldhet-i-eu>

²⁶⁵ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/skriftlig-fraga/regeringens-hallning-till-feministisk_hc11802/

²⁶⁶ <https://portal.research.lu.se/en/projects/sweden-as-a-norm-entrepreneur-the-case-of-the-feminist-foreign-po/>

²⁶⁷ <https://kvinnatillkvinna.se/wp-content/uploads/2026/04/Kvinna-till-Kvinna-Sveriges-jamstalldhetsbistand-lagesbild-2026.pdf>

²⁶⁸ <https://www.tv4.se/artikel/5S7mxHUXMZjFSI6lRpvTsQ/loeffet-vid-valvinst-ska-aterinfoera-feministiska-utrikespolitiken>

flickors och kvinnors rättigheter, representation och resurser globalt. Politiken betonar också sambandet mellan jämställdhet, fred och hållbar utveckling, där kvinnors deltagande i freds- och säkerhetsarbete är en central del.²⁶⁹

SVERIGEDEMOKRATERNA

Vill de återinföra den feministiska utrikespolitiken? NEJ

Som Tidöparti var Sverigedemokraterna med och avskaffade den feministiska utrikespolitiken, som de inte heller tidigare hade uttalat stöd för. I deras principprogram nämns inte kvinnors rättigheter under avsnittet "Sverigedemokraterna och omvärlden".²⁷⁰

MODERATERNA

Vill de återinföra den feministiska utrikespolitiken? NEJ

Moderaterna var med och avskaffade den svenska feministiska utrikespolitiken och har tydligt ställt sig mot att återinföra den. Före utrikesministern Tobias Billström motiverade detta genom att säga "Det finns en risk att när man använder sig av den typen av etiketter som uttrycket innebär, då skymmer man helt enkelt innehållet i politiken, och börjar i stället att diskutera vad som är feministisk utrikespolitik".²⁷¹ Kvinnors rättigheter nämns inte heller på Moderaternas utrikespolitiska sida.²⁷²

VÄNSTERPARTIET

Vill de återinföra den feministiska utrikespolitiken? JA

I sin politik A-Ö kritiserar Vänsterpartiet regeringen för att inte längre driva feministisk utrikespolitik och kopplar det till prioriteringar i utvecklingspolitiken.²⁷³ I en motion från 2025 bekräftar V att de vill återinföra feministisk utrikespolitik och att Sveriges utvecklingspolitik ska genomföras av ett uttalat jämställdhetsperspektiv.²⁷⁴

CENTERPARTIET

Vill de återinföra den feministiska utrikespolitiken? JA

Centerpartiet vill införa en liberal feministisk utrikespolitik som genomför det svenska biståndet.²⁷⁵ Centerpartiet vill att utrikespolitiken utgår från ett liberalt perspektiv där individens frihet och rättigheter står i centrum, och där feministisk utrikespolitik omfattar rätten till utbildning, hälsa, kroppslig integritet, ägande och inflytande för både kvinnor och andra grupper. De betonar att kvinnor ska ses som aktörer snarare än offer och vill stärka arbetet för jämställdhet, hbtqi-rättigheter och kvinnors ekonomiska egenmakt, även i internationella institutioner och återuppbyggnadsinsatser efter konflikter.²⁷⁶

KRISTDEMOKRATERNA

Vill de återinföra den feministiska utrikespolitiken? NEJ

Som regeringsparti står Kristdemokraterna bakom att regeringen slopade den feministiska utrikespolitiken och har aldrig uttalat stöd för att Sverige ska ha feministisk utrikespolitik. På deras utrikespolitiska sida nämns inte heller kvinnors rättigheter.²⁷⁷

MILJÖPARTIET

Vill de återinföra den feministiska utrikespolitiken? JA

Miljöpartiet är tydliga med att Sverige bör återgå till en feministisk utrikes- och utvecklingspolitik och vara en stark internationell röst för jämställdhet, demokrati och mänskliga rättigheter.²⁷⁸

LIBERALERNA

Vill de återinföra den feministiska utrikespolitiken? NEJ

Som del av regeringen var Liberalerna med och avskaffade den feministiska utrikespolitiken och de driver inte frågan om att återinföra den. På deras utrikespolitiska sida skriver dock Liberalerna att "Sverige ska vara en särskilt stark röst i frågor som är politiskt känsliga i andra länder: jämställdhet, kvinnors rätt till sin egen kropp, sin sexualitet, och rätten till fri, säker och laglig abort, samt HBTQ- personers rättigheter".²⁷⁹

²⁶⁹ <https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/feministisk-utrikespolitik>

²⁷⁰ <https://www.sd.se/wp-content/uploads/2024/01/sverigedemokraternas-principprogram-2023.pdf>

²⁷¹ <https://www.sverigesradio.se/artikel/utrikesministern-ratt-att-skrota-den-feministiska-utrikespolitiken>

²⁷² <https://moderaterna.se/var-politik/utrikespolitik/>

²⁷³ <https://www.vansterpartiet.se/var-politik/politik-a-o/utrikespolitik/>

²⁷⁴ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/en-svensk-utvecklings-och-bistandspolitik-for_hd022818/

²⁷⁵ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/bistand-i-en-ny-varldsordning_hd023570/

²⁷⁶ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/bistands-och-utvecklingspolitik_hc023168/

²⁷⁷ <https://www.kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/utrikespolitik>

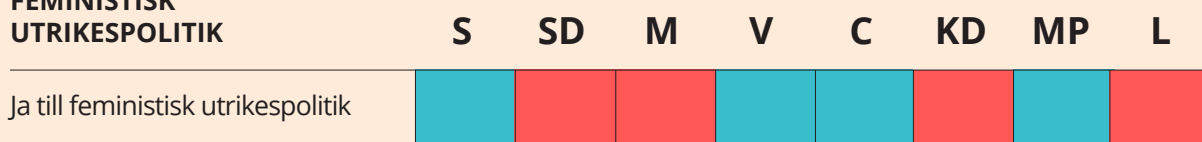
²⁷⁸ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/aterinforande-av-den-feministiska-utrikespolitiken_ha022092/

²⁷⁹ <https://www.liberalerna.se/politik/utrikespolitik>

KVINNA TILL KVINNAS

BETYG OCH ANALYS

FEMINISTISK UTRIKESPOLITIK

Det finns en tydlig skiljelinje mellan Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Centerpartiet, som alla vill återinföra politiken, och övriga partier. Dessa partier betonar att jämställdhet inte är en sidofråga utan en central del av fred, säkerhet och utveckling. Deras hållning innebär att Sverige åter skulle kunna ta en aktiv internationell roll för att stärka kvinnors rättigheter, öka kvinnors deltagande i fredsprocesser och säkerställa att bistånd och utrikespolitik systematiskt inkluderar ett jämställdhetsperspektiv.

På andra sidan står regeringspartierna Moderaterna, Liberalerna, Kristdemokraterna samt samarbetspartiet Sverigedemokraterna, som motsätter sig att återinföra den feministiska utrikespolitiken. Deras argument handlar ofta om att undvika "etiketter" och istället fokusera på innehållet i politiken. Ur Kvinna till Kvinna's perspektiv riskerar denna hållning dock att leda till att jämställdhetsfrågor nedprioriteras i praktiken, vilket också återspeglas i minskat bistånd till jämställdhet och en svagare röst i internationella forum.

Partiernas olika hållning innebär två skilda vägval: antingen en utrikespolitik där jämställdhet är tydligt prioriterad och integrerad i alla delar, eller en där den blir mer implicit och därmed riskerar att få mindre genomslag – särskilt i en tid av ökande konflikter och säkerhetspolitiskt fokus.

Källor

1. Kvinna till Kvinna (2022) Kvinna till Kvinna feministisk valkompass. Tillgänglig: <https://kvinnaatillkvinna.se/wp-content/uploads/2022/05/Kvinna-till-kvinna-feministisk-valkompass.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
2. UN Women (2023) Discussion paper: social norms, gender and development - a review of research and practice. Tillgänglig: <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2023/10/discussion-paper-social-norms-gender-and-development-a-review-of-research-and-practice> (Hämtad: 4 maj 2026).
3. HowTheyVote (2026) Vote 189914. Tillgänglig: <https://howtheyvote.eu/votes/189914> (Hämtad: 4 maj 2026).
4. Regeringskansliet (2025) Proposition 2025/26:78. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2025/12/prop.-20252678> (Hämtad: 4 maj 2026).
5. Sveriges Kvinnoorganisationer (2025) Debatt förslaget om att grundlagsskydda aborträtten både tandlöst och diskriminerande. Tillgänglig: <https://sverigeskvinnoorganisationer.se/debatt-forslaget-om-att-grundlagsskydda-abortratten-bade-tandlost-och-diskriminerande/> (Hämtad: 4 maj 2026).
6. Sveriges riksdag (u.å.) Betänkande: En grundlagsskyddad aborträtt samt utökade. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/betankande/en-grundlagsskyddad-abortratt-samt-utokade_hd01ku34/ (Hämtad: 4 maj 2026).
7. Socialdemokraterna (u.å.) Abort. Tillgänglig: <https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/abort> (Hämtad: 4 maj 2026).
8. Sveriges riksdag (2022) Motion: Barnvänlig familjerätt. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/barnvanlig-familjeratt_ha02949/html/ (Hämtad: 4 maj 2026).
9. SVT Nyheter (2025) Sd svenska kyrkan för försiktig i abortdebatten. Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/sd-svenska-kyrkan-for-forsiktig-i-abortdebatten> (Hämtad: 4 maj 2026).
10. Sveriges Radio (2026) Eu röstar om abortförslag låt kvinnor få gratis abort i grannlandet. Tillgänglig: <https://www.sverigesradio.se/artikel/eu-rostar-om-abortforstag-lat-kvinnor-fa-gratis-abort-i-grannlandet> (Hämtad: 4 maj 2026).
11. Europaparlamentet (2025) My voice my choice meps support citizens initiative on accessible abortion. Tillgänglig: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20251211IPR32167/my-voice-my-choice-meps-support-citizens-initiative-on-accessible-abortion> (Hämtad: 4 maj 2026).
12. Dagens Nyheter (2026) Sds bistånd stöttar bolsonaros abortmotståndare. Tillgänglig: <https://www.dn.se/sverige/sds-bistand-stottar-bolsonaros-abortmotstandare/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 13a. Moderaterna (u.å.) Vår politik. Tillgänglig: <https://moderaterna.se/var-politik/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 13b. Moderaterna (2022) Idéprogram. Tillgänglig: https://moderaterna.se/app/uploads/2022/01/Idéprogram_digitalt_9dec.pdf (Hämtad: 4 maj 2026).
14. Moderaterna (2024) Vi vill grundlagsskydda aborträtten i eu. Tillgänglig: <https://moderaterna.se/stockholm/artikel/vi-vill-grundlagsskydda-abortratten-i-eu/> (Hämtad: 4 maj 2026).
15. Regeringskansliet (2025) Regeringen föreslår grundlagsskyddad aborträtt och nya möjligheter att ingripa mot organiserad brottslighet. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/12/regeringen-foreslar-grundlagsskyddad-abortratt-och-nya-mojligheter-att-ingripa-mot-organiserad-brottslighet/> (Hämtad: 4 maj 2026).
16. Sveriges Radio (2013) Ny minister var kritisk till homoäktenskap. Tillgänglig: <https://www.sverigesradio.se/artikel/5648778> (Hämtad: 4 maj 2026).
17. Vänsterpartiet (u.å.) Abort. Tillgänglig: <https://www.vansterpartiet.se/var-politik/politik-a-o/abort/> (Hämtad: 4 maj 2026).
18. Sveriges riksdag (2025) Proposition: En grundlagsskyddad aborträtt samt utökade. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/proposition/en-grundlagsskyddad-abortratt-samt-utokade_hd0378/?utm (Hämtad: 4 maj 2026).
19. Centerpartiet (u.å.) Abort. Tillgänglig: <https://www.centerpartiet.se/centerpartiets-politik/centerpartiets-politik-a-o/jamstalld-het/abort> (Hämtad: 4 maj 2026).
20. Kristdemokraterna (u.å.) Abort. Tillgänglig: <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/abort> (Hämtad: 4 maj 2026).
21. SVT Nyheter (2022) Ebba busch kd bjuder in riksdagspartierna att skriva under abortkontrakt. Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/ebba-busch-kd-bjuder-in-riksdagspartierna-att-skriva-under-abortkontrakt> (Hämtad: 4 maj 2026).
22. Aftonbladet (2024) Ebba busch abort hor inte hemma i grundlagen. Tillgänglig: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/LMega4/ebba-busch-abort-hor-inte-hemma-i-grundlagen> (Hämtad: 4 maj 2026).
23. Världen idag (2023) KD-ledamöter beredda rösta nej till aborträtt i grundlagen. Tillgänglig: <https://www.varldenidag.se/nyheter/kd-ledamoter-beredda-rosta-nej-till-abortratt-i-grundlagen/393402> (Hämtad: 4 maj 2026).
24. Sveriges riksdag (2025) Proposition: En grundlagsskyddad aborträtt samt utökade. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/proposition/en-grundlagsskyddad-abortratt-samt-utokade_hd0378/ (Hämtad: 4 maj 2026).
25. ETC (2022) Kd toppen abort är avlivning. Tillgänglig: <https://www.etc.se/inrikes/kd-toppen-abort-aer-avlivning> (Hämtad: 4 maj 2026).
26. Dagens Nyheter (2022) Kd topp angav felaktiga uppgifter om sin abortsyn. Tillgänglig: <https://www.dn.se/sverige/kd-topp-angav-felaktiga-uppgifter-om-sin-abortsyn/> (Hämtad: 4 maj 2026).
27. ETC (2022) Kd topp i ledningen för abortfientlig tankesmedja. Tillgänglig: <https://www.etc.se/inrikes/kd-topp-i-ledningen-for-abortfientlig-tankesmedja> (Hämtad: 4 maj 2026).
28. Miljöpartiet (u.å.) Abort. Tillgänglig: <https://www.mp.se/politik/abort/> (Hämtad: 4 maj 2026).
29. Liberalerna (u.å.) Abort. Tillgänglig: <https://www.liberalerna.se/politik/abort> (Hämtad: 4 maj 2026).
30. Roks (2022) Roks nya studie mäns våld mot kvinnor har ökat de senaste 20 åren. Tillgänglig: <https://roks.se/aktuellt/nyheter/roks-nya-studie-mans-vald-mot-kvinnor-har-okat-de-senaste-20-aren> (Hämtad: 4 maj 2026).
31. Brottsförebyggande rådet (2025) 2025 04 25 brottsutvecklingen till och med 2024. Tillgänglig: <https://bra.se/rapporter/arkiv/2025-04-25-brottsutvecklingen-till-och-med-2024> (Hämtad: 4 maj 2026).
32. Brottsförebyggande rådet (u.å.) Sexualbrott. Tillgänglig: <https://bra.se/amnen/sexualbrott> (Hämtad: 4 maj 2026).
33. Jämställdhetsmyndigheten (u.å.) Våldsförebyggande arbete. Tillgänglig: <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/mans-vald-mot-kvinnor/att-forebygga-mans-vald-mot-kvinnor/valdsforebyggande-arbete/> (Hämtad: 4 maj 2026).
34. MÅN (u.å.) Förebygga våld. Tillgänglig: <https://mfj.se/vara-fragor1/vara-fragor/forebygga-vald> (Hämtad: 4 maj 2026).
35. WHO (2010) WHO-rapport. Tillgänglig: <https://iris.who.int/server/api/core/bitstreams/986454cc-6871-40cf-bdeb-32fb0e96d58b/content> (Hämtad: 4 maj 2026).
36. Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck (u.å.) Vad är hedersrelaterat våld och förtryck. Tillgänglig: <https://nshrv.jamstalldhetsmyndigheten.se/hedersrelaterat-vald-och-fortryck/vad-ar-hedersrelaterat-vald-och-fortryck/> (Hämtad: 4 maj 2026).
37. Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck (u.å.) Vanliga frågor och svar om hedersrelaterat våld och förtryck. Tillgänglig: <https://nshrv.jamstalldhetsmyndigheten.se/hedersrelaterat-vald-och-fortryck/vanliga-fragor-och-svar-om-hedersrelaterat-vald-och-fortryck/> (Hämtad: 4 maj 2026).
38. Roks (2025) Tillståndsplikten folder 2025. Tillgänglig: <https://roks.se/assets/files/Tillsta%CC%8Andsplikten-folder-2025.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
39. Sveriges riksdag (2024) Motion: Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Tillgänglig: <https://data.riksdagen.se/fil/A4500671-FB81-41B9-AED3-CAF98B802D47> (Hämtad: 4 maj 2026).
40. SVT Nyheter (2026) 37 kvinnojourer har fått stänga. Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/37-kvinnjourer-har-fatt-stanga> (Hämtad: 4 maj 2026).

- 41.** Socialdemokraterna (2026) S lägger fram fyra förslag för att stoppa mäns våld mot kvinnor. Tillgänglig: <https://www.socialdemokraterna.se/nyheter/nyheter/2026-01-20-s-lagger-fram-fyra-forslag-for-att-stoppa-mans-vald-mot-kvinnor> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 42.** Socialdemokraterna (2022) 2022 09 03 reformer för att stoppa hedersrelaterat våld och förtryck. Tillgänglig: <https://www.socialdemokraterna.se/nyheter/nyheter/2022-09-03-reformer-for-att-stoppa-hedersrelaterat-vald-och-fortryck> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 43.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Jämställdhet och mäns våld mot kvinnor. Tillgänglig: <https://data.riksdagen.se/fil/DB63F576-E13E-45B1-937A-1BDCDF7126CB> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 44.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Jämställdhet och mäns våld mot kvinnor. Tillgänglig: <https://data.riksdagen.se/fil/DB63F576-E13E-45B1-937A-1BDCDF7126CB> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 45.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Kvinnojourernas möjlighet att bedriva skyddade. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/kvinnojourernas-mojlighet-att-bedriva-skyddade_hd021356/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 46.** Socialdemokraterna (u.å.) Våld i nära relationer. Tillgänglig: <https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o-vald-i-nara-relationer> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 47.** Socialdemokraterna (2026) S lägger fram fyra förslag för att stoppa mäns våld mot kvinnor. Tillgänglig: <https://www.socialdemokraterna.se/nyheter/nyheter/2026-01-20-s-lagger-fram-fyra-forslag-for-att-stoppa-mans-vald-mot-kvinnor> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 48.** Socialdemokraterna (2025) 2025 01 20 s vill se nytt jämställdhetspolitiskt mal. Tillgänglig: <https://www.socialdemokraterna.se/nyheter/nyheter/2025-01-20-s-vill-se-nytt-jamstalldhetspolitiskt-mal> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 49.** Socialdemokraterna (2025) 2025 01 20 s vill se nytt jämställdhetspolitiskt mal. Tillgänglig: <https://www.socialdemokraterna.se/nyheter/nyheter/2025-01-20-s-vill-se-nytt-jamstalldhetspolitiskt-mal> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 50.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Jämställdhet och mäns våld mot kvinnor. Tillgänglig: <https://data.riksdagen.se/fil/DB63F576-E13E-45B1-937A-1BDCDF7126CB> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 51.** Sveriges riksdag (2024) Motion: Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Tillgänglig: <https://data.riksdagen.se/fil/A4500671-FB81-41B9-AED3-CAF98B802D47> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 52.** Sveriges riksdag (2024) Motion: Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Tillgänglig: <https://data.riksdagen.se/fil/A4500671-FB81-41B9-AED3-CAF98B802D47> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 53.** Svenska Dagbladet (2026) Sd vill se haverikommission om aldrevaldtakter. Tillgänglig: <https://www.svd.se/a/7p7rkv/sd-vill-se-haverikommission-om-aldrevaldtakter> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 54.** Sveriges riksdag (2024) Motion: Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/mans-vald-mot-kvinnor-och-vald-i-nara-relationer_hc021414/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 55.** Sveriges riksdag (2024). Motion: Krafttag mot hedersrelaterat våld och förtryck. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/krafttag-mot-hedersrelaterat-vald-och-fortryck_hc021413/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 56.** Regeringskansliet (2024) Mäns våld mot kvinnor måste bekämpas med samma kraft som gängkriminaliteten. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/artiklar/2024/03/mans-vald-mot-kvinnor-maste-bekampas-med-samma-kraft-som-gangkriminaliteten/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 57.** Regeringskansliet (2026) Statsministern inrättar ett råd för kvinnofrid. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2026/01/statsministern-inrattar-ett-rad-for-kvinnofrid/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 58.** Regeringskansliet (2026) Frihet från våld, förtryck och utnyttjande. <https://www.regeringen.se/contentassets/7e9c8191bbe94a91aada09bfdd56e97a/frihet-fran-vald-fortryck-och-utnyttjande-utdrag-ur-en-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-utnyttjande-i-prostitution-och-manniskohandel-samt-hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 59.** Regeringskansliet (2025) Ökade resurser till kvinno- och tjejjourer. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/09/okade-resurser-till-kvinno--och-tjejjourer/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 60.** Sveriges Radio (2025) Ministerns svar nar skyddade boenden stangs nodvandiga lagkrav. Tillgänglig: <https://www.sverigesradio.se/artikel/ministerns-svar-nar-skyddade-boenden-stangs-nodvandiga-lagkrav> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 61.** Moderaterna (u.å.) Jämställdhet. Tillgänglig: <https://moderaterna.se/var-politik/jamstalldhet/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 62.** Regeringskansliet (2026) Frihet från våld, förtryck och utnyttjande. <https://www.regeringen.se/contentassets/7e9c8191bbe94a91aada09bfdd56e97a/frihet-fran-vald-fortryck-och-utnyttjande-utdrag-ur-en-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-utnyttjande-i-prostitution-och-manniskohandel-samt-hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 63.** Moderaterna (u.å.) Hedersrelaterat våld och förtryck måste bekämpas med full kraft. Tillgänglig: <https://moderaterna.se/nyhet/hedersrelaterat-vald-och-fortryck-maste-bekampas-med-full-kraft/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 64.** Regeringskansliet (2026). Frihet från våld, förtryck och utnyttjande. <https://www.regeringen.se/contentassets/7e9c8191bbe94a91aada09bfdd56e97a/frihet-fran-vald-fortryck-och-utnyttjande-utdrag-ur-en-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-utnyttjande-i-prostitution-och-manniskohandel-samt-hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 65.** Regeringskansliet (2025) Nytt delmal för att bekämpa hedersvaldet. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/01/nytt-delmål-for-att-bekämpa-hedersvaldet/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 66.** Regeringskansliet (2026) Frihet från våld, förtryck och utnyttjande. <https://www.regeringen.se/contentassets/7e9c8191bbe94a91aada09bfdd56e97a/frihet-fran-vald-fortryck-och-utnyttjande-utdrag-ur-en-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-utnyttjande-i-prostitution-och-manniskohandel-samt-hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 67.** Moderaterna (2026) Hedersrelaterat våld och förtryck måste bekämpas med full kraft. Tillgänglig: <https://moderaterna.se/nyhet/hedersrelaterat-vald-och-fortryck-maste-bekampas-med-full-kraft/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 68.** Vänsterpartiet (u.å.) Mäns våld mot kvinnor. Tillgänglig: <https://www.vansterpartiet.se/var-politik/politik-a-o/mans-vald-mot-kvinnor/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 69.** Sveriges riksdag (2024) Mäns våld mot kvinnor och andra former av våld i nära relationer. Tillgänglig: <https://data.riksdagen.se/fil/2E307FE6-EAD2-4203-889E-5FF779490055> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 70.** Sveriges riksdag (2024) Motion: Mäns våld mot kvinnor och andra former av våld i nära relationer. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/mans-vald-mot-kvinnor-och-andra-former-av-vald-i-hc021925/html/#_Toc200616858 (Hämtad: 4 maj 2026).
- 71.** Sveriges riksdag (2024) Mäns våld mot kvinnor och andra former av våld i nära relationer. Tillgänglig: <https://data.riksdagen.se/fil/2E307FE6-EAD2-4203-889E-5FF779490055> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 72.** Sveriges riksdag (2021) Motion: Mäns våld mot kvinnor och andra former av våld i nära relationer. Tillgänglig: <https://data.riksdagen.se/fil/4032A06B-D1CC-4EFD-A1C2-37ED2C42067D> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 73.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Åtgärder för att stoppa mäns våld mot kvinnor och. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/atgarder-for-att-stoppa-mans-vald-mot-kvinnor-och_hd022782/html/#_Toc228362521 (Hämtad: 4 maj 2026).
- 74.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Utgiftsområde 13 integration och jämställdhet. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/utgiftsomrade-13-integration-och-jamstalldhet_hd023738/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 75.** Centerpartiet (u.å.) Mäns våld mot kvinnor. Tillgänglig: <https://www.centerpartiet.se/centerpartiets-politik/centerpartiets-politik-a-o/lag-och-ratt/mans-vald-mot-kvinnor> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 76.** Centerpartiet (2026) Centerpartiets budgetmotion 2026. Tillgänglig: [https://www.centerpartiet.se/download/18.3faeb63c-19c2c67585c10ef3/1770652277509/Centerpartiets_budgetmotion_2026_webb%20\(1\).pdf](https://www.centerpartiet.se/download/18.3faeb63c-19c2c67585c10ef3/1770652277509/Centerpartiets_budgetmotion_2026_webb%20(1).pdf) (Hämtad: 4 maj 2026).
- 77.** Centerpartiet (2026) Tomma ord från regeringen raddar inga kvinnoliv. Tillgänglig: <https://www.centerpartiet.se/nyheter/>

- aktiv-2026/2026-03-08-tomma-ord-fran-regeringen-raddar-inga-kvinnoliv (Hämtad: 4 maj 2026).
- 78.** Sveriges riksdag (2020) Motion: Våld i nära relation – ett samhällsproblem. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/vald-i-nara-relation-ett-samhallsproblem_h8022958/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 79.** Sveriges riksdag (2024) Motion: med anledning av prop. 2024/25:123 Kontaktförbud – ett utökad skydd för utsatta personer. Tillgänglig: <https://data.riksdagen.se/fil/F5A0C3D1-A0BB-4D6B-AC78-A4008B789C59> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 80.** Centerpartiet (u.å.) Hedersrelaterat våld och förtryck. Tillgänglig: <https://www.centerpartiet.se/centerpartiets-politik/centerpartiets-politik-a-o/lag-och-ratt/hedersrelaterat-vald-och-fortryck> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 81.** Kristdemokraterna (u.å.) Jämställdhet. Tillgänglig: <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politikomraden/jamstallldhet> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 82.** Kristdemokraterna (u.å.) Våld i nära relationer. Tillgänglig: <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/vald-i-nara-relationer> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 83.** Regeringskansliet (2026) Statsministern inrättar ett rad för kvinnofrid. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2026/01/statsministern-inrattar-ett-rad-for-kvinnofrid/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 84.** Regeringskansliet (2026) Frihet från våld, förtryck och utnyttjande. <https://www.regeringen.se/contentassets/7e9c8191bbe94a91aada09bfdd56e97a/frihet-fran-vald-fortryck-och-utnyttjande-utdrag-ur-en-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-utnyttjande-i-prostitution-och-manniskohandel-samt-hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 85.** Kristdemokraterna (u.å.) Våld i nära relationer. Tillgänglig: <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/vald-i-nara-relationer> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 86.** Regeringskansliet (2026) Frihet från våld, förtryck och utnyttjande. <https://www.regeringen.se/contentassets/7e9c8191bbe94a91aada09bfdd56e97a/frihet-fran-vald-fortryck-och-utnyttjande-utdrag-ur-en-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-utnyttjande-i-prostitution-och-manniskohandel-samt-hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 87.** Kristdemokraterna (u.å.) Kvinnojourer. Tillgänglig: <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/kvinnjourer> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 88.** Regeringskansliet (2025) Ökade resurser till kvinno och tjejjourer. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/09/okade-resurser-till-kvinno--och-tjejjourer/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 89.** Kristdemokraterna (u.å.) Hedersrelaterat våld. Tillgänglig: <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/hedersrelaterat-vald> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 90.** Regeringskansliet (2026). Frihet från våld, förtryck och utnyttjande. <https://www.regeringen.se/contentassets/7e9c8191bbe94a91aada09bfdd56e97a/frihet-fran-vald-fortryck-och-utnyttjande-utdrag-ur-en-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-utnyttjande-i-prostitution-och-manniskohandel-samt-hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 91.** Regeringskansliet (2025) Nytt delmal för att bekämpa hedersvaldet. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/01/nytt-delmal-for-att-bekampa-hedersvaldet/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 92.** Miljöpartiet (u.å.) Våldet i hemmen måste tas pa samma allvar som våldet pa gatan. Tillgänglig: <https://www.mp.se/just-nu/valdet-i-hemmen-maste-tas-pa-samma-allvar-som-valdet-pa-gatan/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 93.** Miljöpartiet (u.å.) Jämställdhet. Tillgänglig: <https://www.mp.se/politik/jamstallldhet/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 94.** Miljöpartiet (2025) Våldet i hemmen måste tas pa samma allvar som våldet pa gatan. Tillgänglig: <https://www.mp.se/just-nu/valdet-i-hemmen-maste-tas-pa-samma-allvar-som-valdet-pa-gatan/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 95.** Sveriges riksdag (2023) Motion: Med anledning av prop 2023/24:31 starkta. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/med-anledning-av-prop-2023/24:31-starkta_hb022783/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 96.** Sveriges riksdag (2024) Motion: Åtgärder för att bekämpa mäns våld mot kvinnor. Tillgänglig: <https://data.riksdagen.se/fil/0D-C8ED85-F191-440E-A26E-7E4628BFB8FC> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 97.** Miljöpartiet (u.å.) Jämställdhet. Tillgänglig: <https://www.mp.se/politik/jamstallldhet/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 98.** Sveriges riksdag (2023) Motion: Stärkt arbete mot hedersrelaterat våld och. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/starkt-arbete-mot-hedersrelaterat-vald-och_hb02924/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 99.** Liberalerna (u.å.) Jämställdhet. Tillgänglig: <https://www.liberalerna.se/politik/jamstallldhet> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 100.** Liberalerna (2025) Liberalernas partiprogram 2025. Tillgänglig: <https://www.liberalerna.se/wp-content/uploads/liberalernas-partiprogram-2025.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 101.** Regeringskansliet (2026) Statsministern inrättar ett rad för kvinnofrid. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2026/01/statsministern-inrattar-ett-rad-for-kvinnofrid/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 102.** Regeringskansliet (2026). Frihet från våld, förtryck och utnyttjande. <https://www.regeringen.se/contentassets/7e9c8191bbe94a91aada09bfdd56e97a/frihet-fran-vald-fortryck-och-utnyttjande-utdrag-ur-en-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-utnyttjande-i-prostitution-och-manniskohandel-samt-hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 103.** Liberalerna (u.å.) Jämställdhet. Tillgänglig: <https://www.liberalerna.se/politik/jamstallldhet> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 104.** Regeringskansliet (2025) Ökade resurser till kvinno och tjejjourer. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/09/okade-resurser-till-kvinno--och-tjejjourer/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 105.** Liberalerna (u.å.) Jämställdhet. Tillgänglig: <https://www.liberalerna.se/politik/jamstallldhet> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 106.** Liberalerna (u.å.) Liberalerna en haverikommission för varje dödad kvinna. Tillgänglig: <https://www.liberalerna.se/simona-mohamsson/liberalerna-en-haverikommission-for-varje-dodad-kvinna#:~:text=Liberalerna%20vill%20se%20en%20nollvision,%C3%B6r%20det%20d%C3%B6dliga%20kinnov%C3%A5ldet%20omfattar> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 107.** Regeringskansliet (2026). Frihet från våld, förtryck och utnyttjande. <https://www.regeringen.se/contentassets/7e9c8191bbe94a91aada09bfdd56e97a/frihet-fran-vald-fortryck-och-utnyttjande-utdrag-ur-en-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-utnyttjande-i-prostitution-och-manniskohandel-samt-hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 108.** Liberalerna (u.å.) Hedersrelaterat våld och förtryck. Tillgänglig: <https://www.liberalerna.se/politik/hedersrelaterat-vald-och-fortryck> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 109.** Regeringskansliet (2026). Frihet från våld, förtryck och utnyttjande. <https://www.regeringen.se/contentassets/7e9c8191bbe94a91aada09bfdd56e97a/frihet-fran-vald-fortryck-och-utnyttjande-utdrag-ur-en-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-utnyttjande-i-prostitution-och-manniskohandel-samt-hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 110.** Regeringskansliet (2025) Nytt delmal för att bekämpa hedersvaldet. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/01/nytt-delmal-for-att-bekampa-hedersvaldet/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 111.** Instagram (2026) Inlägg från unizonjourer. Tillgänglig: <https://www.instagram.com/unizonjourer/p/DXEikFMfXe/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 112.** Sveriges Kvinnoorganisationer (u.å.) Bilen vinnare och kvinnor förlorare i regeringens vårbudget. Tillgänglig: <https://sverigeskvinnoorganisationer.se/bilen-vinnare-och-kvinnor-forlorare-i-regeringens-varbudget/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 113.** Roks (2026) Roks kommenterar ny nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor. Tillgänglig: <https://roks.se/aktuellt/nyheter/roks-kommenterar-ny-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 114.** SVT Nyheter (2026) Kritiken mot regeringens nya strategi leder inte till trygghet. Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/kritiken-mot-regeringens-nya-strategi-leder-inte-till-trygghet> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 115.** Länsstyrelsen (2025) Omvärldsanalys hrv 2025. Tillgänglig: <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.1dda0708198e5f->

- 6fa81fc2c/1756362295585/omvarldsanalys-hrv-2025.pdf (Hämtad: 4 maj 2026).
- 116.** Regeringskansliet (2026). Frihet från våld, förtryck och utnyttjande. <https://www.regeringen.se/contentassets/7e9c8191bbe94a91aada09bfd56e97a/frihet-fran-vald-fortryck-och-utnyttjande-utdrag-ur-en-nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-utnyttjande-i-prostitution-och-manniskohandel-samt-hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 117.** RFSU (2025) Stoppa nedmonteringen av sexualundervisningen. Tillgänglig: <https://www.rfsu.se/om-rfsu/press/pressmeddelanden/2025/stoppa-nedmonteringen-av-sexualundervisningen/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 118.** Sveriges Kvinnoorganisationer (u.å.) Bilen vinnare och kvinnor förlorare i regeringens vårbudget. Tillgänglig: <https://sverigeskvinnoorganisationer.se/bilen-vinnare-och-kvinnor-forlorare-i-regeringens-varbudget/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 119.** Europarådet (2024) First thematic evaluation report on building trust by delivering support. Tillgänglig: <https://rm.coe.int/first-thematic-evaluation-report-on-building-trust-by-delivering-suppo/1680b29c62> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 120.** Brottsförebyggande rådet (u.å.) Hatbrottsstatistik. Tillgänglig: <https://bra.se/statistik/statistik-om-rattsvasendet/hatbrottsstatistik> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 121.** Omni (2025) Varnar: Homofobi allt vanligare i svenska skolor. Tillgänglig: <https://omni.se/varnar-homofobi-allt-vanligare-i-svenska-skolor/a/Rz35Pa> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 122.** QX (2025) Sd vill avskaffa hetsskyddet för homo bi och transpersoner. Tillgänglig: <https://www.qx.se/samhalle/sverige/15370224/sd-vill-avskaffa-hetsskyddet-for-homo-bi-och-transpersoner/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 123.** Equaldex (2025) 2025. Tillgänglig: <https://www.equaldex.com/timeline/2025> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 124.** Aftonbladet (2023) Sd politikerns utspel mot dragqueenartisten hor inte hemma i sverige. Tillgänglig: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/zEoKdb/sd-politikerns-utspelet-mot-dragqueenartisten-hor-inte-hemma-i-sverige> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 125.** SVT Nyheter (2022) Sd politiker stoppar sagostund i trelleborg. Tillgänglig: <https://www.svt.se/kultur/sd-politiker-stoppar-sagostund-i-trelleborg> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 126.** The Guardian (2023) Us states attack drag shows lgbtq rights. Tillgänglig: <https://www.theguardian.com/world/2023/sep/19/us-states-attack-drag-shows-lgbtq-rights> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 127.** RFSU (u.å.) Alarmerande attityder mot hbtqi personer i ny rapport rfsu kraver åtgärder. Tillgänglig: <https://www.rfsu.se/aktuellt/alarmerande-attityder-mot-hbtqi-personer-i-ny-rapport-rfsu-kraver-atgarder/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 128.** RFSU (2026) Konststillhörighetslagen en historia. Tillgänglig: <https://www.rfsu.se/verksamhet/trans/konstillhorighetslagen-en-historia/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 129.** Aftonbladet (2026) Som utlovat nu utvärderar vi konststillhörighetslagen. Tillgänglig: <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/5p63ab/som-utlovat-nu-utvarderar-vi-konstillhorighetslagen> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 130.** Aftonbladet (2026) Nu lämnar jag tillbaka moderaternas hbtq pris. Tillgänglig: <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/6qz5gO/nu-lamnar-jag-tillbaka-moderaternas-hbtq-pris> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 131.** Socialdemokraterna (u.å.) Hbtq. Tillgänglig: <https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/hbtq-> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 132.** Sveriges riksdag (2023) Motion: Kriminalisering av omvändelseförsök. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/kriminalisering-av-omvandelseforsok_hb021010/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 133.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Konststillhörighetslagen. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/konstillhorighetslagen_hd023089/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 134.** SVT Nyheter (2025) Sd topp vill begränsa hets mot folkgrupp ska inte gälla sexuell läggning eller tro. Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/smaland/sd-topp-vill-begransa-hets-mot-folkgrupp-ska-inte-galla-sexuell-laggning-eller-tro/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 135.** QX (2023) Sds gabriel kroon berättar varför han vill slopa hbtq satsningar för unga. Tillgänglig: [https://www.qx.se/samhalle/241916/sds-gabriel-kroon-berattar-varfor-han-vill-slopa-hbtq-](https://www.qx.se/samhalle/241916/sds-gabriel-kroon-berattar-varfor-han-vill-slopa-hbtq-satsningar-for-unga/)
- satsningar-for-unga/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 136.** RFSU (2022) Attacker och tystnad om hotet mot hbtq och srhr frågor. Tillgänglig: <https://www.rfsu.se/vad-vi-gor/i-sverige/rapporter-och-undersokningar/attacker-och-tystnad--om-hotet-mot-hbtq--och-srhr-fragor/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 137.** QX (2019) Hbti fria zoner fördöms av europaparlamentet men sd vill inte ta stallning. Tillgänglig: <https://www.qx.se/samhalle/192154/hbti-fria-zoner-fordoms-av-europaparlamentet-men-sd-vill-inte-ta-stallning/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 138.** SVT Nyheter (2026) Moderaterna vill se över konststillhörighetslagen. Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/moderaterna-vill-se-over-konstillhorighetslagen> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 139.** Moderaterna (u.å.) Hbtq. Tillgänglig: <https://moderaterna.se/var-politik/hbtq/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 140.** Sveriges riksdag (2024) Motion: Omvandelseterapi riktad mot hbtqi personer. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/omvandelseterapi-riktad-mot-hbtqi-personer_hc021968/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 141.** Sveriges riksdag (2024) Motion: Åtgärder för att minska hat mot hbtq personer. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/atgarder-for-att-minska-hat-mot-hbtq-personer_hc021946/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 142.** Vänsterpartiet (u.å.) Hbtqi. Tillgänglig: <https://www.vansterpartiet.se/var-politik/politik-a-o/hbtqi/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 143.** Sveriges riksdag (2022) Motion: Hbtqi frågor i världen. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/hbtqi-fragor-i-varlden_ha0253/html/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 144.** Centerpartiet (u.å.) Hbtqi. Tillgänglig: <https://www.centerpartiet.se/centerpartiets-politik/centerpartiets-politik-a-o/diskriminering/hbtqi> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 145.** Omni (2025) Centerpartiet: Inför ett tredje juridiskt kön. Tillgänglig: <https://omni.se/centerpartiet-infor-ett-tredje-juridiskt-kon/a/wgqGyG> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 146.** Sveriges riksdag (2024) Motion: Familjerätt socialtjänst hbtqi frågor och. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/familjeratt-socialtjanst-hbtqi-fragor-och_hc022951/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 147.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Konststillhörighetslagen. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/konstillhorighetslagen_hd023463/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 148.** QX (2025) Ebba busch vill backa konststillhörighetsbandet. Tillgänglig: <https://www.qx.se/samhalle/sverige/15370271/ebba-busch-vill-backa-konstillhorighetsbandet/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 149.** Sveriges riksdag (2025) Sverige förtjänar bättre – Miljöpartiets budgetmotion för 2026. Tillgänglig: <https://data.riksdagen.se/dokument/HD023770.html> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 150.** QX (2026) Busch trappar upp striden om transkvinnor och vill mota andersson. Tillgänglig: <https://www.qx.se/samhalle/sverige/15380582/busch-trappar-upp-striden-om-transkvinnor-och-vill-mota-andersson/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 151.** ETC (2022) Kd topp i ledningen foer abortfientlig tankesmedja. Tillgänglig: <https://www.etc.se/inrikes/kd-topp-i-ledningen-foer-abortfientlig-tankesmedja> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 152.** Claphaminstitutet (2012) Tvangssterilisering är en felformulerad problemställning. Tillgänglig: <https://claphaminstitutet.se/tvangssterilisering-ar-en-felformulerad-problemstallning/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 153.** Dagens Samhälle (u.å.) Kristen moralpanik om pride claphaminstitutet. Tillgänglig: <https://www.dagensamhalle.se/samhalle-och-valfard/sjukvard/kristen-moralpanik-om-pride-claphaminstitutet/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 154.** Miljöpartiet (u.å.) Hbtq. Tillgänglig: <https://www.mp.se/politik/hbtq/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 155.** Sveriges riksdag (u.å.) Motion: Förbud mot omvändelseförsök. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/forbud-mot-omvandelseforsok_hd023528/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 156.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Hbtqi personers utsatthet i sverige och världen. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/hbtqi-personers-utsatthet-i-sverige-och-varlden_hd021505/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 157.** Liberalerna (u.å.) Hbtqi. Tillgänglig: <https://www.liberalerna.se/politik/hbtqi> (Hämtad: 4 maj 2026).

- 158.** SVT Nyheter (2024) Ministern öppnar för ny lag mot omvändelseförsök. Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/ministern-oppar-for-ny-lag-mot-omvandelseforsok> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 159.** Försäkringskassan (2016) Det som är bra delar män lika pa. Tillgänglig: <https://www.forsakringskassan.se/privatperson/foralder/det-som-ar-bra-delar-man-lika-pa#:~:text=2016%20tog%20mammor%20ut%20cirka,sitt%20uttag%20till%2031%20procent> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 160.** Socialdemokraterna (u.å.) Föräldraförsäkring. Tillgänglig: <https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/foraldrasfor-sakring/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 161.** Sveriges riksdag (2024) Motion: Individualiserad föräldraförsäkring. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/individualiserad-foraldrasfor-sakring_hc021800/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 162.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Individualiserad föräldraförsäkring. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/individualiserad-foraldrasfor-sakring_hd021912/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 163.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Avskaffande av kvotering i föräldraförsäkringen. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/avskaffande-av-kvotering-i-foraldrasfor-sakringen_hd02138/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 164.** Sverigedemokraterna (2024) Sverigedemokraternas principprogram 2023. Tillgänglig: <https://www.sd.se/wp-content/uploads/2024/01/sverigedemokraternas-principprogram-2023.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 165.** Moderaterna (2023) Moderaterna driver valfrihet i föräldraförsäkringen. Tillgänglig: <https://moderaterna.se/nyhet/moderaterna-driver-valfrihet-i-foraldrasfor-sakringen/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 166.** Moderaterna (u.å.) Jämställdhet. Tillgänglig: <https://moderaterna.se/var-politik/jamstalldhet/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 167.** Vänsterpartiet (u.å.) Föräldraförsäkringen. Tillgänglig: <https://www.vansterpartiet.se/var-politik/politik-a-o/foraldrasfor-sakringen/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 168.** Centerpartiet (u.å.) Föräldraförsäkring. Tillgänglig: <https://www.centerpartiet.se/centerpartiets-politik/centerpartiets-politik-a-o/familj/foraldrasfor-sakring> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 169.** Kristdemokraterna (u.å.) Föräldraförsäkring. Tillgänglig: <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/foraldrasfor-sakring> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 170.** Sveriges Radio (u.å.) Kristdemokraterna pappamanader bor avskaffas. Tillgänglig: <https://www.sverigesradio.se/artikel/kristdemokraterna-pappamanader-bor-avskaffas> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 171.** Miljöpartiet (u.å.) Jämställdhet. Tillgänglig: <https://www.mp.se/politik/jamstalldhet/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 172.** Liberalerna (u.å.) Familjepolitik. Tillgänglig: <https://www.liberalerna.se/politik/familjepolitik> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 173.** Sveriges Radio (2026) L vill införa en fjärde pappamanad. Tillgänglig: <https://www.sverigesradio.se/artikel/l-vill-infora-en-fjarde-pappamanad> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 174.** Sveriges Kvinnoorganisationer (u.å.) Debatt lönegapet mellan män och kvinnor ökar igen. Tillgänglig: <https://sverigeskvinnoorganisationer.se/debatt-lonegapet-mellan-man-och-kvinnor-okar-igen/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 175.** SCB (u.å.) Statistikdatabasen. Tillgänglig: https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_AM__AM0110__AM0110A/LonYrkeRegion4AN/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 176.** SCB (u.å.) Statistikdatabasen. Tillgänglig: https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_LE__LE0201__LE0201EKO/Tema22/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 177.** LO (2023) Sveriges jämställdhetsbarometer. Tillgänglig: https://www.lo.se/media/vzok0w5d/sveriges_jamstalldhetsbarometer_2023.pdf (Hämtad: 4 maj 2026).
- 178.** Jämställdhetsinstitutet (2026) Rapport. Tillgänglig: <https://www.jamstalldhetsinstitutet.se/rapport/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 179.** SCB (2024) Lathund2024. Tillgänglig: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning-och-levnadsforhallanden/jamstalldhet/jamstalldhetsstatistik/produktrelaterat/rapporter/lathund2024/#Obetalt-hem--och-omsorgsarbete-6> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 180.** Plussa (u.å.) Föräldrafällan. Tillgänglig: <https://www.plussa.app/ordlista/foraldrasfallan> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 181.** Försäkringskassan (u.å.) Statistikdatabas. Tillgänglig: <https://www.forsakringskassan.se/statistik-och-analys/statistikdatabas#!/sjuk/sjp-pagaende-sjukfall-diagnos-alder-langd/SJPPagSjukfallAlder> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 182.** TT (2025) Yrkena där män är sjuk mest statistik för alla yrken. Tillgänglig: <https://via.tt.se/pressmeddelande/4016241/yrkena-dar-man-ar-sjuk-mest-statistik-for-alla-yrken?publishe-rid=277952&lang=sv> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 183.** TV4 (2025) Här är yrkena där flest sjukskriver sig se listan. Tillgänglig: <https://www.tv4.se/artikel/52K4Lj2TrFzABXKb15tLr0/haer-aer-yrkena-daer-flest-sjukskriver-sig-se-listan> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 184.** Försäkringskassan (2024) 2024 11 18 rekordmanga sjukskrivs för stress. Tillgänglig: <https://www.forsakringskassan.se/nyhetsarkiv/nyheter-press/2024-11-18-rekordmanga-sjukskrivs-for-stress> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 185.** SCB (2024) Lathund2024. Tillgänglig: <http://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning-och-levnadsforhallanden/jamstalldhet/jamstalldhetsstatistik/produktrelaterat/rapporter/lathund2024/#Tidsanvandning-6.2> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 186.** Sveriges Kvinnoorganisationer (u.å.) Sveriges regering motarbetar jämställda löner vill omförhandla eus lonetransparensdirektiv. Tillgänglig: <https://sverigeskvinnoorganisationer.se/sveriges-regering-motarbetar-jamstallda-loner-vill-omforhandla-eus-lonetransparensdirektiv/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 187.** SVT Nyheter (2025) S vill se kortare arbetstid men säger nej till lagstiftning. Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/s-vill-se-kortare-arbetstid-men-sager-nej-till-lagstiftning> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 188.** Socialdemokraterna (u.å.) Pension. Tillgänglig: <https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/pension> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 189.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Jämställdhet och mäns våld mot kvinnor. Tillgänglig: <https://data.riksdagen.se/fil/DB63F576-E13E-45B1-937A-1BDCDF7126CB> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 190.** Socialdemokraterna (2025) Socialdemokraternas partiprogram 2025.pdfs.26. Tillgänglig: <https://www.socialdemokraterna.se/download/18.66b0e5c8197581879ca15ce/1749742402637/Socialdemokraternas%20partiprogram%202025.pdfs.26> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 191.** Socialdemokraterna (u.å.) Jobben. Tillgänglig: <https://www.socialdemokraterna.se/vart-parti/lattlast/klimatet-och-miljon/jobben> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 192.** SVT Nyheter (2024) S öppnar för kortare arbetsvecka med bibehållen lön. Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/s-oppnar-for-kortare-arbetsvecka-med-bibehallen-lon> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 193.** Sverigedemokraterna (u.å.) Sverige för äldre. Tillgänglig: <https://www.sd.se/vad-vi-vill/sverige-for-aldre/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 194.** Moderaterna (u.å.) Jobb och arbetsmarknad. Tillgänglig: <https://moderaterna.se/var-politik/jobb-och-arbetsmarknad/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 195.** Moderaterna (u.å.) Aldres villkor och pensioner. Tillgänglig: <https://moderaterna.se/var-politik/aldres-villkor-och-pensioner/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 196.** Vänsterpartiet (u.å.) Arbetstidsförkortning. Tillgänglig: <https://www.vansterpartiet.se/var-politik/politik-a-o/arbetstidsforkortning/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 197.** Vänsterpartiet (2022) Pensionssystemet. Tillgänglig: <https://www.vansterpartiet.se/wp-content/uploads/2022/08/pensionssystemet.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 198.** Vänsterpartiet (u.å.) Frågor och svar garantitillägget. Tillgänglig: <https://www.vansterpartiet.se/pensionerna-maste-upp-2/fragor-och-svar-garantitillagget/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 199.** Vänsterpartiet (u.å.) Feminism. Tillgänglig: <https://www.vansterpartiet.se/var-politik/politik-a-o/feminism/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 200.** Arbetet (2026) Kortare arbetstid kan bli valfraga när näringslivet säger tvarnej. Tillgänglig: <https://arbetet.se/2026/02/05/kortare-arbetstid-kan-bli-valfraga-nar-naringslivet-sager-tvarnej/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 201.** Expressen (2024) C topp kortad arbetstid hindrar samarbete med S. Tillgänglig: <https://www.expressen.se/nyheter/sverige/c-topp-kortad-arbetstid-hindrar-samarbete-med-s/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 202.** Centerpartiet (u.å.) Pensioner. Tillgänglig: <https://www.centerpartiet.se/centerpartiets-politik/centerpartiets-politik-a-o/trygghetssystem/pensioner> (Hämtad: 4 maj 2026).

- 203.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Arbetsmarknad. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/arbetsmarknad_hd023191/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 204.** SVT Nyheter (2024) S öppnar för kortare arbetsvecka med bibehållen lön. Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/s-oppnar-for-kortare-arbetsvecka-med-bibehallen-lon> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 205.** Sveriges riksdag (2024) Motion: Jämställda pensioner. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/jamstallda-pensioner_hc021662/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 206.** Kristdemokraterna (u.å.) Pension. Tillgänglig: <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/pension> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 207.** Miljöpartiet (2025) Dags för en frihetsreform sverige är redo för kortare arbetstid. Tillgänglig: <https://www.mp.se/just-nu/dags-for-en-frihetsreform-sverige-ar-redo-for-kortare-arbetstid/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 208.** Miljöpartiet (u.å.) Pensioner. Tillgänglig: <https://www.mp.se/politik/pensioner/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 209.** Miljöpartiet (u.å.) Jämställdhet. Tillgänglig: <https://www.mp.se/politik/jamstalldhet/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 210.** Miljöpartiet (u.å.) Jämställdhet. Tillgänglig: <https://www.mp.se/politik/jamstalldhet/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 211.** SVT Nyheter (2024) S öppnar för kortare arbetsvecka med bibehållen lön. Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/s-oppnar-for-kortare-arbetsvecka-med-bibehallen-lon> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 212.** Liberalerna (u.å.) Pensioner. Tillgänglig: <https://www.liberalerna.se/politik/pensioner> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 213.** Liberalerna (u.å.) Jämställda löner. Tillgänglig: <https://www.liberalerna.se/politik/jamstallda-loner> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 214.** Jämställdhetsinstitutet (2026) Herrarna forst.pdfs. Tillgänglig: <https://www.xn--jmsltdhetsinstitutet-51bd.se/wp-content/uploads/2026/02/Herrarna-forst.pdfs> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 215.** OHCHR (2018) Children risk being commodities surrogacy spreads un rights expert warns. Tillgänglig: <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2018/03/children-risk-being-commodities-surrogacy-spreads-un-rights-expert-warns?LangID=E&NewsID=22763> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 216.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Undantag från kravet på dubbel straffbarhet vid. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/undantag-fran-kravet-pa-dubbel-straffbarhet-vid_hd021162/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 217.** Sveriges riksdag (2023) Motion: Kriminalisering av sexkop utomlands. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/kriminalisering-av-sexkop-utomlands_hb021060/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 218.** Sveriges riksdag (2024) Motion: Surrogatmödraskap. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/surrogatmodraskap_hc021806/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 219.** Sverigedemokraterna (2025) Prostitution är inte frihet det är exploatering. Tillgänglig: <https://www.sd.se/norrtralje/prostitution-ar-inte-frihet-det-ar-exploatering/#:~:text=Genom%20att%20kriminalisera%20k%C3%B6pare,nte%20s%C3%A4ljaren,%20erk%C3%A4nner,om%20frivillighet,%20utan%20om%20utnyttjande%20av%20utsatta> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 220.** HowTheyVote (2023) Vote 157975. Tillgänglig: <https://howtheyvote.eu/votes/157975> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 221.** Omni (2024) Surrogatmödraskap splittrar: "Barn är inte handelsvaror". Tillgänglig: <https://omni.se/m-l-och-c-vill-legalisera-surrogatmodraskap-i-sverige/a/Rzy5lr> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 222.** Sveriges Kvinnoorganisationer (2018) Moderaterna.pdfs1. Tillgänglig: <https://sverigeskvinnoorganisationer.se/wp-content/uploads/2018/05/Moderaterna.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 223.** Moderaterna (u.å.) Hbtq. Tillgänglig: <https://moderaterna.se/var-politik/hbtq/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 224.** Vänsterpartiet (u.å.) Sexuella övergrepp och sexköp. Tillgänglig: <https://www.vansterpartiet.se/var-politik/politik-a-o/sexuella-overgrepp-och-sexkop/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 225.** Vänsterpartiet (2024) Partiprogram. Tillgänglig: <https://www.vansterpartiet.se/resursbank/partiprogram/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 226.** QX (2022) Aleksa möter vänsterpartiets nooshi dadgostar vi är emot surrogatmödraskap. Tillgänglig: <https://www.qx.se/samhalle/223605/aleksa-moter-vansterpartiets-nooshi-dadgostar-vi-ar-emot-surrogatmodraskap/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 227.** Dagens Nyheter (2021) Politikerna splittrade i frågan om surrogatmödraskap. Tillgänglig: <https://www.dn.se/insidan/politikerna-splittrade-i-fragan-om-surrogatmodraskap/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 228.** Centerpartiet (u.å.) Prostitution. Tillgänglig: <https://www.centerpartiet.se/centerpartiets-politik/centerpartiets-politik-a-o/lag-och-ratt/prostitution> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 229.** Sveriges riksdag (2023) Motion: Familjerätt hbtqi frågor och funktionsrätt. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/familjeratt-hbtqi-fragor-och-funktionsratt_hb022481/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 230.** Kristdemokraterna (u.å.) Sexköp. Tillgänglig: <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/sexkop> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 231.** Sveriges riksdag (2024) Motion: Nej till surrogatmödraskap. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/nej-till-surrogatmodraskap_hc021593/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 232.** Kristdemokraterna (u.å.) Familjepolitiskt. Tillgänglig: https://kristdemokraterna.se/download/18.f8efd6818d54c0e06d-1ca6/1706694351520/Familjepolitiskt_program.pdf (Hämtad: 4 maj 2026).
- 233.** Sveriges riksdag (2020) Motion: Vägen till jämställdhet. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/vagen-till-jamstalldhet_h8022696/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 234.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Människor som utnyttjas i prostitution. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/manniskor-som-utnyttjas-i-prostitution_hd023361/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 235.** SVT Nyheter (2024) Så tycker partierna i surrogatfragan. Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/sa-tycker-partierna-i-surrogatfragan> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 236.** Sveriges riksdag (2021) Motion: Altruistiskt surrogat vårdmoderskap. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/altruistiskt-surrogat-vardmoderskap_h9024072/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 237.** Liberalerna (u.å.) Prostitution. Tillgänglig: <https://www.liberalerna.se/politik/prostitution> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 238.** Liberalerna (u.å.) Assisterad befruktning. Tillgänglig: <https://www.liberalerna.se/politik/assisterad-befruktning> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 239.** Concord Sverige (2024) Analys av höstbudgeten. Tillgänglig: <https://concord.se/analys-av-hostbudgeten-2024> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 240.** Kvinna till Kvinna (2026) Kvinna till Kvinna Sveriges jämställdhetsbistand lagesbild 2026. Tillgänglig: <https://kvinna-till-kvinna.se/wp-content/uploads/2026/04/Kvinna-till-Kvinna-Sveriges-jamstalld-hetsbistand-lagesbild-2026.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 241.** The Lancet Global Health (2026) Impact of two decades of humanitarian and development assistance and the projected mortality consequences of current defunding to 2030: retrospective evaluation and forecasting analysis. Tillgänglig: [https://www.thelancet.com/journals/langlo/article/PIIS2214-109X\(26\)00008-2/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/langlo/article/PIIS2214-109X(26)00008-2/fulltext) (Hämtad: 4 maj 2026).
- 242.** UN Women (2025) At a breaking point: the impact of foreign aid cuts on women's organizations in humanitarian crises worldwide. Tillgänglig: <https://www.unwomen.org/sites/default/files/2025-05/at-a-breaking-point-the-impact-of-foreign-aid-cuts-on-womens-organizations-in-humanitarian-crises-worldwide-en.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 243.** Socialdemokraterna (u.å.) Bistånd. Tillgänglig: <https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/bistand> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 244.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Utgiftsområde 7 internationellt bistånd. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/utgiftsomrade-7-internationellt-bistand_hd023622/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 245.** Sverigedemokraterna (u.å.) Vad vi vill. Tillgänglig: <https://www.sd.se/vad-vi-vill/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 246.** Sveriges riksdag (2024) Motion: Sverigedemokraternas biståndspolitik. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/sverigedemokraternas-bistandspolitik_hc023030/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 247.** Sverigedemokraterna (u.å.) Generell eu politik. Tillgänglig: <https://www.sd.se/vad-vi-vill/generell-eu-politik/> (Hämtad: 4 maj 2026).

- 248.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Upphörande av bistånd till palestina och översyn. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/upphorande-av-bistand-till-palestina-och-oversyn_hd02280/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 249.** Regeringskansliet (2024) Regeringen justerar bistandsramen från 2026. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/09/regeringen-justerar-bistandsramen-fran-2026/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 250.** Moderaterna (u.å.) Utrikespolitik. Tillgänglig: <https://moderaterna.se/var-politik/utrikespolitik/> (Hämtad: 4 maj 2026).
251. Regeringskansliet (2024) Regeringen justerar bistandsramen från 2026. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/09/regeringen-justerar-bistandsramen-fran-2026/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 252.** Vänsterpartiet (u.å.) Bistånd. Tillgänglig: <https://www.vansterpartiet.se/var-politik/politik-a-o/bistand/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 253.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Utgiftsområde 7 internationellt bistånd. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/utgiftsomrade-7-internationellt-bistand_hd023162/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 254.** Centerpartiet (u.å.) Bistånd. Tillgänglig: <https://www.centerpartiet.se/centerpartiets-politik/centerpartiets-politik-a-o/utrikes-och-bistandsfragor/bistand/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 255.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Utgiftsområde 7 internationellt bistånd. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/utgiftsomrade-7-internationellt-bistand_hd023606/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 256.** Kristdemokraterna (u.å.) Bistånd och utvecklingsamarbete. Tillgänglig: <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/bistand-och-utvecklingssamarbete/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 257.** Sveriges riksdag (2026) Proposition: Budgetpropositionen för 2026 utgiftsområde 7. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/proposition/budgetpropositionen-for-2026-utgiftsomrade-7_hd031d9/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 258.** Miljöpartiet (u.å.) Bistånd. Tillgänglig: <https://www.mp.se/politik/bistand/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 259.** Sveriges riksdag (2025) Sverige förtjänar bättre – Miljöpartiets budgetmotion för 2026. Tillgänglig: <https://data.riksdagen.se/dokument/HD023770.html> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 260.** Concord Sverige (2025) Oppositionspartiernas biståndsbudgetar. Tillgänglig: <https://concord.se/oppositionspartiernas-bistandsbudgetar/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 261.** Liberalerna (u.å.) Bistånd. Tillgänglig: <https://www.liberalerna.se/politik/bistand/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 262.** Regeringskansliet (u.å.) Handbok. Tillgänglig: https://www.swedenabroad.se/globalassets/ambassader/zimbabwe-harare/documents/handbok_sveriges-feministiska-utrikespolitik.pdf (Hämtad: 4 maj 2026).
- 263.** Expertgruppen för biståndsanalys (2023) More Than a Label, Less Than a Revolution: Sweden's Feminist Foreign Policy. Tillgänglig: <https://eba.se/rapporter/more-than-a-label-less-than-a-revolution-swedens-feminist-foreign-policy/20624/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 264.** Concord Sverige (2025) Forskning visar sverige är inte längre ledande för jämställdhet i eu. Tillgänglig: <https://concord.se/forskning-visar-sverige-ar-inte-langre-ledande-for-jamstalldhet-i-eu/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 265.** Sveriges riksdag (2025) Regeringens hållning till feministisk. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/skriftlig-fraga/regeringens-hallning-till-feministisk_hc11802/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 266.** Lund University (2024) Sweden as a norm entrepreneur the case of the feminist foreign po. Tillgänglig: <https://portal.research.lu.se/en/projects/sweden-as-a-norm-entrepreneur-the-case-of-the-feminist-foreign-po/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 267.** Kvinna till Kvinna (2026) Kvinna till Kvinna Sveriges jämställdhetsbistand lagesbild 2026. Tillgänglig: <https://kvinna.tillkvinna.se/wp-content/uploads/2026/04/Kvinna-till-Kvinna-Sveriges-jamstalldhetsbistand-lagesbild-2026.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 268.** TV4 (2026) Löftet vid valvinst ska återinföra feministiska utrikespolitiken. Tillgänglig: <https://www.tv4.se/artikel/557mxHUx-MZjFSl6IRpvTsQ/loftet-vid-valvinst-ska-aterinfoera-feministiska-utrikespolitiken/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 269.** Socialdemokraterna (u.å.) Feministisk utrikespolitik. Tillgänglig: <https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/feministisk-utrikespolitik/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 270.** Sverigedemokraterna (2024) Sverigedemokraternas principprogram 2023. Tillgänglig: <https://www.sd.se/wp-content/uploads/2024/01/sverigedemokraternas-principprogram-2023.pdf> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 271.** Sveriges Radio (2023) Utrikesministern rätt att skrota den feministiska utrikespolitiken. Tillgänglig: <https://www.sverigesradio.se/artikel/utrikesministern-ratt-att-skrota-den-feministiska-utrikespolitiken/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 272.** Moderaterna (u.å.) Utrikespolitik. Tillgänglig: <https://moderaterna.se/var-politik/utrikespolitik/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 273.** Vänsterpartiet (u.å.) Utrikespolitik. Tillgänglig: <https://www.vansterpartiet.se/var-politik/politik-a-o/utrikespolitik/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 274.** Sveriges riksdag (2025) Motion: En svensk utvecklings och biståndspolitik för. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/en-svensk-utvecklings-och-bistandspolitik-for_hd022818/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 275.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Bistånd i en ny världsordning. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/bistand-i-en-ny-varldsordning_hd023570/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 276.** Sveriges riksdag (2025) Motion: Bistånds och utvecklingspolitik. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/bistands-och-utvecklingspolitik_hc023168/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 277.** Kristdemokraterna (u.å.) Utrikespolitik. Tillgänglig: <https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/utrikespolitik/> (Hämtad: 4 maj 2026).
- 278.** Sveriges riksdag (2022) Motion: Återinförande av den feministiska utrikespolitiken. Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/aterinforande-av-den-feministiska-utrikespolitiken_ha022092/ (Hämtad: 4 maj 2026).
- 279.** Liberalerna (u.å.) Utrikespolitik. Tillgänglig: <https://www.liberalerna.se/politik/utrikespolitik/> (Hämtad: 4 maj 2026).

THE HARDEST
★ CHOICE ★
A WOMAN
CAN MAKE
ISN'T YOURS

PRO-CHO
IS
THE RADICAL
IDEA THAT
WOMEN
ARE
PEOPLE

gov't
pends

6/
VIA

re
g

to Accept
useFascism.org

ABORTION
ON DE

**For all women's rights,
in every corner of the world.**